

ถอดรหัส MODEL

การบริหารจัดการหนี้

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบ 2564

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้
ภายในปี 2565

Change for Good

SUSTAINABLE
DEVELOPMENT
GOALS

การบริหารจัดการหนี้
ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบ 2564

คำนำ

กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานราก ให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ เงินทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพ และเห็นความสำคัญของการแก้ปัญหาหนี้ ครว์เรือน จึงได้ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการบูรณาการเชื่อมโยงการบริหารจัดการ ของกลุ่ม/กองทุน/องค์กรการเงินในชุมชน ในชื่อ **“ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน”** โดยมีกลไกขับเคลื่อนคือ คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่มาจาก ตัวแทนของกลุ่ม/กองทุน/องค์กรการเงินในชุมชน ทำหน้าที่บริหารจัดการเงินทุน ที่มีอยู่ในชุมชนให้เป็นระบบ มีความเป็นเอกภาพ เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินและบริหารจัดการเงินทุนชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายหลัก คือ การบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือน ที่ปัจจุบันเป็นหนี้ซ้ำซ้อนกันหลายสัญญา ให้ครัวเรือนมีสภาพคล่องทางการเงิน เพิ่มขึ้น มีการวางแผนทางการเงิน มีวินัยทางการเงิน รวมไปถึงการส่งเสริม การประกอบอาชีพ และการปรับทัศนคติในการดำรงชีวิตให้เป็นไปตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป้าหมายสุดท้าย คือ ครัวเรือนสามารถ ลดหนี้ หรือปลดหนี้ได้ในที่สุด ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจน และการสร้างเศรษฐกิจชุมชนในระดับฐานรากอย่างยั่งยืน

ปัจจุบันมีศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ครอบคลุมทุกอำเภอทั่วประเทศ จำนวน 1,138 แห่ง ใน 76 จังหวัด 878 อำเภอ และมีศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้ จำนวน 54 แห่ง กระจายอยู่ในพื้นที่ 49 จังหวัด โดยผ่านกระบวนการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ที่กรมการพัฒนาชุมชน กำหนด จากการผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ที่ได้รับการคัดเลือกและพัฒนาศักยภาพให้เป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการ
หนี้ สามารถบริหารจัดการหนี้ให้กับคนในชุมชนได้มีผลการดำเนินงานที่ชัดเจน
เป็นรูปธรรม โดยมีปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ คือ การบริหารจัดการของ
คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ที่มาจากตัวแทนกลุ่ม/กองทุน/องค์กร
การเงินต่าง ๆ ในชุมชน คณะกรรมการฯ มีการบูรณาการเงินทุนในชุมชนด้วย
ความทุ่มเท เสียสละ และเห็นถึงความสำคัญของการบริหารจัดการเงินทุน
ในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยผ่านกระบวนการและแนวทางการดำเนิน
งานที่กรมการพัฒนาชุมชนส่งเสริมสนับสนุน บวกกับเทคนิคหรือรูปแบบ
(Model) การบริหารจัดการหนี้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

กรมการพัฒนาชุมชน จึงได้จัดการองค์ความรู้ รวบรวม เทคนิค รูปแบบ
(Model) การบริหารจัดการหนี้ รวมถึงปัจจัยความสำเร็จการดำเนินงาน
ของ**“ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้”**
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 18 แห่ง 18 จังหวัด เพื่อเผยแพร่
ประชาสัมพันธ์ผลสำเร็จของการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนและให้
เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนใช้เป็นแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการ
กองทุนชุมชนให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ
บรรลุผลสัมฤทธิ์ต่อไป

สำนักพัฒนาทุนและองค์กรการเงินชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน

พฤศจิกายน 2564

Contents

สารบัญ

11

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านสุขสวัสดิ์ จังหวัดสมุทรปราการ

17

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านถาวรสามัคคี จังหวัดสระแก้ว

23

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านเขาดินสอ จังหวัดกาญจนบุรี

29

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองแขวงเรือ จังหวัดขอนแก่น

35

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านโรงวัว จังหวัดชัยนาท

41

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านทุ่งยาง จังหวัดตรัง

47

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองเม็ก จังหวัดนครราชสีมา

53

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านบอน จังหวัดกาฬสินธุ์

59

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านแก่งทุ่ง จังหวัดพิษณุโลก

Contents

สารบัญ

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองคล้า จังหวัดเพชรบูรณ์	65
ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชากทองหลาง จังหวัดระยอง	71
ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านวังเย็น จังหวัดเลย	77
ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านนาฝาย จังหวัดแพร่	83
ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านไธระ จังหวัดนครราชสีมา	89
ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านท่าม่วงใหม่ จังหวัดบุรีรัมย์	95
ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองมะจับ จังหวัดเชียงใหม่	101
ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านห้วยสิงห์ จังหวัดพะเยา	107
ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านน้ำซับ จังหวัดนครนายก	113

บทนำ

ผลจากการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา ก่อให้เกิดปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประชาชนในชนบท ประชาชนส่วนหนึ่งไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันในการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน กรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งมีภารกิจหน้าที่ในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ จึงได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งองค์การการเงินชุมชนในพื้นที่ชนบททั่วประเทศ เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) กองทุนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งทุน สามารถกู้ยืมเงินมาลงทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อสร้างอาชีพ สร้างรายได้ นอกจากนี้ยังมีองค์การการเงินชุมชนในชุมชนอีกหลายกลุ่ม เช่น กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.) กองทุนกลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ฯลฯ ที่ภาครัฐให้การส่งเสริมและสนับสนุน แต่ปัญหาที่ตามมาคือ “ประชาชนกู้หลายที่ เป็นหนี้หลายทาง” ก่อให้เกิดปัญหาหนี้สินพอกพูนเพิ่มขึ้นกรมการพัฒนาชุมชนจึงได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน” โดยมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่เข้มแข็งเป็นแกนหลักในการจัดตั้งและขับเคลื่อนโดยคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่มาจากตัวแทนของกลุ่ม/องค์การการเงินต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนได้ดำเนินการบริหารจัดการหนี้ครัวเรือนให้ประชาชนที่เป็นหนี้ซ้ำซ้อนกันหลายสัญญาเงินกู้จากการกู้ยืมเงินจากกลุ่ม/กองทุน/องค์การการเงินในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยการปรับโครงสร้างหนี้ ปรับลดอัตราดอกเบี้ย ขยายระยะเวลาการชำระหนี้ฯ มีเป้าหมายให้ประชาชนสามารถลดหนี้ และปลดหนี้ได้ในที่สุด โดยมีกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน คือ คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน มีกระบวนการบริหารจัดการหนี้ ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

- (1) การสำรวจ/จัดทำฐานข้อมูลลูกหนี้
- (2) การวิเคราะห์ข้อมูล/จัดประเภทลูกหนี้
- (3) การประชุมหารือ/เจรจาหนี้/หากองทุนรับผิดชอบ

(4) การบริหารจัดการหนี้

(5) การสนับสนุนครัวเรือนเป้าหมายเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ และ

(6) การติดตามผลการดำเนินงาน

ทั้งนี้ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในระดับฐานรากให้ได้รับบริการทางการเงินที่ดีขึ้นในระยะยาว มีแหล่งเงินทุนในการประกอบการ ส่งเสริมให้องค์กรการเงินระดับฐานรากและชุมชนมีความเข้มแข็ง กลายเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจ รวมทั้งป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อระบบการเงินของประเทศ สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน จึงได้จัดการองค์ความรู้ รวบรวม เทคนิค รูปแบบและ(Model) การบริหารจัดการหนี้ รวมถึงปัจจัยความสำเร็จการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ในพื้นที่ 18 จังหวัด ที่สามารถบริหารจัดการหนี้ภายใต้บริบทพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน จนประสบความสำเร็จเป็น “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสู่การเป็นต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้” เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ผลสำเร็จการดำเนินงาน พร้อมทั้งใช้เป็นแนวทางให้กับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ และศูนย์จัดการกองทุนชุมชนที่เตรียมความพร้อมที่จะจัดตั้งใหม่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้นำไปปรับใช้เป็นแนวทางให้เข้ากับพื้นที่บริบทชุมชน ในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสัมฤทธิ์ต่อไป

ความหมายศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

การรวมตัวของกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งที่จัดตั้งโดยภาคประชาชน และสนับสนุนจากภาครัฐ เพื่อบูรณาการบริหารจัดการเงินทุนและข้อมูลในชุมชน

วัตถุประสงค์

ส่งเสริมการบูรณาการกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินให้มีการเชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้เป็นระบบ จนสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนได้

เป้าหมาย

แก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนโดยใช้กระบวนการบริหารจัดการหนี้
ให้สามารถลดหนี้ และปลดหนี้ได้ในที่สุด

บทบาทหน้าที่

- แก้ไขปัญหาหนี้สิน
- บูรณาการบริหารจัดการเงินทุนในชุมชนให้เป็นระบบ โดยการจัดทำฐานข้อมูลทุนชุมชน ฐานข้อมูลหนี้สินครัวเรือน บริหารจัดการหนี้ โดยการปรับโครงสร้างหนี้
- ส่งเสริมอาชีพ เสริมสร้างวินัยทางการเงิน สนับสนุนให้ครัวเรือนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต และวางแผนชีวิต ครัวเรือนมีการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อให้รู้รายรับ รายจ่าย รู้ต้นทุน รู้วิธีป้องกันจุดรั่วไหล จนสามารถบริหารเงิน บริหารชีวิตอย่างมีคุณภาพ

กระบวนการบริหารจัดการหนี้ 6 ขั้นตอน

กระบวนการบริหารจัดการหนี้

1

สำรวจ/จัดทำฐานข้อมูล

สำรวจข้อมูลกองทุนชุมชน

จัดทำฐานข้อมูล

ข้อมูลลูกหนี้แต่ละกองทุน

ข้อมูลภาวะหนี้สินครัวเรือน

3

ประชุมหารือ/เจรจาหนี้/ หากองทุนรับผิดชอบ

ปรับ/ลดอัตราดอกเบี้ย

ยืดระยะเวลาการผ่อนชำระคืน

กำหนดวงเงินกู้ใหม่หากกองทุนรับผิดชอบ

5

สนับสนุนครัวเรือน เป้าหมาย

สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้

ส่งเสริมอาชีพ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้

2

วิเคราะห์ข้อมูล/จัดประเภทลูกหนี้

วิเคราะห์ข้อมูลกองทุนชุมชน

วิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้

จัดประเภทลูกหนี้

จำนวนลูกหนี้ทั้งหมด
และศักยภาพ
ของลูกหนี้แต่ละราย

พิจารณาจากจำนวน
ยอดหนี้ทั้งหมดของ
ลูกหนี้เป็นรายครัวเรือน

จัดลำดับยอดหนี้จากน้อยไปหา
มากหรือตามความเหมาะสม
ของแต่ละพื้นที่และไม่ขัด
กับระเบียบฯ ของแต่ละกลุ่ม

วัตถุประสงค์ของแต่ละกองทุน

เงินทุน สมาชิก กรรมการ
ระเบียบฯ กิจกรรม
การบริหารจัดการ

4

บริหารจัดการหนี้ ปรับโครงสร้างหนี้/ โอนภาระหนี้สิน/ปรับเปลี่ยนสัญญา

ดอกเบี้ยเท่ากัน

ดอกเบี้ยไม่เท่ากัน

6

ติดตามการดำเนินงาน

ทีมที่ปรึกษาแก้หนี้

ติดตามทุกระดับ

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านสุขสวัสดิ์
หมู่ที่ 13 ตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์
จังหวัดสมุทรปราการ

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านสุขสวัสดิ์
หมู่ที่ 13 ตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์
จังหวัดสมุทรปราการ

วิสัยทัศน์

“ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านสุขสวัสดิ์ ยินยัดสร้างทางเลือกใหม่ทางการเงินให้คุณ”

จัดตั้ง

เดิมใช้ชื่อ สถาบันการจัดการการเงินทุนชุมชนบ้านสุขสวัสดิ์ ปี 2554

เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านสุขสวัสดิ์ ปี 2560

ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

นายเทพพิทักษ์ ทนทาน โทร : 08-1146-3029

คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

จำนวน 13 คน ชาย 5 คน หญิง 8 คน

ความเป็นมา

ข้อมูลทั่วไป บ้านสุขสวัสดิ์มีภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง เหมาะต่อการทำเกษตรกรรม เช่น ทำนาและทำสวนผลไม้ มีการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่หมู่บ้าน ส่งผลให้วิถีชีวิตคนในชุมชนเริ่มเปลี่ยนแปลงจากเดิมทำอาชีพเกษตรกรรม เปลี่ยนเป็นอาชีพลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 3,023 คน และมีประชากรแฝงประมาณ 3,500 คน

สาเหตุปัญหาหนี้สินครัวเรือน แต่เดิมที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งที่จัดตั้งจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านและที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้เกิดเงื่อนไขแตกต่างกันไป ส่งผลกระทบต่อการวางแผนบริหารจัดการหนี้สิน และนำไปสู่วงจรหนี้หมุนเวียน กู้หลายที่ เป็นหนี้หลายทาง ทั้งนี้เพื่อเป็นการยกระดับการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น จึงได้จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านสุขสวัสดิ์ โดยมีคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน และบูรณาการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

1. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

เงินทุนในการบริหารจัดการทั้งสิ้น จำนวน 31,323,309.81 บาท						
กลุ่มกองทุนมีเงิน/ กลุ่มกองทุนไม่มีเงิน	จำนวนเงินทุน (บาท)	จำนวน สมาชิก (คน)	การปรับโครงสร้างหนี้			
			อดีต		ปัจจุบัน	
			ดอกเบี้ย	ระยะเวลา ปล่อยกู้	ดอกเบี้ย	ระยะเวลา ปล่อยกู้
 กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต	13,987,467.33	435	3	10 ปี	9	10 ปี
 กองทุนหมู่บ้านฯ	3,254,323.12	215	9	3 ปี	9	3 ปี
 ธนาคารหมู่บ้าน	13,990,519.36	261	6	10 ปี	9	10 ปี
กลุ่มอาชีพ จำนวน 5 กลุ่ม	0	132	-	-	-	-
กลุ่มอื่น ๆ จำนวน 7 กลุ่ม	96,500	106	-	-	-	-

2. เทคนิคการดำเนินงาน

เทคนิคที่
1

การสร้างแรงจูงใจการบริหารกองทุน

ประชุมฯ สร้างความรู้ความเข้าใจ

เทคนิคที่
2

การสร้างแรงจูงใจ
ครัวเรือนเป้าหมาย

- เมนูบริหาร 3 เมนู ยื่นกู้ตามศักยภาพครัวเรือน
- เพิ่มจำนวนวงเงินกู้ให้ครัวเรือนเป้าหมาย
- สวัสดิการครอบคลุม
- ได้รับการส่งเสริมอาชีพ

จัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อ
แลกเปลี่ยนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

เข้าใจและเห็นผลดี

เกิดความร่วมมือ
การบริหารกองทุนฯ

เทคนิคที่
3

ค้นหารูปแบบหรือโมเดล
และวิธีการปรับโครงสร้างหนี้

ปรับอัตราดอกเบี้ยเท่ากันทุกกองทุน

3. รูปแบบการบริหารจัดการหนี้

บ้านสุขสวัสดิ์ โมเดล 999

คณะกรรมการฯ และครัวเรือนเป้าหมาย
ร่วมมือร่วมใจ แก้ไขปัญหานี้

ปรับลดอัตราดอกเบี้ย
เท่ากันทุกกองทุน

ดอกเบี้ยร้อยละ 9 ต่อปี
***ยกเว้นกู้เงินของตนเอง
ร้อยละ 7 ต่อปี

กลุ่มออมทรัพย์
เพื่อการผลิต

กู้ยืมจากกองทุนใดก็ได้ “ดอกเบี้ยเท่ากัน”
ร้อยละ 9 ต่อปี ระยะเวลาการชำระ
ตามที่ตกลงกับคณะกรรมการฯ ขอแค่คุณ
“มีใจมาหารเรา”

เงื่อนไข
1. ลูกหนี้วินัยดี
2. อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 9/ปี
3. ระยะเวลากู้ 3 ปี หรือตามที่ตกลงกับคณะกรรมการ
4. กู้ไม่เกิน 30,000 บาท/ครัวเรือน
5. ลดต้น ลดดอก
6. ไม่มีหนี้นอกระบบ
7. เลือกชำระรายปีหรือรายเดือน (ข้อตกลงเป็นรายการนี้)
ผิคนัดชำระ
1. มติคณะกรรมการ (รายการนี้)
2. ไม่มีเครดิต/ไม่สามารถถืงเงินได้

เงื่อนไข
1. ลูกหนี้วินัยดี
2. อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 9/ปี
3. ระยะเวลากู้ 10 ปี หรือตามที่ตกลงกับคณะกรรมการ
4. วงเงินกู้ : กู้ได้ไม่เกินจำนวนเงินของตนเอง หรือจำนวนเงินฝากของผู้ค้ำประกัน
5. ลดต้น ลดดอก
6. ไม่มีหนี้นอกระบบ
7. ชำระรายเดือน
ผิคนัดชำระ
1. มติคณะกรรมการ (รายการนี้)
2. ไม่มีเครดิต/ไม่สามารถถืงเงินได้

เงื่อนไข
1. ลูกหนี้วินัยดี
2. อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 9/ปี
3. ระยะเวลากู้ 10 ปี หรือตามที่ตกลงกับคณะกรรมการ
4. วงเงินกู้ : กู้ได้ไม่เกินจำนวนเงินของตนเอง หรือจำนวนเงินฝากของผู้ค้ำประกัน
5. ลดต้น ลดดอก
6. ไม่มีหนี้นอกระบบ
7. ชำระรายเดือน
ผิคนัดชำระ
1. มติคณะกรรมการ (รายการนี้)
2. ไม่มีเครดิต/ไม่สามารถถืงเงินได้

4. ปัจจัยความสำเร็จการบริหารจัดการหนี้

ด้านคณะกรรมการศูนย์จัดการฯ

- คณะกรรมการฯ เป็นตัวแทนกองทุนชุมชน ที่ได้รับการยอมรับ
- คณะกรรมการฯ มีความซื่อสัตย์เสียสละ ในการดำเนินงาน

ด้านการบริหาร

- ประชุมทุกเดือน
- แบ่งหน้าที่ตามความถนัด
- “ใช้คนให้ถูกกับงาน (Put the right man on the right job)”
- ตรวจสอบติดตามให้กำลังใจ คณะกรรมการ 1 คน รับผิคนัด ครัวเรือนเป้าหมายไม่เกิน 3 คน

ปัจจัยอื่น ๆ

- การได้รับการสนับสนุน ติดตาม ให้กำลังใจ การดำเนินงานจากหน่วยงานต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น สำนักงาน พัฒนาชุมชน อำเภอ/จังหวัด อบต. ตำบลในคลองบางปลากด กองทุนพัฒนาไฟฟ้า ฯลฯ
- มีอาคารสถานที่ทำการถาวร และมีอุปกรณ์ อำนวยความสะดวกต่อการดำเนินงาน
- มีการบริหารจัดการฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- ครัวเรือนเป้าหมายให้ความร่วมมือแก้ไขปัญหานี้ร่วมกับคณะกรรมการฯ

5. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนให้สามารถลดหนี้/ปลดหนี้

6. การส่งเสริมอาชีพ กิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

การเพาะเห็ดภูฐาน

ผลสำเร็จการบริหารจัดการหนี้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านสุขสวัสดิ์ ปี 2560 - 2562

สามารถบริหารจัดการหนี้ รวมทั้งสิ้น 40 ครัวเรือน จำนวน 5,589,000 บาท

สามารถลดหนี้ รวมทั้งสิ้น 40 ครัวเรือน เป็นเงิน จำนวน 3,284,378 บาท

7. ครวัเรียนต้นแบบ

นางน้อย สีชนะ/อาชีพค้าขาย

เหตุจูงใจ : เป็นหนี้นอกระบบ ดอกเบี้ยสูง เมื่อเจ้าหนี้มาทวงถามรู้สึกอายเพื่อนบ้าน

ป้าน้อย (นางน้อย สีชนะ) กู้หนี้นอกระบบจำนวน 15,000 บาท เพื่อมาลงทุนค้าขาย และใช้จ่ายในครัวเรือน ผู้ใหญ่เทพ (นายเทพพิทักษ์ ทนทาน) ได้สังเกตเห็นคนปล่อยเงินกู้นอกระบบมาหยิบกระป๋องเงินที่ร้าน นำเงินออกมานับแล้วเอาเงินทั้งหมดไป

ผู้ใหญ่เทพจึงให้ป้าน้อยมาเล่าความจริงทั้งหมดให้ฟัง เพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและผ่อนคลายความทุกข์ยาก จึงแนะนำให้ป้าน้อยนำปัญหาหนี้สินไปปรึกษากับคณะกรรมการศูนย์จัดการฯ ซึ่งในระยะแรกป้าน้อยยังไม่สามารถกู้ยืมเงินของกองทุนได้ เนื่องจากเป็นสมาชิกใหม่ทางคณะกรรมการศูนย์ฯ จึงได้แนะนำให้เปิดบัญชีออมทรัพย์ ฝากเงินสัปดาห์ละรายเดือนและฝากรายวัน

หลังจากนั้นผู้ใหญ่เทพเห็นป้าน้อยมีวินัยในการฝากเงิน จึงให้ยืมเงินส่วนตัวไปใช้หนี้นอกระบบจำนวน 5,000 บาท โดยไม่คิดดอกเบี้ย แต่ต้องทยอยคืนเงินทุกสิ้นเดือนอย่างต่อเนื่องและไม่ให้มีการกู้ยืมเพิ่มเติม คณะกรรมการศูนย์ฯ มีการติดตาม เยี่ยมเยือน ให้กำลังใจอย่างต่อเนื่อง โดยการแวะเวียนมาซื้อกับข้าว มาพูดคุยให้กำลังใจป้าน้อยอยู่เสมอ

ปัจจุบันป้าน้อยมีอาชีพ ขายอาหารปรุงสุก โดยได้นำเงินทุนที่ได้จากการส่งเสริมอาชีพกิจกรรม “สำนึกดี แพนดิ บริหารหนี้ได้” มาแปรรูปขาย เนื่องจากบริบทชุมชนเป็นชุมชนเมือง คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง มีพฤติกรรมซื้ออาหารปรุงสุกพร้อมรับประทาน จึงได้แปรรูปให้ดูฐานเป็นการขายอาหารปรุงสุกพร้อมรับประทาน ทำให้เงินลงทุนในแต่ละวันหลังการขายมีกำไร สามารถนำเงินมาชำระหนี้จนทำให้มีที่ยืนในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี

66

ฉันเป็นไทย
ไม่เป็นทาสใคร
อีกแล้ว

99

8. แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ซ้ำซาก

คณะกรรมการศูนย์ฯ และครัวเรือนเป้าหมายร่วมแรกเปลี่ยนเรียนรู้
แบ่งปันประสบการณ์ และรับฟังปัญหาพร้อมทั้งหาทางออกร่วมกัน

กิจกรรมสร้างรายได้

(เช่น การฝึกอาชีพผ้ามวน
การฝึกอาชีพดอกไม้สวรรค์)

กิจกรรมสวัสดิการ

(เช่น มอบเงินช่วยเหลือผู้ยากไร้/
ผู้ด้อยโอกาส เยี่ยมไข้สมาชิก
มอบทุนการศึกษา)

กิจกรรม พัฒนาศักยภาพ

คณะกรรมการและสมาชิก
(เช่น การศึกษาดูงาน/อบรม
การร่วมเวทีแลกเปลี่ยน
เรียนรู้)

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านถาวรสามัคคี
หมู่ที่ 13 ตำบลหนองม่วง อำเภอดงหลวง
จังหวัดสระแก้ว

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านถาวรสามัคคี หมู่ที่ 13 ตำบลหนองม่วง อำเภอดงหลวง จังหวัดสระแก้ว

วิสัยทัศน์

“ส่งเสริมวินัยทางการเงิน ปลอดภัยเป็นศูนย์ สู่ชุมชนที่เข้มแข็ง”

จัดตั้ง

เดิมใช้ชื่อ สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนบ้านถาวรสามัคคี ปี 2555

เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านถาวรสามัคคี ปี 2560

ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

นางทองศรี ภูมิเรศสุนทร โทร : 09-2725-3558

คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

จำนวน 15 คน ชาย 3 คน หญิง 12 คน

ความเป็นมา

ข้อมูลทั่วไป บ้านถาวรสามัคคีมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม สภาพเป็นดินโคลนปนทราย ประชากรส่วนใหญ่อพยพย้ายถิ่นฐานมาจากจังหวัดทางภาคอีสาน เช่น จังหวัดร้อยเอ็ด มหาสารคาม บุรีรัมย์ และจังหวัดนครราชสีมา ชาวบ้านใช้ภาษาอีสานเป็นหลัก ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ปลูกข้าว มันสำปะหลัง และพืชผักตามฤดูกาล มีจำนวน 210 ครัวเรือน 938 คน ประกอบด้วย ชาย 439 คน หญิง 499 คน

สาเหตุปัญหาหนี้สินครัวเรือน แต่เดิมที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งที่จัดตั้งจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านและที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้เกิดเงื่อนไขแตกต่างกันไป ส่งผลกระทบต่อการวางแผนบริหารจัดการหนี้สิน และนำไปสู่วงจรหนี้หมุนเวียน กู้หลายที่เป็นหนี้หลายทาง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น จึงได้จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านถาวรสามัคคี โดยมีคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนและบูรณาการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

1. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

เงินทุนในการบริหารจัดการทั้งสิ้น จำนวน 11,829,878 บาท						
กลุ่มกองทุนมีเงิน/ กลุ่มกองทุนไม่มีเงิน	จำนวนเงินทุน (บาท)	จำนวน สมาชิก (คน)	การปรับโครงสร้างหนี้			
			อดีต		ปัจจุบัน	
			ดอกเบี้ย	ระยะเวลา ปล่อยกู้	ดอกเบี้ย	ระยะเวลา ปล่อยกู้
 1. กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต	9,019,648	890	12	1 ปี	12	ชำระตามศักยภาพของ ครัวเรือน
 2. กองทุนหมู่บ้านฯ	2,505,230	265	6	1 ปี	6	1 ปี/ชำระตามศักยภาพ ของครัวเรือน
 3. โครงการ กข.คจ.	305,000	231	(เงินบริจาค)	1 ปี	(เงินบริจาค)	1 ปี/ชำระตามศักยภาพ ของครัวเรือน

2. เทคนิคการดำเนินงาน

เทคนิคที่

1

การสร้างแรงจูงใจการบูรณาการ
กองทุน

- ประสานความร่วมมือแกนนำ กลุ่ม/กองทุนทางการเงิน
ตระหนักถึงปัญหาการเป็นหนี้ ปัญหารายจ่ายมากกว่ารายได้
ปัญหาครอบครัวแตกแยกจากการเป็นหนี้

เทคนิคที่

2

การสร้างแรงจูงใจ
ครัวเรือนเป้าหมาย

- ฝึกอบรมให้ความรู้ “วินัยทางการเงิน”
การดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง ควบคู่การส่งเสริมสนับสนุน
อาชีพ มีช่องทางจำหน่ายสินค้า
สวัสดิการครอบคลุม

เทคนิคที่

3

ค้นหารูปแบบหรือโมเดล
และวิธีการปรับโครงสร้างหนี้

- ชำระเงินตามศักยภาพของครัวเรือน
แต่ไม่เกิน 5 ปี

3. รูปแบบการบริหารจัดการหนี้

โมเดลถาวรสามัคคีวินัยดีรับสิทธิ์กู้ 5 ปี

เงื่อนไข
1. ลูกหนี้วินัยดี
2. อัตราดอกเบี้ย (เงินบริจาค)
3. ระยะเวลาคืนเงินยืม 1 ปี
4. ยืมไม่เกิน 30,000/ครัวเรือน
5. -
6. ไม่มีหนี้นอกระบบ
7. ออมขั้นต่ำ - บาท/เดือน ตามศักยภาพครัวเรือน
8. ชำระรายปี
9. -
ผิณฑ์ชำระ
1. มติคณะกรรมการ (รายการหนี้)
2. ไม่มีเครดิต/ไม่สามารถยืมเงินได้

เงื่อนไข
1. ลูกหนี้วินัยดี
2. อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 12/ปี
3. ระยะเวลากู้ 5 ปี
4. วงเงินกู้ (75,000 – 1,000,000)
5. ลดต้น ลดดอก
6. ไม่มีหนี้นอกระบบ
7. บังคับออมขั้นต่ำ - บาท/เดือน ตามศักยภาพครัวเรือน
8. เลือกชำระรายปีหรือรายเดือน (ข้อตกลงเป็นรายการหนี้)
9. บังคับเป็นสมาชิกมาปกิจสงเคราะห์หมู่บ้าน
ผิณฑ์ชำระ
1. มติคณะกรรมการ (รายการหนี้)
2. ไม่มีเครดิต/ไม่สามารถกู้เงินฉุกเฉินได้

เงื่อนไข
1. ลูกหนี้วินัยดี
2. อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 6/ปี
3. ระยะเวลากู้ 1 ปี
4. กู้ไม่เกิน 75,000/ครัวเรือน
5. -
6. ไม่มีหนี้นอกระบบ
7. ออมขั้นต่ำ - บาท/เดือน ตามศักยภาพครัวเรือน
8. เลือกชำระรายปีหรือรายเดือน (ข้อตกลงเป็นรายการหนี้)
9. -
ผิณฑ์ชำระ
1. มติคณะกรรมการ (รายการหนี้)
2. ไม่มีเครดิต/ไม่สามารถกู้เงินฉุกเฉินได้

4. ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการหนี้

- 1 คณะกรรมการศูนย์ฯ และครัวเรือน มีเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน คือ ต้องการ “ลดหนี้/ปลดหนี้”
- 2 หลังเข้าร่วมโครงการครัวเรือนสามารถกู้เงินเพิ่มขึ้น ระยะเวลายาวขึ้น พร้อมประโยชน์หลังเข้าร่วมโครงการมากมาย
- 3 ส่งเสริมสนับสนุนอาชีพ
- 4 การยืดหยุ่นการผ่อนชำระตามศักยภาพครัวเรือน
- 5 คณะกรรมการศูนย์ฯ ติดตามสนับสนุนให้ความช่วยเหลือ

ภารกิจศูนย์ฯ บ้านถาวรสามัคคี

แก้ไขปัญหาหนี้สิน

บริหารจัดการเงินในชุมชนให้เป็นระบบ

บูรณาการข้อมูลกองทุนชุมชน

ประชาชนมีความสุขคุณภาพชีวิตดีขึ้น

5. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนให้สามารถลดหนี้/ปลดหนี้

“อยากลดและปลดหนี้เรายินดีช่วยแก้ไข มีปัญหาปรึกษาได้ เริ่มต้นใหม่อย่างยั่งยืน”

6. การส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมายตามกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

ปี 2560 การส่งเสริมอาชีพไผ่พันธุ์ใหม่

ปี 2561 การส่งเสริมอาชีพไผ่พันธุ์ใหม่

ปี 2562 การส่งเสริมอาชีพเลี้ยงเป็ดบาร์บารี

ผลสำเร็จการบริหารจัดการหนี้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านถาวรสามัคคี

ปี 2560				ปี 2561				ปี 2562				ปี 2563			
บริหารจัดการหนี้ 8 คน จำนวน 839,100 บาท				บริหารจัดการหนี้ 10 คน จำนวน 326,200 บาท				บริหารจัดการหนี้ 10 คน จำนวน 293,200 บาท				บริหารจัดการหนี้ 2 คน จำนวน 41,000 บาท			
ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน
173,200	8	0	0	146,700	8	65,000	2	159,200	9	27,300	1	17,000	1	13,000	1

7. ครวัเรือนต้นแบบ

นางลัดดา เหมือนศรี/อาชีพเกษตรกร

นางลัดดา เหมือนศรี ยอดเงินกู้ 162,900 บาท

เดิม กู้ยืมเงินสองกลุ่ม/กองทุนการเงิน ดังนี้

- 1) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นเงิน 147,900 บาท
- 2) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 15,000 บาท

นางลัดดา เหมือนศรี กล่าวว่า “ต้องการลดหนี้ ให้กับครอบครัว” หลังจากเข้าร่วมโครงการได้ปรับพฤติกรรมทางการเงิน ดังนี้ เมื่อมีรายได้เข้ามามีการแบ่งเงินออกเป็น ส่วนๆ ส่วนที่เก็บไว้ผ่อนชำระหนี้จะมีการหยอดกระปุกออมสินไว้ การใช้จ่ายเงินจะใช้จ่ายตามลำดับความจำเป็นก่อน หลีกเลี้ยงค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือย รายได้จะมาจากจำหน่ายหมูโดยเฉลี่ยปีละ 70,000 บาท การทำไร่มันสำปะหลังมีรายได้เฉลี่ยปีละ 70,000 บาท

เมื่อนางลัดดา เหมือนศรี สมัครใจเข้าร่วมโครงการ คณะกรรมการศูนย์ฯ ได้ประชุมหาแนวทางแก้ไขปัญหาและหาทางออกโดยให้ผ่อนชำระเป็นรายเดือน ชำระเงินต้นขั้นต่ำ 2% ขึ้นไป ดอกเบี้ยร้อยละ 1 บาทต่อเดือน ระยะเวลากู้ 5 ปี

หลังปรับโครงสร้างหนี้ เจ้าหนี้รายใหม่คือกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สามารถลดหนี้ได้มากกว่า 40,000 บาท หนี้คงเหลือ 126,900 บาท

ทั้งนี้ นางลัดดา เหมือนศรี ได้รับการส่งเสริมอาชีพตามความถนัด ทั้งเลี้ยงไก่ไข่ เลี้ยงหมู เลี้ยงหนูนานำผลผลิตไปขายที่ศูนย์สาธิตการตลาดบ้านถาวรสามัคคี

เลี้ยงหนูนาน

พืชผักสวนครัว

เลี้ยงไก่ไข่

เลี้ยงหมู

เลี้ยงโค

8. แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ซ้ำซาก

- 1) กำหนดเป็นระเบียบข้อบังคับของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
- 2) กิจกรรมยกย่อง/เชิดชูเกียรติครัวเรือนต้นแบบด้านการบริหารจัดการหนี้
- 3) ส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพให้กับครัวเรือนที่เข้าร่วมบริหารจัดการหนี้
- 4) ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านเขาตินสอ
หมู่ที่ 12 ตำบลดอนแสลบ อำเภอยะหา
จังหวัดกาญจนบุรี

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านเขาดินสอ
หมู่ที่ 12 ตำบลดอนแสลบ อำเภห้วยกระเจา
จังหวัดกาญจนบุรี

วิสัยทัศน์

“บริการดี มีวินัย โปร่งใส ยั่งยืนบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง”

จัดตั้ง

เดิมใช้ชื่อ สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนบ้านเขาดินสอ วันที่ 17 กรกฎาคม 2555

เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านเขาดินสอ ปี 2560

ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

นายสมศักดิ์ สิงห์บรรักษ์ โทร : 09-6880-9235

คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

จำนวน 12 คน ชาย 5 คน หญิง 7 คน

ความเป็นมา

ข้อมูลทั่วไป บ้านเขาดินสอมีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาประเภหินชนวน นำไปใช้ทำเป็นดินสอหินเขียนกระดานชนวน จึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านตามภูมิศาสตร์คือ บ้านเขาดินสอ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ปลูกมันสำปะหลัง อ้อย และข้าวนาป่า อาชีพเสริมทำปศุสัตว์ (แพะ แกะ ไก่พื้นเมือง และไก่ไข่) และรับจ้างทั่วไป มีจำนวน 86 ครัวเรือน 316 คน ประกอบด้วย ชาย 136 คน หญิง 180 คน

สาเหตุปัญหาหนี้สินครัวเรือน แต่เดิมที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งที่จัดตั้งจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านและที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้เกิดเงื่อนไขแตกต่างกันไป ส่งผลกระทบต่อการวางแผนบริหารจัดการหนี้สิน และนำไปสู่วงจรหนี้หมุนเวียน กู้หลายที่ เป็นหนี้หลายทาง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น จึงได้จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านเขาดินสอ โดยมีคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนและบูรณาการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

1. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

เงินทุนในการบริหารจัดการทั้งสิ้น จำนวน 4,350,893 บาท						
กลุ่มกองทุนมีเงิน/ กลุ่มกองทุนไม่มีเงิน	จำนวนเงินทุน (บาท)	จำนวน สมาชิก (คน)	การปรับโครงสร้างหนี้			
			อดีต		ปัจจุบัน	
			ดอกเบี้ย	ระยะเวลา ปล่อยกู้	ดอกเบี้ย	ระยะเวลา ปล่อยกู้
 1. กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต	547,200	69	10	1 ปี	6	1 ปี
 2. โครงการ กบ.คจ.	280,000	31	-	1 ปี	-	1 ปี
 3. กองทุนหมู่บ้านฯ	3,423,693.18	56	6	1 ปี	6	1 ปี
 กองทุนเงินหมุนเวียน เศรษฐกิจชุมชน (เงินอปท.สนับสนุน)	100,000	22	6	1 ปี	6	1 ปี

2. เทคนิคการดำเนินงาน

เทคนิคที่
1

การสร้างแรงจูงใจการบูรณาการ
กองทุน

ร่วมคิด
ร่วมตัดสินใจ
ร่วมทำ

คณะกรรมการ + ประชาชน + ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง = ประชุมหาทางออกร่วมกัน
ต้องการปลดหนี้ โครงการ “ออมปลดหนี้” ออมทุกวันที่ 1 และ 16 ของเดือน

เทคนิคที่
2

การสร้างแรงจูงใจครัว
เรือนเป้าหมาย

- ปรับลดอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 6/ปี
- ส่งเสริมสนับสนุนอาชีพ
- สวัสดิการครอบคลุม
- จัดตั้งกองทุน “ออมเพื่อปลดหนี้”

เทคนิคที่
3

ค้นหารูปแบบหรือโมเดล
และวิธีการปรับโครงสร้างหนี้
(การปรับอัตราดอกเบี้ยเท่ากันทุกกองทุน)

- อัตราดอกเบี้ยเท่ากัน
- ระยะเวลาปล่อยกู้ 1 ปี เท่านั้น
- กทบ. เป็นแกนนำหลัก
ปรับโครงสร้างหนี้

3. รูปแบบการบริหารจัดการหนี้

ปรับอัตราดอกเบี้ยเท่ากัน ระยะเวลากดปล่อยกู้ 1 ปี เท่ากัน

4. ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการหนี้

- 1 คณะกรรมการศูนย์ฯ และสมาชิกประชุมประชาคม ใช้กระบวนการมีส่วนร่วม “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ” ตกลงลัทธิความคิด กำหนดเป้าหมายร่วม
- 2 แกนนำชุมชนเป็นนักคิด เสียสละ และมีจิตอาสา
- 3 มีกระบวนการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการศูนย์ฯ สมาชิก ครัวเรือน ด้านต่าง ๆ เช่น การอบรมให้ความรู้เรื่อง การประกอบอาชีพ วิธีการลดต้นทุนการผลิต การสร้างอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ การสร้างครัวเรือนต้นแบบเพื่อเป็นพี่เลี้ยง
- 4 การแบ่งความรับผิดชอบงาน ใช้คนให้เหมาะสมกับงาน
- 5 มีการจัดเวทีทบทวนการทำงาน การจัดการความรู้ระหว่างคณะกรรมการศูนย์ฯ สมาชิก และครัวเรือน
- 6 มีกระบวนการหนุนเสริมของกลุ่มกองทุนในชุมชน ภายใต้แนวความคิดเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายอย่างต่อเนื่อง เช่น การได้รับการฝึกอบรมตามกิจกรรมสำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ดี
- 7 ครัวเรือนเข้าร่วมโครงการหลังปรับโครงสร้างหนี้มีเงินทุนสำหรับใช้จ่ายเพิ่มขึ้นมากกว่าการชำระหนี้ในรูปแบบเดิม

5. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนให้สามารถลดหนี้/ปลดหนี้

6. การส่งเสริมอาชีพ กิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

กิจกรรม ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ แก่ครัวเรือนเป้าหมาย

ปี 2560 การส่งเสริมอาชีพ ถ่านอัดแท่ง

ปี 2561 การส่งเสริมอาชีพ นวดแผนไทย และทำลูกประคบ

ปี 2562 การส่งเสริมอาชีพ เลี้ยงไก่ไข่ เพาะเห็ดฟาง

ผลสำเร็จการบริหารจัดการหนี้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านเขาดินสอ															
ปี 2560				ปี 2561				ปี 2562				ปี 2563			
บริหารจัดการหนี้ 16 คน จำนวน 907,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 15 คน จำนวน 736,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 15 คน จำนวน 625,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 15 คน จำนวน 785,000 บาท			
ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน
215,000	16	0	0	4,000	15	0	2	4,000	15	0	0	147,500	15	0	0

7. ครีวเรือนต้นแบบ

นางปรวรัตน์ สิงห์รักษะ อาชีพ เกษตรกร เป็นคณะกรรมการ และสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านเขาดินสอ เริ่มตั้งแต่ปี 2560 โดยได้ยอรับทุนในการประกอบอาชีพดังนี้

1. กองทุนหมู่บ้าน 75,000 บาท
2. กย.คจ. 15,000 บาท
3. กระตุ้นเศรษฐกิจ 5,000 บาท
4. กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี 200,000 บาท (รวมกลุ่มสมาชิก 5 คน)
5. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 10,000 บาท

โดยได้นำเงินทั้งหมดไปเป็นทุนในการประกอบอาชีพทำนาและปลูกมันสำปะหลัง ใช้การบริหารจัดการค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและไม่กู้เงินนอก ระบบ หรือดอกเบี้ยสูง เงินที่กลุ่มจะนำไปใช้จ่ายเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพเท่านั้น โดยไม่นำเงินทุนไปใช้จ่ายอย่างอื่น

รายได้ภายในครอบครัว/ปี

1. ขายมันสำปะหลัง ประมาณ 200,000 – 300,000 บาท
2. ขายข้าวนาปี/ปรัง (ขายข้าวสาร) 500,000 – 800,000 บาท
3. รายได้อื่น ๆ (อาชีพเสริม) 100,000 – 200,000 บาท

จากการทบทวนรายได้กับรายจ่ายของครัวเรือนแล้ว พบว่า “ปีจจ่ายทำให้ไม่หมดหนี้” ได้แก่

1. รายได้ทั้งหมดยังไม่หักค่าใช้จ่ายซึ่งมีต้นทุนสูงและมีหนี้สะสม เนื่องจากด้วยประสบปัญหาขาดทุนข้าจากจากสภาพแวดล้อมแห้งแล้ง จึงเป็นเหตุให้ต้องกู้เงินเพื่อมาประกอบอาชีพต่อเนื่องกันมา (บางปีไม่ได้ส่งเงินต้นส่งแต่ดอกเบี้ย หรือพักชำระหนี้)
2. ราคาผลผลิตไม่แน่นอน เกิดโรคระบาด ส่งผลกระทบต่อทางการตลาด
3. มีความจำเป็นที่จะต้องซื้อเครื่องมืออุปกรณ์ทางการเกษตรเพิ่ม เช่น รถเกี่ยวข้าว รถไถขนาดใหญ่ เครื่องสีข้าว เป็นต้น

แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ และการบริหารจัดการหนี้ของครัวเรือน

1. นำข้าวเปลือกมาแปรรูปเป็นข้าวสารอัดก้อน และบรรจุถุงขาย

ภายใต้ชื่อ “ข้าวเขาดินสอ” ข้าวนาปี ออมนอกแห่งขุนเขา (เป็นสินค้า OTOP)

2. ถ่านอัดแท่งทำจากเศษฟางจากเตาเผาถ่านภายในชุมชนนำมาผสมกับแป้งมันสำปะหลังที่ปลูก ภายใต้ชื่อ “ถ่านอัดแท่งบ้านเขาดินสอ” (เป็นสินค้า OTOP)

3. ทำอาชีพเสริมให้มีรายได้เพิ่ม ลดรายจ่ายในครัวเรือน เช่น เพาะเห็ดนางฟ้า เพาะเห็ดฟาง เลี้ยงไก่ไข่ ปลูกผักสวนครัวไว้บริโภค และขาย มีกรปลูกพืชสมุนไพรไว้ในครัวเรือน

4. เข้าร่วมโครงการ “การบริหารจัดการหนี้” การผ่อนชำระหนี้เงินกู้ที่มีจำนวนน้อยที่สุด และดอกเบี้ยแพงที่สุดก่อน ในรอบปีที่ผ่านมาสามารถปลดหนี้ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ได้ 1 สัญญา เป็นเงิน 10,000 บาท และส่งดอกเบี้ยทุกกองทุนครบโดยจะส่งเงินต้นอย่างน้อยร้อยละ 20 ทุกปี

5. สมัคเป็นสมาชิก “กองทุนปลดหนี้” มีเงินออมไว้ใช้หนี้ 500 – 1,000 บาท/เดือน

6. ลดรายจ่ายต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็นของครัวเรือน

7. สร้างวินัยให้แก่อุปกร ู้จักหารรายได้ด้วยการขายของ online จากการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

ผลสำเร็จ และเป้าหมายในการบริหารจัดการหนี้ในครัวเรือน

ปัจจุบันสามารถปลดหนี้ได้ 1 สัญญา เป็นเงิน 10,000 บาท และลดหนี้ได้ร้อยละ 20 จากเงินต้นทั้งหมด และมีเงินออม 12,000/ปี มีการทำประกันชีวิตและประกันความเสี่ยงกองทุนต่าง ๆ มีเป้าหมายจะสามารถปลดหนี้ทุกกองทุนได้ภายใน 10 ปี

8. แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ซ้ำซาก

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองแวงเรือ
หมู่ที่ 7 ตำบลงเมืองแถม อำเภอสวนกว้าง
จังหวัดขอนแก่น

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองแวงเรือ
หมู่ที่ 7 ตำบลดงเมืองแถม อำเภอบางบาล
จังหวัดบึงกาฬ

วิสัยทัศน์

“ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองแวงเรือ ทางเลือกใหม่ทางการเงิน
ให้เข้าถึงแหล่งทุนทุกครัวเรือน”

จัดตั้ง

เดิมใช้ชื่อ สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนบ้านหนองแวงเรือ ปี 2553

เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองแวงเรือ วันที่ 14 มิถุนายน 2560

ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

นางมุกดา ศรีคลัง โทร : 08-6232-5672

คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

จำนวน 11 คน ชาย 4 คน หญิง 7 คน

ความเป็นมา

ข้อมูลทั่วไป บ้านหนองแวงเรือ ที่ตั้งห่างจากที่ว่าการอำเภอบางบาล 15 กิโลเมตร มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบเหมาะต่อการทำการเกษตร ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำไร่ อ้อย ทำไร่มันสำปะหลัง อาชีพเสริมทำปศุสัตว์ (วัว หมู เป็ด ไก่) กลุ่มอาชีพที่สำคัญในหมู่บ้าน/ชุมชน ได้แก่ กลุ่มทอเสื่อกก และกลุ่มแปรรูปกล้วย มีจำนวน 160 ครัวเรือน 598 คน ประกอบด้วย ชาย 284 คน หญิง 314 คน

สาเหตุปัญหาหนี้สินครัวเรือน แต่เดิมที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งที่จัดตั้งจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านและที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้เกิดเงื่อนไขแตกต่างกันไป ส่งผลกระทบต่อการวางแผนบริหารจัดการหนี้สิน และนำไปสู่วงจรหนี้หมุนเวียน กู้หลายที่ เป็นหนี้หลายทาง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น จึงได้จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองแวงเรือ โดยมีคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนและบูรณาการการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

บ้านหนองแขวงเรือ จ. ขอนแก่น

1. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

เงินทุนในการบริหารจัดการ ทั้งสิ้น จำนวน 7,922,313 บาท						
กลุ่มกองทุนมีเงิน/ กลุ่มกองทุนไม่มีเงิน	จำนวนเงินทุน (บาท)	จำนวน สมาชิก (คน)	การปรับโครงสร้างหนี้			
			อดีต		ปัจจุบัน	
			ดอกเบี้ย	ระยะเวลา ปล่อยกู้	ดอกเบี้ย	ระยะเวลา ปล่อยกู้
กลุ่มนิติกรรมการเงิน						
1. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	1,695,513	280	12	1 ปี	6	1 ปี
2. โครงการ กข.คจ.	288,800	63	-	1 ปี	3 (เงินบริจาค)	1 ปี
3. กองทุนหมู่บ้าน	2,800,000	119	6	1 ปี	6	1 ปี
4. สถาบันการเงินชุมชน	2,300,000	450	6	1 ปี	6	1 ปี
กลุ่มอาชีพ จำนวน 2 กลุ่ม	165,000	259	-	-	-	-
กลุ่มอื่น ๆ จำนวน 3 กลุ่ม	673,000	324	-	-	-	-

2. เทคนิคการดำเนินงาน

เทคนิคที่
1

การสร้างแรงจูงใจ การบูรณาการกองทุน

- ประชุมคณะกรรมการกองทุนในหมู่บ้าน เพื่อระดมความคิดการบริหารจัดการกองทุน
- สร้างความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์การดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
- ใช้กระบวนการมีส่วนร่วม การจัดสวัสดิการให้ครอบคลุม

เทคนิคที่
2

การสร้างแรงจูงใจ ครัวเรือนเป้าหมาย

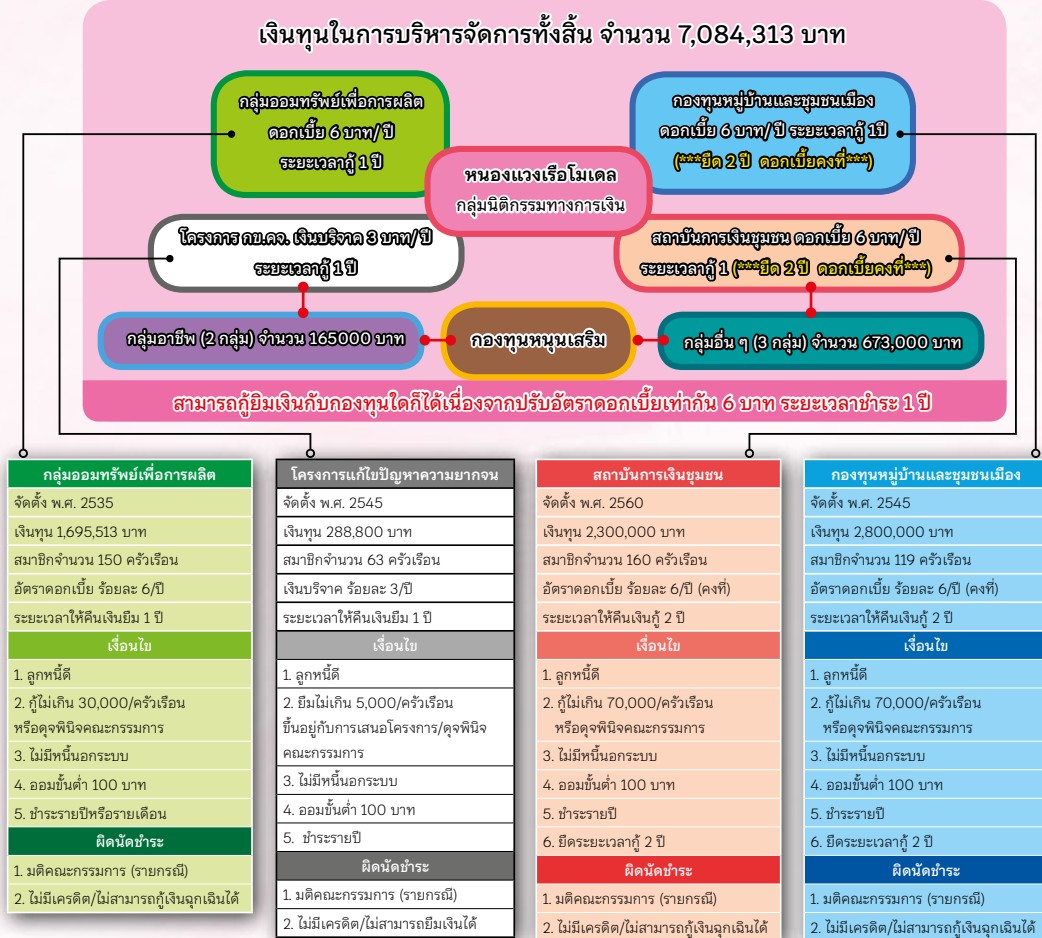
- แนะนำข้อเสนอการชำระหนี้ที่เหมาะสม ลูกหนี้ชำระหนี้ก่อนกำหนด สามารถขยายวงเงินกู้เพิ่ม/ขยายระยะเวลาใช้หนี้เพิ่ม
- การส่งเสริมอาชีพทอเสื่อ เพื่อเพิ่มรายได้ สามารถนำมรดกหนี้/ปลดหนี้ได้
- การจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก เช่น ทุนการศึกษาบุตรของสมาชิก ผู้ด้อยโอกาส/คนชรา กิจกรรมสาธารณะประโยชน์ในหมู่บ้าน

เทคนิคที่
3

ค้นหารูปแบบหรือโมเดล และวิธีการปรับโครงสร้างหนี้

- อัตราดอกเบี้ยเท่ากัน ระยะเวลาเท่ากัน

3. รูปแบบการบริหารจัดการหนี้

4. ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการหนี้

1. การบูรณาการคน

- คณะกรรมการศูนย์ฯ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เป็นที่เคารพเชื่อถือ ไว้วางใจของคนในชุมชน
- การคัดเลือกครัวเรือนเป้าหมาย ต้องพิจารณาจากประวัติลูกหนี้ มีความรับผิดชอบตนเอง และส่วนรวม มีความตั้งใจจริงและสมัครใจเข้าร่วมโครงการ

2. การกำหนดบทบาทหน้าที่ ให้คนให้เหมาะกับงาน (Put the right man on the right job)

3. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนเป็นพี่เลี้ยงติดตาม สนับสนุน ช่วยเหลือ แนะนำ เข้าร่วมประชุมเพื่อหาข้อตกลงที่สามารถยอมรับร่วมกันได้

4. ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้กับสมาชิกกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินแก่ผู้ผลประโยชน์ แนวทางการขับเคลื่อนงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

5. การสื่อสารสร้างความเข้าใจกับคณะกรรมการศูนย์ฯ ให้มีความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มแรก เพื่อสร้างแกนนำร่วม

5. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนให้สามารถลดหนี้/ปลดหนี้

6. การส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมายตามกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

ปี 2560 - 2563 การส่งเสริมอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ลดรายจ่ายและสามารถนำเงินไปลดหนี้ปลดหนี้ได้

ผลสำเร็จการบริหารจัดการหนี้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองแขวงเรือ

ปี 2560				ปี 2561				ปี 2562				ปี 2563			
บริหารจัดการหนี้ 15 คน จำนวน 601,810 บาท				บริหารจัดการหนี้ 14 คน จำนวน 596,791 บาท				บริหารจัดการหนี้ 16 คน จำนวน 457,780 บาท				บริหารจัดการหนี้ 18 คน จำนวน 300,000 บาท			
ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน
30,000	14	10,000	1	40,000	14	0	0	41,000	16	49,200	2	39,000	16	15,000	2

7. ครวัเรียนต้นแบบ

นางรินวิ ชูกันหอม/อาชีพเกษตรกร

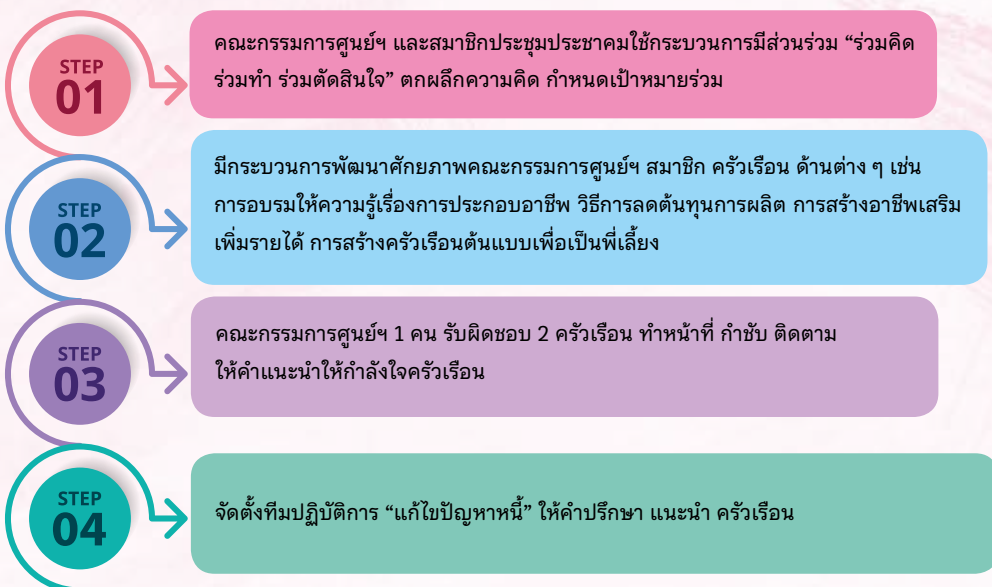
นางรินวิ ชูกันหอม บ้านเลขที่ 284 ยอดจำนวนเงินกู้ 24,200 บาท กู้เงินเพื่อลงทุนประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ทำนา ทำสวนผักตามฤดูกาล และทอเสื่อกก)

ก่อน เข้าร่วมโครงการ ไม่มีการวางแผนการเงิน ใช้ก่อนออมทีหลัง ทำให้บริหารจัดการหนี้ไม่ดีพอ บางครั้งไม่สามารถหาเงินเพื่อมาชำระหนี้ได้ทันตามเวลาที่กำหนด ชักหน้าไม่ถึงหลัง

หลัง เข้าร่วมโครงการ มีการวางแผนทางการเงินดีขึ้น ออมก่อน ใช้จ่ายทีหลัง มีความรู้การบริหารจัดการหนี้ได้ดีขึ้น สามารถวางแผนการเก็บออมเงินเพื่อมาชำระหนี้ได้ทันตามกำหนด

นางรินวิ เล่าว่า ครอบครัวตนเองมีอาชีพหลักคือการทำนา หลังเสร็จสิ้นจากฤดูทำนา ก็จะมีเวลาว่างอยู่ประมาณ 3 – 4 เดือน กว่าที่จะถึงฤดูกาลเก็บเกี่ยวข้าว ช่วงนี้ชาวบ้านส่วนใหญ่ในชุมชนก็จะหากิจกรรมอย่างอื่นทำเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน ไม่ว่าจะเป็นปลูกผักตามฤดูกาล หรือทอเสื่อกก ซึ่งต้นกกเป็นวัตถุดิบที่มีอยู่แล้วในชุมชน หลักจากเก็บต้นกกแล้วจะนำมาสอยบาง ๆ และนำมาตากแดดให้แห้ง ย้อมสีตามต้องการ จากนั้นจึงนำเส้นกกนำมาทอมีการพัฒนาลายเป็นลายต่าง ๆ โทนสีต่าง ๆ ตามสมัยนิยม โดยใช้เวลาผืนละครึ่งวัน (2 ผืน/วัน) ราคาต่อผืนที่ขายขึ้นอยู่กับขนาดและลวดลาย ซึ่งกลุ่มอาชีพการทอเสื่อกกจะมีตลาดรองรับซื้อคือพ่อค้าเจ้าประจำ และมีพ่อค้ารายอื่น ๆ มารับซื้อถึงหมู่บ้าน กิจกรรมดังกล่าวทำให้ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มประมาณ 30,000 – 40,000 บาท/ปี

8. แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ซ้ำซาก

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านโรงวัว
หมู่ที่ 8 ตำบลเสือโฮก อำเภอเมืองชัยนาท
จังหวัดชัยนาท

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านโรงวัว
หมู่ที่ 8 ตำบลเสือโฮก อำเภอเมืองชัยนาท
จังหวัดชัยนาท

วิสัยทัศน์

“เครือข่ายเข้มแข็ง บริหารงานโปร่งใส สมาชิกสุขใจ หมดหนี้”

จัดตั้ง

วันที่ 19 ตุลาคม 2563

ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

นางสุวิมล อิงวะระ โทร : 08-3874-7545

คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

จำนวน 19 คน ชาย 7 คน หญิง 12 คน

ความเป็นมา

ข้อมูลทั่วไป บ้านโรงวัว (เดิมชื่อดงวัว) ภาษาพื้นบ้านชาวลาวครั่ง แปลว่าป่าอุดมสมบูรณ์ ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่ และทำนา มีจำนวน 124 ครัวเรือน 513 คน ประกอบด้วย ชาย 259 คน หญิง 264 คน

สาเหตุปัญหาหนี้สินครัวเรือน แต่เดิมที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งที่จัดตั้งจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านและที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้เกิดเงื่อนไขแตกต่างกันไป ส่งผลกระทบต่อการวางแผนบริหารจัดการหนี้สิน และนำไปสู่วงจรหนี้หมุนเวียน กู้หลายที่ เป็นหนี้หลายทาง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น จึงได้จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านโรงวัว โดยมีคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนและบูรณาการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

1. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

เงินทุนในการบริหารจัดการทั้งสิ้น จำนวน 6,566,080.17 บาท

กลุ่มกองทุนมีเงิน/ กลุ่มกองทุนไม่มีเงิน	จำนวนเงินทุน (บาท)	จำนวน สมาชิก (คน)	การปรับโครงสร้างหนี้			
			อดีต		ปัจจุบัน	
			ดอกเบี้ย	ระยะเวลา ปล่อยกู้	ดอกเบี้ย	ระยะเวลา ปล่อยกู้
 1. กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต	4,166,080.17	244	1	7 ปี	1	7 ปี
 2. กองทุนหมู่บ้านฯ	2,400,000	129	5	1 ปี	5	1 ปี
 3. กองทุนแม่แผ่นดิน	8,000	454	-	-	-	-
 4. กลุ่มน้ำดื่ม หยอดเหรียญ	10,000	129	-	-	-	-

2. เทคนิคการดำเนินงาน

01

เทคนิค การสร้างแรงจูงใจ
การบูรณาการกองทุน

ประชุมคณะกรรมการศูนย์จัดการ
กองทุนชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจ
ร่วมกัน พร้อมหาวิธีการในการ
สร้างความเข้าใจให้แก่คนในชุมชน

การจัดทำทะเบียนลูกหนี้
คนในชุมชน

การจัดประเภทลูกหนี้
เพื่อให้สอดคล้องกับ
การดำเนินงานของกลุ่ม/
กองทุนที่ดำเนินการอยู่แล้ว
ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อ
การดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม/
กองทุนที่ทำอยู่

เทคนิค การสร้างแรงจูงใจ
ครัวเรือนเป้าหมาย

02

1. เพิ่มวงเงินกู้ ขยายระยะเวลาการชำระหนี้
2. ส่งเสริมสนับสนุนอาชีพตามความถนัด
3. หาช่องทางการจัดจำหน่าย (ช่องทางการตลาด)
4. จัดสวัสดิการครอบคลุม

03

**ค้นหารูปแบบหรือโมเดล
และวิธีการปรับโครงสร้างหนี้**
อัตราดอกเบี้ย, ระยะเวลา
ชำระหนี้ต่างกัน

การสำรวจข้อมูลและการเตรียม
ข้อมูลของกลุ่ม/กองทุนในชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้ เพื่อใช้
เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการหนี้

ปรับโครงสร้างหนี้ครัวเรือน

3. รูปแบบการบริหารจัดการหนี้

(แฟ้มเลข CFS) อัตราดอกเบี้ยต่าง ระยะเวลาต่าง ชำรุดหนี้ต่าง

C = Closes Job ชำรุดหนี้ภายใน 0 ปี
(ปิดต้นเงินกู้) อัตราดอกเบี้ย
ร้อยละ 10 บาท/ปี

F = Five Job ชำรุดหนี้ภายใน 5 ปี
(20% ของต้นเงินกู้) อัตราดอกเบี้ย
ร้อยละ 11 บาท/ปี

S = Seven Job ชำรุดหนี้ภายใน 7 ปี
(15% ของต้นเงินกู้) อัตราดอกเบี้ย
ร้อยละ 12 บาท/ปี

กลุ่มออมทรัพย์
เพื่อการผลิต

ศูนย์จัดการ
กองทุนชุมชน

กองทุนหมู่บ้าน
และชุมชนเมือง

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
จัดตั้ง พ.ศ. 2555
เงินทุน 4,200,000 บาท
อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 12/ปี
ระยะเวลาให้คืนเงินกู้ 1 ปี
เงื่อนไข
แก้หนี้ในระบบต้องสมัครใจทั้งสองฝ่ายทั้งลูกหนี้ - เจ้าหนี้
ปล่อยกู้ไม่เกิน 20,000 บาท
มากกว่า 100,000 บาท ต้องมีคนค้ำประกัน 3 คน (กรรมกรกลุ่มฯ) และมีเงินออมเท่ากับจำนวนที่ขอกู้
มากกว่า 100,000 บาท ใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน
การเพิ่มหุ้น 100 บาท

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
จัดตั้ง พ.ศ. 2563
เงินทุน 4,200,000 บาท
อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 10 ผ่อนชำระภายใน 1 ปี
อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 11 ผ่อนชำระภายใน 5 ปี
อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 12 ผ่อนชำระภายใน 7 ปี
ระยะเวลาให้คืนเงินยืม ตามแฟ้มเลขที่เลือก
เงื่อนไข
แก้หนี้ในระบบต้องสมัครใจทั้งสองฝ่ายทั้งลูกหนี้ - เจ้าหนี้
ปล่อยกู้ไม่เกิน 100,000 บาท
มากกว่า 100,000 บาท ต้องมีคนค้ำประกัน 3 คน มีเงินออมเท่ากับจำนวนที่ขอกู้
มากกว่า 100,000 บาท ใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
จัดตั้ง พ.ศ. 2544
เงินทุน 2,300,000 บาท
อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 6/ปี
ระยะเวลาให้คืนเงินกู้ 1 ปี
เงื่อนไข
แก้หนี้ในระบบต้องสมัครใจทั้งสองฝ่ายทั้งลูกหนี้ - เจ้าหนี้
ปล่อยกู้ไม่เกิน 75,000 บาท
ต้องเป็นสมาชิก
ต้องเป็นสมาชิก
ตามระเบียบฯ
ออมลงจะสะสมทรัพย์ 10,000/200 บาท

4. ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการหนี้

ปัจจัยด้านคณะกรรมการศูนย์ฯ

1. คณะกรรมการศูนย์ฯ ได้รับความเชื่อมั่น ครบถ้วน จากครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน
2. คณะกรรมการศูนย์ฯ มีความซื่อสัตย์ เสียสละ

ปัจจัยด้านการบริหารงาน

1. คณะกรรมการศูนย์ฯ มีการประชุมฯ ทุกเดือน
2. คณะกรรมการศูนย์ฯ มีการแบ่งหน้าที่กันตามถนัด “ใช้คนให้ถูกกับงาน (Put the right man on the right job)”
3. มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการดำเนินงาน เช่น ระบบการจัดเก็บฐานข้อมูล ระบบบัญชี

ปัจจัยอื่น ๆ

1. ครัวเรือนให้ความร่วมมือแก้ไขปัญหานี้สิน
2. มีอาคารสถานที่ทำการถาวร และมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่อการดำเนินงาน
3. มีการบริหารจัดการฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ
4. การได้รับการสนับสนุน ติดตาม ให้กำลังใจ การดำเนินงานจากหน่วยงานต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ/ จังหวัด ฯลฯ

5. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนให้สามารถลดหนี้/ปลดหนี้

- 1 ประชุมคณะกรรมการกลุ่ม/กองทุนทางการเงิน ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เพื่อหาวิธีการบริหารจัดการศูนย์ฯ
- 2 ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้ประชาชนในหมู่บ้านเห็นถึงประโยชน์การแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน
- 3 จัดทำฐานข้อมูลสมาชิกศูนย์ฯ สํารวจข้อมูลสมาชิก/เงินทุน และข้อมูลหนี้ เพื่อเป็นฐานข้อมูลการตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการหนี้ โดยวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้ และจัดประเภทลูกหนี้
- 4 จัดทำเมนูทางเลือกบริการลูกหนี้
- 5 คัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ
- 6 การส่งเสริมการบริหารจัดการหนี้ จัดเมนูทางเลือกในการชำระหนี้ให้กับลูกหนี้ ปรับโครงสร้างหนี้ โอนภาระหนี้ ปรับเปลี่ยนสัญญา
- 7 อบรมให้ความรู้การสร้างวินัยทางการเงิน การจัดทำบัญชีครัวเรือน การส่งเสริมการออม วางแผนการใช้จ่ายทางการเงิน
- 8 สนับสนุนอาชีพครัวเรือน ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปรับใช้ในการดำเนินชีวิต
- 9 คณะกรรมการติดตาม เยี่ยมเยือนให้กำลังใจ ให้คำแนะนำครัวเรือนเป้าหมายและสรุปรายงานผลการดำเนินงานศูนย์ฯ

6. การส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมายตามกิจกรรม “สำนึกดี แพนดี บริหารหนี้ได้”

การส่งเสริมอาชีพเลี้ยงไก่ไข่

การสนับสนุนทุนในการทำนา

สนับสนุนการแปรรูปอาหารปรุงสำเร็จ

ผลสำเร็จการบริหารจัดการหนี้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านโรงวัว ปี 2563

บริหารจัดการหนี้ 13 คน จำนวน 950,000 บาท

ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน
70,000	9	100,000	4

7. ครีวเรือนต้นแบบ

นางสาวปทุมวดี ฝ่ายคำมี/อาชีพเกษตรกรกรม

นางสาวปทุมวดี ฝ่ายคำมี เล่าว่าได้มีหนี้สินจากการกู้เงินกองทุนหมู่บ้านจำนวน 30,000 บาท กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 140,000 บาท รวมมีหนี้สินทั้งสิ้น 170,000 บาท โดยเกิดจากการนำเงินมาลงทุนเพื่อทำนาและใช้จ่ายในครัวเรือน แต่ประสบปัญหาขาดแหล่งน้ำในการทำการเกษตรทำให้ผลผลิตได้ไม่เต็มที่ จึงขาดทุนจากการประกอบอาชีพทำนา จำนวน 100,000 บาท นางสาวปทุมวดี ฝ่ายคำมี คิดว่าอาชีพทำนาอย่างเดียวยังไม่เพียงพอกับรายจ่ายในครัวเรือน จึงได้ไปหาอาชีพเสริมโดยการเป็นพนักงานเติมน้ำมัน ซึ่งมีรายได้เดือนละ 9,000 บาท ต่อมาครอบครัวประสบปัญหาบิดาป่วยไม่มีคนดูแลจึงลาออกมาประกอบอาชีพทำนาเหมือนเดิม ทำให้มีหนี้สะสมไม่สามารถลดหนี้ได้

ต่อมานายสมเกียรติ ชันทอง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ได้ชักชวนให้เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ฯ เพื่อให้นางสาวปทุมวดี ได้มีการออมเงินและเข้าถึงแหล่งทุนในชุมชน ซึ่งต่อมานางสาวปทุมวดี ได้รับความไว้วางใจให้เข้ามาเป็นกรรมการของกลุ่มออมทรัพย์ฯ และเป็นคณะกรรมการศูนย์ฯ นางสาวปทุมวดี ฝ่ายคำมี จึงได้เข้าร่วมโครงการ ปรับโครงสร้างหนี้กับศูนย์จัดการกองทุนชุมชนและได้รับการส่งเสริมอาชีพ กิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” เลี้ยงไก่พันธุ์ไข่เป็นอาชีพเสริม

8. แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ซ้ำซาก

1

วิเคราะห์ข้อมูลหาสาเหตุการเป็นหนี้ ว่าสาเหตุเกิดจากการขาดวินัยทางการเงิน การใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย รายได้สูงกว่ารายจ่าย

2

จัดกิจกรรมเสริมสร้างการวางแผนทางการเงิน

3

กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการและสมาชิก เช่น การศึกษาดูงาน/อบรม การร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4

ปรับพฤติกรรมการเงิน

5

ใช้หลักการมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจว่าจะวางแผนการชำระหนี้อย่างไร

6

สนับสนุนอาชีพสร้างรายได้ การฝึกอาชีพการแปรรูปอาหารปรุงสำเร็จ

8

คณะกรรมการศูนย์ฯ ติดตามให้คำแนะนำให้กำลังใจครัวเรือน (คณะกรรมการ 1 คน รับผิดชอบไม่เกิน 3 ครัวเรือน)

7

กิจกรรมสวัสดิการครอบคลุม

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านทุ่งยาง
หมู่ที่ 4 ตำบลท่าสะบ้า อำเภอวังวิเศษ
จังหวัดตรัง

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านทุ่งยาง หมู่ที่ 4 ตำบลท่าสะบ้า อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง

วิสัยทัศน์

“แหล่งเงินทุน อุดหนุนเศรษฐกิจ พัฒนาคุณภาพชีวิต ใกล้ชิดประชาชน”

จัดตั้ง

เดิมใช้ชื่อ สถาบันการจัดการเงินกองทุนชุมชนบ้านทุ่งยาง ปี 2554

เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านทุ่งยาง วันที่ 7 มกราคม 2561

ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

นางก้านทิพย์ พลอินทร์ โทร : 09-9314-7605

คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

จำนวน 16 คน ชาย 8 คน หญิง 8 คน

ความเป็นมา

ข้อมูลทั่วไป บ้านทุ่งยางในอดีตพื้นที่หมู่บ้านมีต้นยางเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติจำนวนมาก ชาวบ้านจึงมีอาชีพเจาะน้ำมันยางส่งโรงงานแล้วนำไปแปรรูปเป็นน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อทำเป็นคบเพลิงจุดไฟ ปัจจุบันประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ปลูกยางพารา ปลูกปาล์ม และปลูกข้าว มีจำนวน 132 ครัวเรือน 317 คน ประกอบด้วย ชาย 153 คน หญิง 164 คน

สาเหตุปัญหาหนี้สินครัวเรือน แต่เดิมที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งที่จัดตั้งจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านและที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้เกิดเงื่อนไขแตกต่างกันไป ส่งผลกระทบต่อการวางแผนบริหารจัดการหนี้สิน และนำไปสู่วงจรหนี้หมุนเวียน กู้หลายที เป็นหนี้หลายทาง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น จึงได้จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านทุ่งยาง โดยมีคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนและบูรณาการการบริหารจัดการเงินกองทุนชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

1. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

เงินทุนในการบริหารจัดการทั้งสิ้น จำนวน 31,135,332 บาท				
ชื่อกลุ่ม/ กองทุน	ชื่อประธานกลุ่ม/ กองทุน	จำนวนกรรมการ (คน)	จำนวนสมาชิก (คน)	เงินทุน (บาท)
1. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	นางก้านทิพย์ พลอินทร์	17	570	28,470,315
2. กองทุนหมู่บ้านฯ	นางก้านทิพย์ พลอินทร์	15	110	2,385,017
3. โครงการ กข.คจ	นายกริธา ส่งเสริม	12	140	280,000
4. กองทุนแม่ของแผ่นดิน	นางก้านทิพย์ พลอินทร์	9	140	59,108
5. กลุ่มปุ๋ย	นางก้านทิพย์ พลอินทร์	9	140	100,000
6. กลุ่มเลี้ยงโค	นางก้านทิพย์ พลอินทร์	9	25	100,000
7. กลุ่มผู้ใช้น้ำ	นางก้านทิพย์ พลอินทร์	9	200	86,216
8. กลุ่มน้ำยางสด	นางก้านทิพย์ พลอินทร์	10	58	100,000
9. กลุ่ม อสม.	นางอศุญช์ พุดเพระ	9	140	15,350
10. กลุ่มสัมมาชีพชุมชน	นายกริธา ส่งเสริม	5	30	15,000

2. เทคนิคการดำเนินงาน

เทคนิคที่
1

การสร้างแรงจูงใจการบริหาร
กองทุน

- ประชุมคณะกรรมการกองทุนชุมชน
- ร่วมกันหาทางออกการแก้หนี้ครัวเรือน
- วางแผนบูรณาการวางแผนเป้าหมายแก้หนี้

เทคนิคที่
2

การสร้างแรงจูงใจ
ครัวเรือนเป้าหมาย

- ครัวเรือนเป้าหมายได้รับการปรับอัตราดอกเบี้ยลดลง
- สวัสดิการครอบคลุม
- ขยายระยะเวลาการชำระหนี้

เทคนิคที่
3

ค้นหารูปแบบหรือโมเดล
และวิธีการปรับโครงสร้างหนี้

- กลุ่มออมทรัพย์เป็นเจ้าภาพหลัก
- ปรับอัตราดอกเบี้ยลดลงร้อยละ 8
- วินยัติรับอัตราดอกเบี้ยลดลงแบบก้าวกระโดด ร้อยละ 6

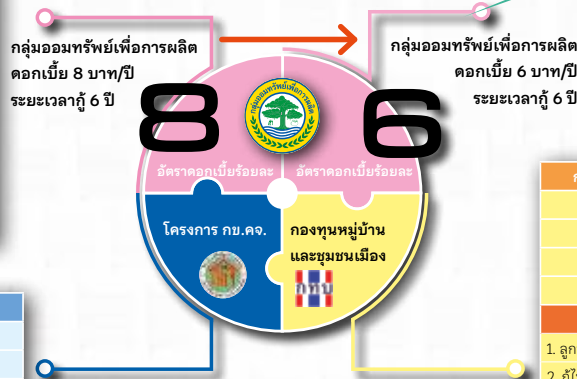

3. รูปแบบการบริหารจัดการหนี้

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	
จัดตั้ง พ.ศ. 2537	
เงินทุน 28,470,315 บาท	
- อัตราดอกเบี้ย กู้เงินน้อยกว่า 500,000 บาท ร้อยละ 8/ปี	
- อัตราดอกเบี้ย กู้เงินมากกว่า 500,000 บาท ร้อยละ 6/ปี	
ระยะเวลาให้สินเชื่อเงินกู้ 5 ปี	
เงื่อนไข	
1. ลูกหนี้ดี	
2. ตามยอดเงินฝาก 3 เท่า	
3. ไม่มีหนี้นอกระบบ	
4. ออมขั้นต่ำ 100 บาท	
5. เลือกชำระรายเดือน	
ผิคนัดชำระ	
1. ปรับร้อยละ 3/เดือน	
2. ไม่มีเครดิต/ไม่สามารถกู้เงินฉุกเฉินได้	

โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน	
จัดตั้ง พ.ศ. 2536	
เงินทุน 280,000 บาท	
ระยะเวลาให้สินเชื่อเงินยืม 3 ปี	
เงื่อนไข	
1. ลูกหนี้ดี	
2. ยืมไม่เกิน 30,000/ครัวเรือน	
3. ไม่มีหนี้นอกระบบ	
4. ชำระ 6 เดือนครั้ง	
ผิคนัดชำระ	
1. ไม่มีเครดิต/ไม่สามารถยืมเงินได้	

ทุ่งยางโมเดล กลุ่มนิติกรรมทางการเงิน

เงื่อนไขพิเศษ ชำระเงินตรงเวลา 1 ปี
วินัยดี ปรับอัตราดอกเบี้ย 8 ไปเป็น 6

****สามารถกู้ยืมเงินกับกองทุนใดก็ได้
เนื่องจากปรับอัตราดอกเบี้ยเท่ากัน 6****

เงินทุนในการบริหารจัดการทั้งสิ้น
จำนวน 31,135,332 บาท

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	
จัดตั้ง พ.ศ. 2544	
เงินทุน 2,385,017 บาท	
อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 6/ปี	
ระยะเวลาให้สินเชื่อเงินกู้ 3 ปี	
เงื่อนไข	
1. ลูกหนี้ดี	
2. กู้ไม่เกิน 30,000/ครัวเรือน	
3. ไม่มีหนี้นอกระบบ	
4. ออมขั้นต่ำ 100 บาท	
5. เลือกชำระรายเดือน	
6. สามารถยืมระยะเวลากู้ 5 ปี	
ผิคนัดชำระ	
1. ปรับร้อยละ 3/เดือน	
2. ไม่มีเครดิต/ไม่สามารถกู้เงินฉุกเฉินได้	

4. ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการหนี้

- 1 มีรูปแบบการบริหารจัดการหนี้ ที่ลดภาระการจ่ายดอกเบี้ยต่องวด
- 2 ส่งเสริมการออม (ออมเพื่อปลดหนี้)
- 3 สภาพคล่องทางการเงินของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- 4 คณะกรรมการสามารถใช้ระบบคอมพิวเตอร์จัดเก็บฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- 5 ประธานศูนย์ฯ มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ทำให้การบริหารจัดการเป็นไปได้อย่าง
- 6 คณะกรรมการศูนย์ฯ และครัวเรือนมีแนวทางการดำเนินงาน โดยมีเป้าหมายเดียวกันกับกลุ่ม/กองทุน/องค์กรการเงินในชุมชน
- 7 คณะกรรมการศูนย์ฯ มองการไกล ส่งเสริมสนับสนุน สร้างงาน สร้างอาชีพอย่างยั่งยืน
- 8 เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และคณะกรรมการศูนย์ฯ ติดตาม ตรวจสอบ ให้กำลังใจครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอ

5. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนให้สามารถลดหนี้/ปลดหนี้

- 1 ประชุมวางแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และมอบภารกิจงานให้แก่คณะกรรมการ
- 2 คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนดำเนินการสำรวจ/ตรวจสอบข้อมูลของลูกหนี้ทั้งหมดของกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินที่เป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน
- 3 จัดทำฐานข้อมูลลูกหนี้เป็นรายครัวเรือน
- 4 วิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้และจัดประเภทลูกหนี้
- 5 คัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายที่เป็นหนี้ ลงทะเบียนครัวเรือน เพื่อเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้
- 6 ปรับโครงสร้างหนี้กลุ่มเป้าหมาย
- 7 ทำสัญญาใหม่โดยยึดระยะเวลาการส่งคืน
- 8 ส่งเสริมอาชีพแก่ครัวเรือนเป้าหมาย การทำเครื่องแกง เลี้ยงไก่ดำ เลี้ยงปลาตก
- 9 ติดตามผลการดำเนินงาน

6. การส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมายตามกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

โดยการต่อยอดอาชีพเดิม คือ การทำเครื่องแกง เลี้ยงไก่ดำ เลี้ยงปลาตก

7. ครีวเริ่มต้นแบบ

นายวิวัฒน์ พุดเพราะ/อาชีพหลักทำการเกษตรกรรม

บ้านเลขที่ 140 ปัจจุบันปลดหนี้

- เข้าร่วมสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ฯ เมื่อปี 2537 ออมสัจจะสะสมเดือนละ 1,000 บาท ทุกเดือน ปัจจุบันมียอดเงินออมสัจจะสะสมรวมประมาณ 250,000 บาท

- หลังจากเข้าร่วมกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก/พันธุ์ปลาดุก/พันธุ์ไก่ดำ/จากคณะกรรมการศูนย์ฯ โดยได้นำมาปลูกผักและเลี้ยงร่วมกับอุปกรณ์ต่างๆ ที่จัดหาเองในครัวเรือน พร้อมทั้งได้ศึกษาการเลี้ยงไก่ดำให้ถูกวิธีเพื่อจะลดต้นทุนและความปลอดภัยตามหลักการเลี้ยง โดยได้รับองค์ความรู้จากปราชญ์ชุมชน มาสอนวิธีการเลี้ยงไก่ดำ และการปลูกผักโดยส่งเสริมให้ใช้ปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอกเพื่อลดรายจ่ายการลงทุน ผักที่ปลูก เช่น มะเขือ มะระขี้นก โหระพา กะเพรา ฟักทะลายโจร เป็นต้น

- สถานที่ขายผัก/ขายไก่ดำ/ปลาดุก มีแม่ค้าคนในหมู่บ้านมารับซื้อที่บ้าน มีรายได้ประมาณเดือนละ 12,000 บาท

- น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อลดค่าใช้จ่าย สร้างรายได้ในครัวเรือน ลดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือย เช่น เลิกซื้อหวย เลิกสูบบุหรี่ ปลูกผักรับประทานเอง เหลือขายสร้างรายได้

8. แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ซ้ำซาก

- 1 ส่งเสริมการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ
- 2 ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างวินัยทางการเงิน
- 3 จัดทำแผนพัฒนาชีวิตส่งเสริมอาชีพให้กับครัวเรือนเป้าหมาย
- 4 เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนและคณะกรรมการศูนย์ฯ ลงพื้นที่เคาะประตูบ้าน ติดตามเยี่ยมเยียนให้กำลังใจครัวเรือน
- 5 ปรับพฤติกรรมทางการเงิน มีการวางแผนการเงินระดับครัวเรือน

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองเม็ก
หมู่ที่ 9 ตำบลด่านช้าง อำเภอบัวใหญ่
จังหวัดนครราชสีมา

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองเม็ก
หมู่ที่ 9 ตำบลด่านช้าง อำเภอบัวใหญ่
จังหวัดนครราชสีมา

วิสัยทัศน์

“บริการดี มีวินัย โปร่งใส ยั่งยืนบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง”

จัดตั้ง

เดิมใช้ชื่อ สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนบ้านหนองเม็ก วันที่ 22 เมษายน 2553

เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองเม็ก ปี 2560

ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

นายบัวเรียน สุโพธิ์ โทร : 08-7259-2535

คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

จำนวน 21 คน ชาย 12 คน หญิง 9 คน

ความเป็นมา

ข้อมูลทั่วไป บ้านหนองเม็กที่ตั้งห่างจากที่ว่าการอำเภอบัวใหญ่ 8 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 3,475 ไร่ ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม ลักษณะดินร่วนละเอียด 90 เป็นดินร่วนปนทรายและบางส่วนเป็นดินเค็ม ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำไร่ และทำปศุสัตว์ (โคและกระบือ) รองลงมาคืออาชีพรับจ้างทั่วไป ค้าขาย และรับราชการ มีจำนวน 254 ครัวเรือน 1,031 คน

สาเหตุปัญหาหนี้สินครัวเรือน แต่เดิมที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งที่จัดตั้งจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านและที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้เกิดเงื่อนไขแตกต่างกันไป ส่งผลกระทบต่อการวางแผนบริหารจัดการหนี้สิน และนำไปสู่วงจรหนี้หมุนเวียน กู้หลายที่ เป็นหนี้หลายทาง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น จึงได้จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองเม็ก โดยมีคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนและบูรณาการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

1. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

เงินทุนในการบริหารจัดการทั้งสิ้น จำนวน 8,809,923.39 บาท

กลุ่มกองทุนมีเงิน/กลุ่มกองทุนไม่มีเงิน	จำนวนเงินทุน (บาท)	จำนวนสมาชิก (คน)
กลุ่มขยายเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน	116,808.39	59
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	8,693,115	985
กองทุน/กลุ่มอาชีพอื่น ๆ จำนวน 18 กองทุน/กลุ่มอาชีพ	1,761,950.32	985

2. เทคนิคการดำเนินงาน

01

เทคนิค การสร้างแรงจูงใจ
การบูรณาการกองทุน

ประชุมหารือ/เจรจา/บูรณาการกองทุน/หากองทุนรับผิดชอบ/งานครบ ระบบดี มีข้อมูลวางแผนอนาคตกองทุน/ไม่กระทบลูกหนี้และระเบียบกลุ่ม/กองทุนการเงินเดิม

02

เทคนิค การสร้างแรงจูงใจ
ครัวเรือนเป้าหมาย

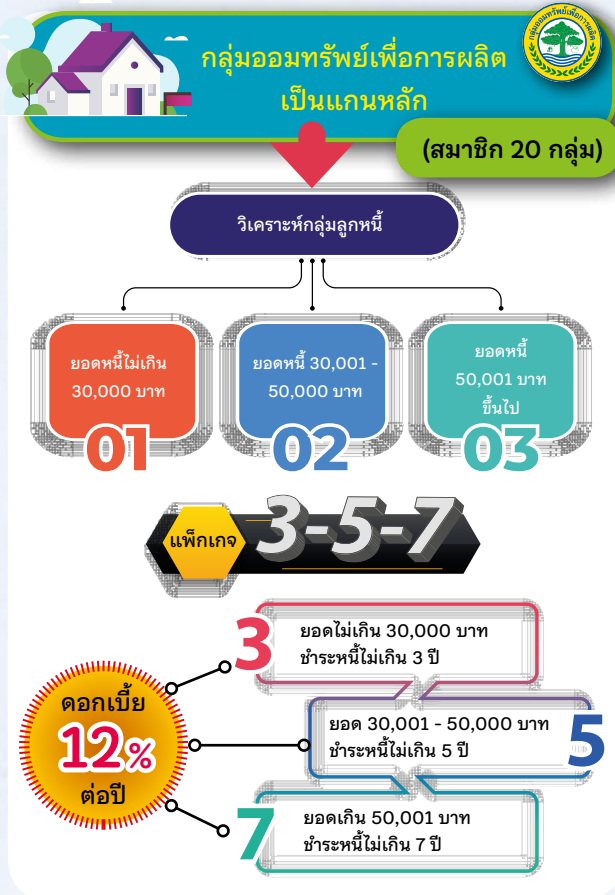
- 1 ประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจให้มีความสำคัญและประโยชน์การลดหนี้/ปลดหนี้
- 2 ส่งเสริมอาชีพและหนุนเสริมการสร้างรายได้ครัวเรือนและจัดสวัสดิการช่วยเหลือสมาชิก/เพิ่มทักษะด้านการบริหารการเงินครัวเรือน
- 3 อัตราดอกเบี้ยเท่ากัน แม้ขยายระยะเวลากู้ต่างกัน

03

คั่นหารูปแบบหรือโมเดล
และวิธีการปรับโครงสร้างหนี้

อัตราดอกเบี้ยเท่ากัน ระยะเวลาชำระเงินกู้ต่างกัน
(หนองเม็กโมเดล แพ็คเคจ 3-5-7 ดอกเบี้ยร้อยละ 12 บาท)

3. รูปแบบการบริหารจัดการหนี้

แนวทางการขับเคลื่อนศูนย์จัดการกองทุนชุมชน บ้านหนองเม็ก

เงินทุนในการบริหารจัดการทั้งสิ้น
จำนวน 8,809,923.39 บาท

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	กลุ่มขยายเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน
จัดตั้ง พ.ศ. 2540	จัดตั้ง พ.ศ. 2547
เงินทุน 8,693,100 บาท	เงินทุน 116,800 บาท
อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 12/ ปี	อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 12/ปี
ระยะเวลาให้คืนเงินกู้ 1-7 ปี	ระยะเวลาให้คืนเงินกู้ 1-7 ปี
เงื่อนไข	
1. ลูกหนี้ดี	
2. วงเงินกู้ไม่เกินเงินสะสมจะสะสมต้องมีผู้ค้ำประกัน	
3. วงเงินกู้ไม่เกิน 50,000 บาท ต้องมีผู้ค้ำประกันอย่างน้อย 2 คน	
4. วงเงินกู้เกิน 50,000 บาท ต้องมีผู้ค้ำประกันอย่างน้อย 3 คน และได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการจำนวน 3 ใน 4	
5. ต้องมีการชำระเงินต้น และลดดอกเบี้ยทุกปี	
6. ฝากสะสมพิเศษเพื่อชำระคืนเงินต้นทุกปี	
ผิณฑ์ชำระ	
1. หากไม่สามารถชำระหนี้ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ต้องดำเนินการรับสภาพหนี้และปรับโครงสร้างหนี้ โดยเสียค่าธรรมเนียมร้อยละ 0.5	
2. หากผิดเงื่อนไขการชำระเงินต้นและดอกเบี้ยต้องเสียค่าธรรมเนียมร้อยละ 1	
3. คณะกรรมการพิจารณาเป็นรายกรณี	

4. ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการหนี้

- 1 ประชุมประชาคมใช้กระบวนการมีส่วนร่วม “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ” อย่างสม่ำเสมอ
- 2 ข้อมูลครบ ระบบชัดเจน
- 3 มีการจัดทำฐานข้อมูลและวิเคราะห์ลูกหนี้อย่างเป็นระบบและชัดเจน
- 4 ยึดระเบียบ ข้อบังคับการดำเนินงานอย่างเคร่งครัด
- 5 ทุกคนมีความเสียสละ มีความจริงใจ และรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง สร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิกให้เกิดความไว้วางใจ ใช้หลักคุณธรรม 5 ประการ
- 6 ส่งเสริมให้ประชาชนดำเนินชีวิตโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 7 ได้รับการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน อย่างต่อเนื่อง

5. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนให้สามารถลดหนี้/ ปลดหนี้

- 1 ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้แนวทางการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน “กิจกรรม สำคัญดี แผนดี บริหารหนี้ได้”
- 2 ประชุมคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน และจัดทำระเบียบข้อมูลกองทุนชุมชน
- 3 การสำรวจข้อมูล และการเตรียมข้อมูลของกลุ่ม/กองทุนในชุมชน การจัดทำทะเบียนลูกหนี้คนในชุมชน การวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้ การจัดประเภทลูกหนี้
- 4 การประกาศรับสมัครครัวเรือนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ
- 5 ดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ครัวเรือนเป้าหมาย
- 6 ประชุมเชิงปฏิบัติการความรู้ด้านการเงินในการบริหารจัดการหนี้
 - อบรมให้ความรู้การสร้างวินัยทางการเงิน การจัดทำบัญชีครัวเรือน การส่งเสริมการออม วางแผนการใช้จ่ายทางการเงิน การปรับพฤติกรรมทางการเงิน
 - ส่งเสริม สนับสนุนอาชีพ และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่ครัวเรือนเป้าหมาย
- 7 หนุนเสริมการส่งเสริมอาชีพ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกลุ่ม/กองทุนในชุมชน
- 8 ทบทวนปฏิบัติการแก้ไขหนี้ ติดตาม สนับสนุน ให้กำลังใจครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอ

6. การส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมายตามกิจกรรม “สำคัญดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

ปี 2560 การส่งเสริมอาชีพ
“ทำปลาต้มสมุนไพร”

ปี 2561 การส่งเสริมอาชีพ
“เนื้อแดดเดียว”

ปี 2562 การส่งเสริมอาชีพ
“เนื้อแดดเดียว”

ปี 2563 การส่งเสริมอาชีพ
“เลี้ยงไก่พันธุ์ไข่”

ผลสำเร็จการบริหารจัดการหนี้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองเม็ก

ปี 2560				ปี 2561				ปี 2562				ปี 2563			
บริหารจัดการหนี้ 13 คน จำนวน 1,222,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 8 คน จำนวน 1,104,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 16 คน จำนวน 860,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 18 คน จำนวน 1,620,000 บาท			
ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน
140,000	7	370,000	6	52,000	6	68,000	2	19,000	1	75,000	2	520,000	15	260,000	3

7. ครีวเรือนต้นแบบ

ครัวเรือนที่ 1 นางทองย่น รักดีโชติ/อาชีพเกษตรกรกรรม

บ้านเลขที่ 74 ยอดเงินกู้ 70,000 บาท กู้เงินลงทุนซื้อปัจจัยการผลิตปลูกมันสำปะหลัง ได้เข้าร่วมโครงการการบริหารจัดการหนี้กับศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุน จึงประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้จากการทอเสื่ออก ทำปลาต้มสมุนไพรและทำไข่เค็มสมุนไพร พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ก่อหนี้เพิ่ม “ปัจจุบันประสบความสำเร็จ ปลอดหนี้ได้”

ครัวเรือนที่ 2 นางหนูอาด ทองภูบาล/อาชีพเกษตรกรกรรม

บ้านเลขที่ 36 ยอดเงินกู้ 80,000 บาท กู้เงินลงทุนซื้อปัจจัยการผลิตปลูกอ้อย ได้เข้าร่วมโครงการการบริหารจัดการหนี้กับศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้เพื่อให้มีเงินเพียงพอต่อการชำระหนี้ โดยเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพสานตะกร้าจากเส้นใยสังเคราะห์ ทำเนื้อแดดเดียวและทำบายศรี ทั้งยังปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักกิน รู้จักใช้ รู้จักออม ไม่ก่อหนี้เพิ่ม “ปัจจุบันประสบความสำเร็จ ปลอดหนี้ได้”

8. แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ซ้ำซาก

ทางตรง

- 1 ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2 ส่งเสริมอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้ครัวเรือน
- 3 ส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือน
- 4 ส่งเสริมการออม
- 5 ส่งเสริมวินัยทางการเงิน

ทางอ้อม

- 1 ร่วมกับชุมชนในการบริหารจัดการชุมชนแบบสังคมแห่งความเกื้อกูล
- 2 บริหารจัดการกองทุนชุมชนตามหลักธรรมาภิบาล

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านบอน
หมู่ที่ 7 ตำบลลำห้วยหลวง อำเภอสมเด็จ
จังหวัดกาฬสินธุ์

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านบอน
หมู่ที่ 7 ตำบลลำห้วยหลวง อำเภอสมเด็จ
จังหวัดกาฬสินธุ์

วิสัยทัศน์

“ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเป็นของท่าน บริการเป็นของเรา”

จัดตั้ง

เดิมใช้ชื่อ สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนบ้านบอน วันที่ 30 สิงหาคม 2555

เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านบอน ปี 2560

ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

นางนันทา มะติยะภักดิ์ โทร : 09-2890-9507

คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

จำนวน 15 คน ชาย 4 คน หญิง 11 คน

ความเป็นมา

ข้อมูลทั่วไป บ้านบอน ที่ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสมเด็จประมาณ 5 กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มเหมาะต่อการการเกษตร ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนาและทำไร่ อาชีพเสริมทำปศุสัตว์ (โค กระบือ และสุกร) มีจำนวน 110 ครัวเรือน 560 คน ประกอบด้วย ชาย 266 คน หญิง 294 คน สาเหตุปัญหาหนี้สินครัวเรือน แต่เดิมที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งที่จัดตั้งจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านและที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้เกิดเงื่อนไขแตกต่างกันไป ส่งผลกระทบต่อการวางแผนบริหารจัดการหนี้สิน และนำไปสู่วงจรหนี้หมุนเวียน กู้หลายที่ เป็นหนี้หลายทาง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น จึงได้จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านบอน โดยมีคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนและบูรณาการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

1. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

เงินทุนในการบริหารจัดการทั้งสิ้น จำนวน 13,002,495 บาท

กลุ่มกองทุนมีเงิน/ กลุ่มกองทุนไม่มีเงิน	จำนวนเงินทุน (บาท)	จำนวน สมาชิก (คน)	การปรับโครงสร้างหนี้			
			อดีต		ปัจจุบัน	
			ดอกเบี้ย	ระยะเวลา ปล่อยกู้	ดอกเบี้ย	ระยะเวลา ปล่อยกู้
1. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	10,702,495	573	15	1 ปี	10	5 ปี
2. กองทุนหมู่บ้านฯ	2,300,000	109	6	1 ปี	10	5 ปี
3. กองทุนแม่ของแผ่นดิน	31,121	109	-	-	-	-
4. กลุ่มอาชีพ (กองทุนหมุน เสริมอาชีพ) จำนวน 5 กลุ่ม	656,367	109	-	-	-	-

2. เทคนิคการดำเนินงาน

เทคนิคที่
1

การสร้างแรงจูงใจการบูรณาการ
กองทุน

- บูรณาการคณะกรรมการกลุ่ม/กองทุน
- จัดประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแนวทางการดำเนินงาน
- หลักนิติธรรม ต้องไม่กระทบต่อระเบียบข้อบังคับกลุ่ม/กองทุนเดิม

เทคนิคที่
3

ค้นหารูปแบบหรือโมเดล
และวิธีการปรับโครงสร้างหนี้

“ปรับอัตราดอกเบี้ยเท่ากัน ยืดระยะเวลา
ปล่อยกู้เท่ากัน”

เทคนิคที่
2

การสร้างแรงจูงใจ
ครัวเรือนเป้าหมาย

- ปรับลดอัตราดอกเบี้ยให้เท่ากัน ยืดระยะเวลาปล่อย
กู้เท่ากันเพื่อให้สมาชิกสามารถเลือกเมนูบริการตาม
ความต้องการของครัวเรือน
- กำหนดเพดานยอดเงินกู้ให้ครัวเรือนสามารถกู้สูงขึ้น
- จัดสวัสดิการกองทุนอย่างทั่วถึงทุกคนในชุมชน
- จัดกลุ่มลูกหนี้ตามวงเงินกู้

3. รูปแบบการบริหารจัดการหนี้

4. ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการหนี้

1. ศักยภาพที่ดี และสภาพคล่องทางการเงินของกลุ่ม/กองทุนทางการเงิน
2. คณะกรรมการ สมาชิก มีเป้าหมายในการบริหารจัดการหนี้เดียวกัน คือ การลดหนี้ ปลดหนี้
3. คณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนเข้าใจแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฯ รวมถึงคำนึงถึงประโยชน์ของคนในชุมชน และบริหารจัดการยึดหลักคุณธรรม 5 ประการ (ซื่อสัตย์ เสียสละ รับผิดชอบ เห็นอกเห็นใจกัน ไว้วางใจกัน)
4. การมีส่วนร่วมของสมาชิก ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ใช้กระบวนการมีส่วนร่วม “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ” พร้อมทั้งส่งเสริมให้คนในชุมชน “คิดได้ ทำเป็น ร่วมแก้ไขปัญหาในชุมชน”
5. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสร้างทางเลือกในการสนับสนุนช่องทางการส่งเสริมอาชีพให้กับครัวเรือนเป้าหมาย ภายใต้กิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”
6. ส่งเสริมให้ประชาชนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต
7. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนและคณะกรรมการศูนย์ฯ ติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน การขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

5. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนให้สามารถลดหนี้/ปลดหนี้

- 1 ประชุมคณะกรรมการกลุ่ม/กองทุนทางการเงิน ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เพื่อหาวิธีการบริหารจัดการศูนย์ฯ
- 2 ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้ประชาชนในหมู่บ้านเห็นถึงประโยชน์การแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน
- 3 จัดทำฐานข้อมูลสมาชิกศูนย์ฯ สํารวจข้อมูลสมาชิก/เงินทุน และข้อมูลหนี้ เพื่อเป็นฐานข้อมูลการตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการหนี้ โดยวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้ และจัดประเภทลูกหนี้
- 4 จัดทำเมนูทางเลือกบริการลูกหนี้
- 5 คัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ
- 6 การส่งเสริมการบริหารจัดการหนี้ จัดเมนูทางเลือกในการชำระหนี้ให้กับลูกหนี้ ปรับโครงสร้างหนี้ โอนภาระหนี้ ปรับเปลี่ยนสัญญา
- 7 อบรมให้ความรู้การสร้างวินัยทางการเงิน การจัดทำบัญชีครัวเรือน การส่งเสริมการออม วางแผนการใช้จ่ายทางการเงิน
- 8 สนับสนุนอาชีพครัวเรือน ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปรับใช้ในการดำเนินชีวิต
- 9 คณะกรรมการติดตาม เยี่ยมเยือนให้กำลังใจ ให้คำแนะนำครัวเรือนเป้าหมายและสรุปรายงานผลการดำเนินงานศูนย์ฯ

6. การส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมายตามกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

ผลสำเร็จการบริหารจัดการหนี้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านบอน															
ปี 2560				ปี 2561				ปี 2562				ปี 2563			
บริหารจัดการหนี้ 15 คน จำนวน 1,304,624 บาท				บริหารจัดการหนี้ 15 คน จำนวน 854,956 บาท				บริหารจัดการหนี้ 15 คน จำนวน 635,841 บาท				บริหารจัดการหนี้ 16 คน จำนวน 900,393 บาท			
ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน
315,379	12	135,000	3	189,713	12	89,500	3	104,029	9	122,800	6	335,333	16	0	0

7. ครีวเรือนต้นแบบ

นางสมร คະสุวรรณ/อาชีพเกษตรกรทำนา อาชีพเสริม เย็บผ้า ปักผ้า

บ้านเลขที่ 165 ยอดเงินกู้ 13,000 บาท กู้เงินจากแหล่งเงินทุนในชุมชน เพื่อจัดซื้อวัสดุการตัดเย็บเสื้อผ้า

ก่อนเข้าร่วมโครงการ ไม่มีเงินทุนซื้อวัสดุอุปกรณ์การตัดเย็บเสื้อผ้า มีทักษะการตัดเย็บเสื้อผ้า

นางสมร คະสุวรรณ เล่าว่า ตนเองได้รับการสืบทอดการทำผ้าต่อจากรุ่นพ่อแม่ ใช้เวลาที่ว่างเว้นจากการทำนา มาทอผ้าสำหรับใช้ในครัวเรือน ด้วยตนเองมีความสามารถมีทักษะการทำผ้า และการตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป อีกทั้งยังได้รับการพัฒนาฝีมือจนสามารถปักลายผ้า รักษาภูมิปัญญาไว้ให้คนรุ่นหลังได้ สืบทอดเรียนรู้ ประกอบกับตนเองมีแนวคิดจะหารายได้เสริมจึงได้ตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” และได้รับการปรับโครงสร้างหนี้ โดยได้กู้เงินกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เพื่อนำเงินดังกล่าว มาซื้อวัสดุอุปกรณ์การตัดเย็บเสื้อผ้า เป็นเงิน จำนวน 13,000 บาท โดยได้ตัดเย็บทั้งผ้าผืนและแปรรูปเสื้อผ้าสำเร็จรูปสอดแทรกอัตลักษณ์ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้า ด้านช่องทางการจำหน่ายสินค้าตนเองจะส่งขายไปยังกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองในหมู่บ้าน สร้างรายได้เสริมให้กับครัวเรือน จนสามารถนำเงินดังกล่าวไปชำระหนี้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตได้ตามกำหนดระยะเวลาการชำระเงินกู้

หลังเข้าร่วมโครงการ ได้รับการส่งเสริมอาชีพ กิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” มีเงินทุนซื้อวัสดุอุปกรณ์มาตัดเย็บเสื้อผ้าจำหน่ายสินค้าในกลุ่ม OTOP

8. แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ซ้ำซาก

การจัดตั้งกองทุน “กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง” เพื่อส่งเสริมให้ครัวเรือนมีการรวมกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้ความมั่นคงในการประกอบอาชีพและก่อให้เกิดรายได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งครัวเรือนได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพความรู้ความสามารถในการผลิตและการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อก้าวไปสู่การเป็นผู้ประกอบการชุมชน โดยการขับเคลื่อนการพัฒนาอาชีพดังกล่าว ทำให้ครัวเรือนมีอาชีพที่สร้างรายได้ให้ตนเอง โดยให้ชาวบ้านสอนชาวบ้านในสิ่งที่อยากทำตามวัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่มการจัดตั้งกลุ่มทอผ้าพื้นเมือง ด้วยกระบวนการพัฒนา และต่อยอดมาแปรรูปเสื้อผ้าสำเร็จรูปให้เหมาะกับยุคสมัย จำหน่ายให้กับคนทุกช่วงวัย อีกทั้งยังเป็นการรักษาอัตลักษณ์ของคนในท้องถิ่น บริหารงานโดยคณะกรรมการศูนย์ฯ ที่ร่วมกันบูรณาการจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนและส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนหรือผู้ที่สนใจ ได้เรียนรู้ด้านการตัดเย็บเสื้อผ้า รายได้ที่เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองนั้น สามารถนำไปบริหารจัดการหนี้ และใช้จ่ายในครัวเรือน จนสามารถลดหนี้ ปลดหนี้ในขนาดได้

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านแก่งทุ่ง
หมู่ที่ 4 ตำบลบ่อโพธิ์ อำเภอนครไทย
จังหวัดพิษณุโลก

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านแก่งทุ่ง หมู่ที่ 4 ตำบลบ่อโพธิ์ อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

วิสัยทัศน์

“มีออม ไม่มีอด ทายอดลด เพื่อหมดหนี้”

จัดตั้ง

เดิมใช้ชื่อ สถาบันการเงินชุมชนบ้านแก่งทุ่ง วันที่ 21 พฤษภาคม 2552

เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านแก่งทุ่ง ปี 2560

ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

นายสมพงศ์ ตั้งมัน โทร : 08-7907-7148

คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

จำนวน 11 คน ชาย 5 คน หญิง 6 คน

ความเป็นมา

ข้อมูลทั่วไป บ้านแก่งทุ่งที่ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอนครไทยไปทางทิศเหนือระยะทาง ประมาณ 30 กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบระหว่างหุบเขาและมีป่าไม้ที่สมบูรณ์ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำสวน ปลูกผัก และเลี้ยงสัตว์

สาเหตุปัญหาหนี้สินครัวเรือน แต่เดิมที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งที่จัดตั้งจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านและที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้เกิดเงื่อนไขแตกต่างกันไป ส่งผลกระทบต่อการวางแผนบริหารจัดการหนี้สิน และนำไปสู่วงจรหนี้หมุนเวียน กู้หลายที่ เป็นหนี้หลายทาง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น จึงได้จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านแก่งทุ่ง โดยมีคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนและบูรณาการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

1. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

เงินทุนในการบริหารจัดการทั้งสิ้น จำนวน 7,607,040 บาท						
กลุ่มกองทุนมีเงิน/ กลุ่มกองทุนไม่มีเงิน	จำนวนเงินทุน (บาท)	จำนวน สมาชิก (คน)	การปรับโครงสร้างหนี้			
			อดีต		ปัจจุบัน	
			ดอกเบี้ย (%)	ระยะเวลา ปล่อยกู้ (ปี)	ดอกเบี้ย (%)	ระยะเวลา ปล่อยกู้ (ปี)
 1. กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต	4,354,240	486	12	1	12	1
 2. กองทุนหมู่บ้านฯ	2,950,000	172	6	1	6	1
 3. โครงการ กข.คจ.	302,800	70	3	1	3 (เงินบริจาค/ เงินสนับสนุน)	1

หมายเหตุ : โครงการ กข.คจ. คิดเป็นเงินบริจาค/เงินสนับสนุนการจัดทำสัญญาเงินยืมโครงการ กข.คจ.

2. เทคนิคการดำเนินงาน

01

เทคนิค การสร้างแรงจูงใจ
การบูรณาการกองทุน

- 1 คณะกรรมการสมาชิกศูนย์ฯ ประชุมหารือ/เจรจา/
บูรณาการกองทุน/วางแผนอนาคตกองทุน/ไม่กระทบลูกหนี้
และระเบียบกลุ่ม/กองทุนเดิม/หากกองทุนรับผิดชอบ
- 2 บูรณาการกองทุนโดยไม่ใช้วิธีการปรับลดอัตราดอกเบี้ย
(ไม่ส่งผลกระทบต่อภาระดำเนินงานของกลุ่มองค์กรในชุมชน)

เทคนิค การสร้างแรงจูงใจ
ครัวเรือนเป้าหมาย

02

- 1 ประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจให้มีความสำคัญและประโยชน์การลดหนี้/ปลดหนี้
- 2 ส่งเสริมอาชีพและหนุนเสริมการสร้างรายได้ครัวเรือน (ใช้เวลาสั้น คืนทุนเร็ว
ได้กำไรงาม)

03

ค้นหา รูปแบบหรือโมเดล
และวิธีการปรับโครงสร้างหนี้

อัตราดอกเบี้ยคงเดิม เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อผลการดำเนินงานสมาชิก
และการบริหารจัดการกองทุนที่ผ่านมา

3. รูปแบบการบริหารจัดการหนี้

(แก่งทุ่งโมเดล)

1

โครงการ
แก้ไขปัญหา
ความยากจน

- จัดตั้ง พ.ศ. 2544
- เงินทุน 302,800 บาท
- เงินบริจาค ร้อยละ 2/ปี
- ระยะเวลาให้คืนเงินกู้ 1 ปี

2

กลุ่มออมทรัพย์
เพื่อการผลิต
แกนนำหลักในการบริหาร
จัดการหนี้

- จัดตั้ง พ.ศ. 2528
- เงินทุน 4,354,240 บาท
- เงินบริจาค ร้อยละ 12/ปี
- ระยะเวลาให้คืนเงินกู้ 1 ปี

3

กองทุนหมู่บ้าน
และชุมชนเมือง

- จัดตั้ง พ.ศ. 2544
- เงินทุน 2,950,000 บาท
- เงินบริจาค ร้อยละ 5/ปี
- ระยะเวลาให้คืนเงินกู้ 1 ปี

ผิคนัดชำระ

คณะกรรมการพิจารณา
เป็นรายกรณี
(ทุกกลุ่ม)

เงื่อนไข

- ลูกหนี้ดี
- ยืมไม่เกิน 10,000/ครัวเรือน
- ไม่มีหนี้นอกระบบ
- ชำระรายปี
- ลูกหนี้ดี
- กู้ไม่เกิน 120,000/ครัวเรือน
- ไม่มีหนี้นอกระบบ
- ออมขั้นต่ำมีเงิน 100 บาท
- เลือกชำระรายปี
- ลูกหนี้ดี
- กู้ไม่เกิน 75,000/ครัวเรือน
- ไม่มีหนี้นอกระบบ
- ออมขั้นต่ำมีเงิน 100 บาท
- เลือกชำระรายปี

4. ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการหนี้

ด้านคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านแก่งทุ่ง

- คณะกรรมการกองทุนชุมชน และกลุ่มอาชีพในชุมชน
ได้รับความเชื่อมั่น ศรัทธาในการแก้ไขปัญหาหนี้
- คณะกรรมการศูนย์ฯ มีความซื่อสัตย์ เสียสละในการดำเนินงาน
- คำนึงถึงประโยชน์ของคนในชุมชน

ด้านการบริหารงาน

- คณะกรรมการศูนย์ฯ มีการประชุมการดำเนินงานทุกเดือน
- คณะกรรมการศูนย์ฯ ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี
- บริหารจัดการยึดหลักคุณธรรม 5 ประการ

ปัจจัยอื่น ๆ

- การได้รับการสนับสนุน ติดตาม ให้กำลังใจ การดำเนินงานจาก
หน่วยงานต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น สพอ.อำเภอ นครไทย สพจ.
พิจิตร และเครือข่ายภาคีการพัฒนา ฯลฯ
- บริบทการอยู่ร่วมอาศัยกันของประชาชน ที่มีมาอย่างช้านาน
มีความรัก ความสามัคคี
- ส่งเสริมการออมควบคู่กับการชำระหนี้
- ครัวเรือนเป้าหมายให้ความร่วมมือแก้ไขปัญหานี้สันทันกับ
คณะกรรมการฯ
- การส่งเสริมอาชีพให้มีรายได้เพิ่มขึ้นตามกิจกรรมสนับสนุนการ
บริหารจัดการหนี้ ดำเนินการในรูปแบบกลุ่มอาชีพ “กลุ่มเลี้ยงกบ
แก่งโดน” ที่เข้มแข็ง ที่สามารถดำเนินการต่อเนื่อง สมาชิกกลุ่ม
เลี้ยงกบมีความสามัคคี และสามารถบริหารจัดการกลุ่มให้สมาชิก
เกิดรายได้ เพื่อการลดหนี้ของตนเอง

5. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนให้สามารถลดหนี้/ปลดหนี้

- 1 ประชุมคณะกรรมการศูนย์ฯ เพื่อสร้างความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ (ตกผลึกทางความคิด กำหนดเป้าหมายร่วม) ทราบถึงกระบวนการขั้นตอน/วิธีการปรับโครงสร้างหนี้ เพื่อประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้กับคนในชุมชน
- 2 จัดเตรียมข้อมูลของกลุ่มกองทุนในชุมชนทุกกลุ่ม จัดทำทะเบียนลูกหนี้คนในชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้ จัดประเภทลูกหนี้
- 3 คัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายเข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างหนี้ครัวเรือน
- 4 สนับสนุนครัวเรือนเป้าหมาย เข้าอบรมกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” เพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านการเงิน ในการบริหารจัดการหนี้ รวมทั้งสร้างวินัยทางการเงินให้กับครัวเรือน
- 5 ส่งเสริม สนับสนุนอาชีพ และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่ครัวเรือนเป้าหมาย
- 6 คณะกรรมการศูนย์ฯ ร่วมกับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ติดตาม เยี่ยมเยียน ให้กำลังใจ พบปะครัวเรือนเป็นระยะเพื่อช่วยเหลือในกรณีที่มีปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินชีวิตหลังเข้าร่วมโครงการ

6. การส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมายตามกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

การส่งเสริมอาชีพ “การทำหมั่นสมุนไพร”

การส่งเสริมอาชีพ “การเลี้ยงกบในกระชัง”

ผลสำเร็จการบริหารจัดการหนี้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านแก่งทุ่ง ปี 2560 - 2563

ผลการบริหารจัดการหนี้รวมทั้งสิ้น จำนวน 36 ครัวเรือน
สามารถลดหนี้ จำนวน 36 ครัวเรือน 76,990 บาท

7. ครีวเรือนต้นแบบ

นายประนอม บุญธรรม/อาชีพปลูกไร่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

กู้เงินเพื่อลงทุนประกอบอาชีพปลูกไร่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ แต่ผลผลิตที่ได้และราคาข้าวโพดตกต่ำ ทำให้ไม่สามารถใช้หนี้ได้ ต่อมาได้เข้าร่วมโครงการและได้รับการส่งเสริมอาชีพกิจกรรมการทำกล้วยฉาบ โดยได้พยายามนำเงินที่เหลือจากการลงทุนมาต่อยอดอาชีพเสริม แต่ว่าการขายกล้วยฉาบนั้น รายได้ไม่แน่นอนประกอบกับวัตถุดิบ “กล้วย” นั้น หายากในบางฤดูกาล จึงทำให้ไม่สามารถแปรรูปการทำกล้วยฉาบได้ตลอดทั้งปี จึงได้หันมาทำอาชีพเสริมเป็น “เลี้ยงกิ้งก่าแมงแดง”

ปัจจุบันกิ้งก่าแมงแดงสามารถขายได้ในราคากิโลกรัมละ 400 บาท ช่องทางการขายสามารถขายในหมู่บ้านและหมู่บ้านข้างเคียง อีกทั้งยังสามารถส่งขายไปยังอำเภอเมืองพิจิตรได้เดือนละ 2 กิโลกรัม ซึ่งเป็นช่วงการทดลองเลี้ยงและหาตลาดใหม่ ๆ กิจกรรมดังกล่าว ทำให้ครัวเรือนมีรายได้เสริมประมาณ 9,600 บาทต่อปี ในอนาคตคาดว่าจะสามารถขายกิ้งก่าในจำนวนที่มากขึ้นและสามารถนำเงินจำนวนดังกล่าวมาชำระหนี้จนลดหนี้ ปลอดหนี้ได้ในอนาคต

8. แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ซ้ำซาก

- 1 คณะกรรมการศูนย์ฯ ดำเนินการสำรวจ/ตรวจสอบข้อมูลลูกหนี้ทั้งหมดของกลุ่มกองทุนการเงินที่เป็นสมาชิกศูนย์ฯ พร้อมจัดทำฐานข้อมูลลูกหนี้ของครัวเรือนในชุมชนเป็นรายครัวเรือน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้ และจัดประเภทลูกหนี้
- 2 คัดเลือกครัวเรือนเป้าหมาย (ผู้มีหนี้สิน) จำนวน 30 ครัวเรือน
- 3 ประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการหนี้สินของตนเอง เช่น การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์/วางแผนการใช้จ่ายทางการเงินส่งเสริมการออม การปรับพฤติกรรมทางการเงิน การบริหารจัดการหนี้ (เทคนิคการลดหนี้, การวางแผนบริหารหนี้สิน) การเรียนรู้บทเรียนจากครัวเรือนต้นแบบลดหนี้/ปลอดหนี้ และเข้าสู่กระบวนการปรับโครงสร้างหนี้
- 4 จัดทำแผนการส่งเสริมการประกอบอาชีพ โดยวิเคราะห์ตลาด/ศักยภาพ/ความต้องการของครัวเรือน
- 5 ติดตาม เยี่ยมเยียนให้กำลังใจ และให้คำแนะนำครัวเรือนเป้าหมาย

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองคล้า
หมู่ที่ 8 ตำบลพุดเตย อำเภอวิเชียรบุรี
จังหวัดเพชรบูรณ์

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองคล้า
หมู่ที่ 8 ตำบลพุดเตย อำเภอวิเชียรบุรี
จังหวัดเพชรบูรณ์

วิสัยทัศน์

“เงินทุนมั่นคง เชื่อตรง และบริการ บริหารโปร่งใส ใส่ใจสมาชิก”

จัดตั้ง

เดิมใช้ชื่อ สถาบันการจัดการเงินกองทุนชุมชนบ้านหนองคล้า วันที่ 14 มิถุนายน 2555

เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองคล้า ปี 2560

ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

นายชำนาญ ขวัญอ่อน โทร : 08-1046-0685

คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

จำนวน 12 คน ชาย 6 คน หญิง 6 คน

ความเป็นมา

ข้อมูลทั่วไป บ้านหนองคล้ามีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม ลักษณะดินเป็นดินเหนียวเหมาะต่อการปลูกเฉพาะพืชไร่หรือเลี้ยงสัตว์ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ไร่ และสวนผลไม้ อาชีพเสริม ได้แก่ การเลี้ยงปลา การเพาะเห็ด และเลี้ยงสุกร มีจำนวน 114 ครัวเรือน 380 คน ประกอบด้วย ชาย 185 คน หญิง 195 คน

สาเหตุปัญหาหนี้สินครัวเรือน แต่เดิมที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งที่จัดตั้งจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านและที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้เกิดเงื่อนไขแตกต่างกันไป ส่งผลกระทบต่อการวางแผนบริหารจัดการหนี้สิน และนำไปสู่วงจรหนี้หมุนเวียน กู้หลายที เป็นหนี้หลายทาง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น จึงได้จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองคล้า โดยมีคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนและบูรณาการบริหารจัดการเงินกองทุนชุมชนให้สามารถใช้เงินอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

1. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

เงินทุนในการบริหารจัดการทั้งสิ้น จำนวน 11,794,438 บาท						
กลุ่มกองทุนมีเงิน/ กลุ่มกองทุนไม่มีเงิน	จำนวนเงินทุน (บาท)	จำนวน สมาชิก (คน)	การปรับโครงสร้างหนี้			
			อดีต		ปัจจุบัน	
			ดอกเบี้ย (%)	ระยะเวลา ปล่อยกู้ (ปี)	ดอกเบี้ย (%)	ระยะเวลา ปล่อยกู้ (ปี)
 กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต	5,702,219	404	12	1	10	1
 โครงการ กข.คจ.	390,000	32	6 (เงินบริจาค)	1	10 (เงินบริจาค)	1
 กองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง	5,702,219	118	8	1	8	1

2. เทคนิคการดำเนินงาน

เทคนิคที่

1

การสร้างแรงจูงใจการบูรณาการกองทุน

- “คณะกรรมการชุดเดียวกัน แนวทางเดียวกัน เป้าหมายเดียวกัน”
- ยึดหลักคุณธรรมในการบริหารจัดการกลุ่ม/กองทุนทางการเงิน
- เป้าหมายสูงสุดเพื่อพัฒนาคน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม
- จัดสวัสดิการครอบคลุมทุกกลุ่ม/กองทุนทางการเงิน

เทคนิคที่

2

การสร้างแรงจูงใจ ครัวเรือนเป้าหมาย

- ปรับอัตราดอกเบี้ยให้เท่ากัน เพื่อให้สมาชิกสามารถเลือกเมนูบริการตามความต้องการของครัวเรือน
- จัดสวัสดิการกองทุนอย่างทั่วถึง
- จัดกลุ่มลูกหนี้ตามวงเงินกู้/เงินยืม

เทคนิคที่

3

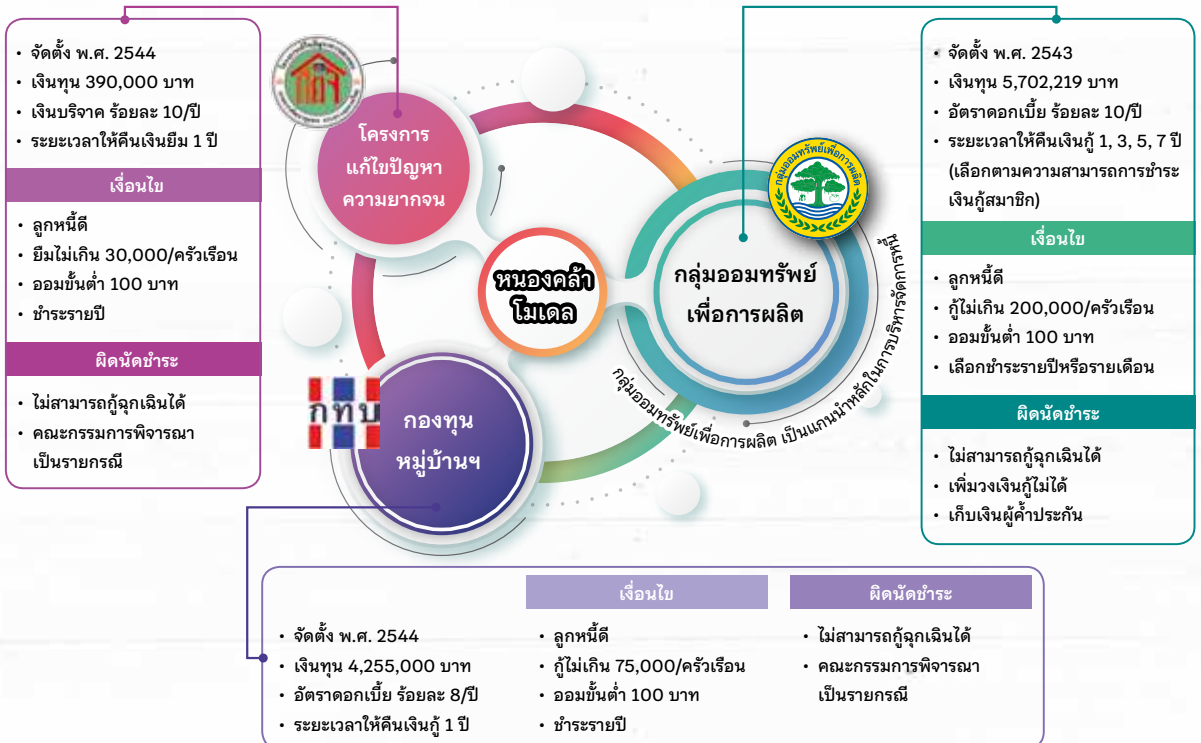
ค้นหารูปแบบหรือโมเดล และวิธีการปรับโครงสร้างหนี้

หนองคล้าโมเดล อัตราดอกเบี้ยเท่ากัน
ระยะเวลากู้เท่ากัน

3. รูปแบบการบริหารจัดการหนี้

เงินทุนในการบริหารจัดการทั้งสิ้น จำนวน 11,794,438 บาท

4. ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการหนี้

- 1 ศักยภาพที่ดี และสภาพคล่องทางการเงินของกลุ่ม/กองทุนทางการเงิน
- 2 คณะกรรมการศูนย์ฯ มีความคิดที่จะทำให้คนในชุมชนมีอาชีพ รายได้ที่ยั่งยืน พึ่งตนเองได้ รวมทั้งลดหนี้ปลดหนี้ได้ในที่สุด
- 3 คณะกรรมการ สมาชิก มีเป้าหมายในการบริหารจัดการหนี้เดียวกัน คือ การลดหนี้ ปลดหนี้
- 4 คณะกรรมการศูนย์ฯ เข้าใจแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฯ และบริหารจัดการยึดหลักคุณธรรม 5 ประการ (ซื่อสัตย์ เสียสละ รับผิดชอบ เห็นอกเห็นใจกัน ไว้วางใจกัน)
- 5 ใช้กระบวนการมีส่วนร่วม “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ”
- 6 คณะกรรมการ สมาชิก มีความเสียสละ มีความจริงใจ และรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง สร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิก ให้เกิดความไว้วางใจ
- 7 ส่งเสริมให้ประชาชนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต
- 8 เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ให้ความสำคัญการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

5. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนให้สามารถลดหนี้/ปลดหนี้

- 1 ประชุมคณะกรรมการกลุ่ม/กองทุนทางการเงิน ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เพื่อหาวิธีการบริหารจัดการศูนย์ฯ
- 2 ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้ประชาชนในหมู่บ้านเห็นถึงประโยชน์การแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน
- 3 จัดทำฐานข้อมูลสมาชิกศูนย์ฯ สำรวจข้อมูลสมาชิก/เงินทุน และข้อมูลหนี้ เพื่อเป็นฐานข้อมูลการตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการหนี้ โดยวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้ และจัดประเภทลูกหนี้
- 4 จัดทำเมนูทางเลือกบริการลูกหนี้
- 5 คัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ
- 6 การส่งเสริมการบริหารจัดการหนี้ จัดทำเมนูทางเลือกในการชำระหนี้ให้กับลูกหนี้ ปรับโครงสร้างหนี้ โอนภาระหนี้ ปรับเปลี่ยนสัญญา
- 7 อบรมให้ความรู้การสร้างวินัยทางการเงิน การจัดทำบัญชีครัวเรือน การส่งเสริมการออม วางแผนการใช้จ่ายทางการเงิน
- 8 สนับสนุนอาชีพครัวเรือน ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปรับใช้ในการดำเนินชีวิต
- 9 คณะกรรมการติดตาม เยี่ยมเยือนให้กำลังใจ ให้คำแนะนำครัวเรือนเป้าหมายและสรุปรายงานผลการดำเนินงานศูนย์ฯ

6. การส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมายตามกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

ปี 2560 การส่งเสริมอาชีพ
“ทำพริกแกง”

ปี 2561 การส่งเสริมอาชีพ
“การเลี้ยงปลา”

ปี 2563 การส่งเสริมอาชีพ
“การเลี้ยงปลาหมอชุมชน”

ผลสำเร็จการบริหารจัดการหนี้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองคล้า

ปี 2560				ปี 2561				ปี 2562				ปี 2563			
บริหารจัดการหนี้ 11 คน จำนวน 720,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 13 คน จำนวน 860,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 10 คน จำนวน 691,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 31 คน จำนวน 1,842,000 บาท			
ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน
290,000	8	80,000	3	715,000	9	80,000	2	481,000	10	160,000	3	1,378,000	24	314,000	6

7. ครวัเริ่มต้นแบบ

นายลำดวน เรียมปิติ/อาชีพเกษตรกร

นายลำดวน เรียมปิติ บ้านเลขที่ 162 ยอดเงินกู้ 70,000 บาท

ก่อนเข้าร่วมโครงการ ไม่มีการวางแผนการเงิน บางครั้งไม่สามารถหาเงินเพื่อมาชำระหนี้ได้ทันตามเวลาที่กำหนด

หลังเข้าร่วมโครงการ กิจกรรม สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางการเงิน โดยนำมอหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปรับใช้ในการดำเนินชีวิต มีวางแผนการเงินครัวเรือน ทำบัญชีรายรับ รายจ่าย แยกรายจ่ายที่ต้องจ่ายใช้ประจำและรายจ่ายในการลงทุนประกอบอาชีพ มีการออมเงินกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตทุกเดือน โดยออมขั้นต่ำเดือนละ 100 บาท

กิจกรรมส่งเสริมการลดรายจ่าย ด้วยการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี นอกจากจะลดต้นทุนการผลิตได้แล้ว ผลผลิตทางการเกษตรยังปลอดภัย ไร้การปนเปื้อนของสารเคมีเป็นสินค้าเกษตรอินทรีย์สามารถเพิ่มมูลค่าและมีตลาดรับซื้อแน่นอน ปัจจุบันนอกจากจะผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้ในครัวเรือน ยังได้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อจำหน่ายให้กับชาวบ้านในชุมชนในราคาถูกและมีช่องทางการจำหน่ายตามบูธ ขายผ่านออนไลน์ ทำให้ครัวเรือนมีรายได้เสริมมีเงินเก็บ จนสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด

กิจกรรมการเพิ่มรายได้ ได้รับการส่งเสริมการเพาะเห็ดนางฟ้า เลี้ยงปลาหมอชุมพรในบ่อ เลี้ยงกบในบ่อ และเลี้ยงหอยขมในบ่อ ผลผลิตที่ได้เป็นที่ต้องการทั้งตลาดภายในและภายนอกชุมชน มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อถึงหมู่บ้าน ไม่ต้องออกไปจำหน่ายนอกชุมชน ทำให้ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มนอกเหนือจากอาชีพหลัก ส่งผลให้ครัวเรือนสามารถนำเงินไปชำระหนี้กับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตได้ทันตามเวลา

8. แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ซ้ำซาก

การจัดตั้งกองทุน “กุหลาบแดง” เพื่อไว้เป็นทุนของคนในชุมชน ในการบริหารจัดการหนี้ กองทุนกุหลาบแดง คือกองทุนที่จัดตั้งขึ้นโดยนำเงินที่เป็นผลกำไรสุทธิ ของเงินแต่ละกองทุนมาตั้งเป็นกองทุนกุหลาบแดง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ และเป็นเงินหมุนเวียนให้กับสมาชิกเพื่อเสริมสภาพคล่องทางการเงินในหมู่บ้านหนองคล้า มีการบริหารจัดการกองทุนโดยคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน รูปแบบการบริหารจัดการคือ นำเงินที่เป็นกำไรสุทธมารวมกัน เปิดบัญชี ชื่อกองทุนกุหลาบแดง และหากใครต้องการยืมเงิน จะมีการประชุมเพื่ออนุมัติตามความจำเป็น เป้าหมายของกองทุนคือ ให้ประชาชนปลดหนี้สินจากหนี้ในระบบ และเสริมสภาพคล่องทางการเงิน

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชากทองหลาง
หมู่ที่ 2 ตำบลชากบก อำเภอบ้านค่าย
จังหวัดระยอง

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชาทองหลาง
หมู่ที่ 2 ตำบลชากบก อำเภอบ้านค่าย
จังหวัดระยอง

วิสัยทัศน์

“สมาชิกปลอดความกังวลเรื่องหนี้ ด้วยเศรษฐกิจพอเพียง”

จัดตั้ง

เดิมใช้ชื่อ สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนบ้านชาทองหลาง วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2553

เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชาทองหลาง ปี 2560

ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

นายสมเกียรติ ล่วงพันธ์ โทร : 08-0636-2203

คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

จำนวน 11 คน ชาย 7 คน หญิง 4 คน

ความเป็นมา

ข้อมูลทั่วไป บ้านชาทองหลางมีที่ตั้งห่างจากที่ว่าการอำเภอบ้านค่ายประมาณ 5 กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มและบางส่วนเป็นที่ราบเชิงเขา ลักษณะเป็นดินร่วนปนทรายเหมาะต่อการทำการเกษตร ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนผลไม้ เช่น ทุเรียน เงาะ และมังคุด นอกจากนี้ยังมีการสวนยางพารา และทำนา มีจำนวน 347 ครัวเรือน 823 คน ประกอบด้วย ชาย 392 คน หญิง 431 คน

สาเหตุปัญหาหนี้สินครัวเรือน แต่เดิมที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งที่จัดตั้งจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านและที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้เกิดเงื่อนไขแตกต่างกันไป ส่งผลกระทบต่อการวางแผนบริหารจัดการหนี้สิน และนำไปสู่วงจรหนี้หมุนเวียน กู้หลายที่ เป็นหนี้หลายทาง ทั้งนี้เพื่อเป็นการยกระดับการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น จึงได้จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชาทองหลาง โดยมีคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนและบูรณาการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

1. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

เงินทุนในการบริหารจัดการทั้งสิ้น จำนวน 8,080,100 บาท						
กลุ่มกองทุนมีเงิน/ กลุ่มกองทุนไม่มีเงิน	จำนวนเงินทุน (บาท)	จำนวน สมาชิก (คน)	การปรับโครงสร้างหนี้			
			อดีต		ปัจจุบัน	
			ดอกเบี้ย (%)	ระยะเวลา ปล่อยกู้ (ปี)	ดอกเบี้ย (%)	ระยะเวลา ปล่อยกู้ (ปี)
 กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต	5,680,100	756	10	1	6	1
 กองทุนหมู่บ้านฯ	2,400,000	217	6	1	6	1

2. เทคนิคการดำเนินงาน

01

เทคนิค การสร้างแรงจูงใจ
การบูรณาการกองทุน

- 1 คณะกรรมการกลุ่ม/กองทุนการเงินชุมชน ประชุมกำหนดทิศทาง เป้าหมายการดำเนินงานศูนย์ฯ
- 2 ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ และขอความร่วมมือ โดยการสร้างความเข้าใจผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 3 หาข้อสรุปร่วมกัน โดยศูนย์ฯ เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงและบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้เป็นระบบ (ข้อมูลกองทุน/ข้อมูลลูกหนี้)
- 4 เป็นที่ปรึกษาทางการเงิน การบริหารจัดการหนี้ เป้าหมายเพื่อลดหนี้/ปลดหนี้ในที่สุด

03

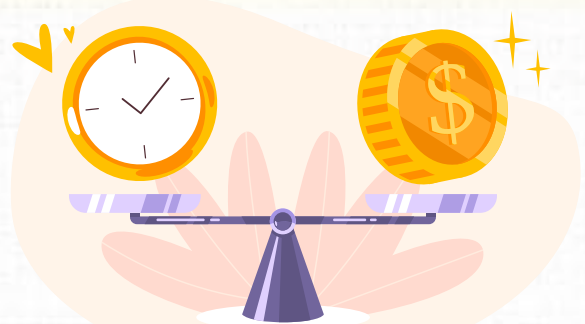
ค้นหารูปแบบหรือโมเดล
และวิธีการปรับโครงสร้างหนี้

ปรับอัตราดอกเบี้ยเท่า ระยะเวลาเท่ากัน

02

เทคนิค การสร้างแรงจูงใจ
ครัวเรือนเป้าหมาย

- 1 ปรับลดอัตราดอกเบี้ยจากเดิมอัตราร้อยละ 10 ปรับเป็นอัตราร้อยละ 6
- 2 ได้รับสิทธิพิเศษสามารถยืดระยะเวลาหากมีเหตุจำเป็น ทั้งนี้พิจารณาเป็นรายกรณี
- 3 ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอาชีพ
- 4 สามารถเลือกเมนูบริการได้ตามศักยภาพครัวเรือน

3. รูปแบบการบริหารจัดการหนี้

กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต

จัดตั้ง พ.ศ. 2544
เงินทุน 5,680,100 บาท
สมาชิกจำนวน 756 คน
อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 6 บาท/ปี
ระยะเวลาให้คืนเงินกู้ 1 ปี
เงื่อนไข
1. ลูกหนี้ดี
2. กู้ไม่เกิน 50,000/ครัวเรือน หรือดูพินิจคณะกรรมการ
3. ไม่มีหนี้นอกระบบ
4. ออมขั้นต่ำ 100 บาท
5. เลือกชำระรายปีหรือรายเดือน
ผิคนัดชำระ
พิจารณาบทลงโทษเป็นรายกรณีไป

เงินทุนในการบริหารจัดการ ทั้งสิ้น
จำนวน 8,080,100 บาท

ซากทองกลางโมเดล
อัตราดอกเบี้ย 6 บาท/ปี

โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

1. ไม่สามารถกู้เงินจากกองทุนใด ๆ ในชุมชนได้อีก จนกว่าจะชำระหนี้หมด โดยต้องชำระดอกเบี้ยทุกเดือน ชำระต้นปีละ 1 ครั้ง (ลดต้น ลดดอก) เมื่อสิ้นปีกลุ่ม/กองทุนเจ้าหนี้จะมีการเฉลี่ยคืนดอกเบี้ยให้ลูกหนี้
2. พักชำระหนี้ 1 ปี เพื่อให้มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ
3. กู้ฉุกเฉินในกรณีที่ยังชำระหนี้ไม่หมด (วงเงินกู้ยืมเกินบัญชี) โดยวงเงินนี้จะพิจารณาตามเครดิตที่แต่ละครอบครัวมีอยู่ จะเบิกได้ต่อเมื่อได้รับการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการศูนย์ฯ

กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง

จัดตั้ง พ.ศ. 2544
เงินทุน 2,400,000 บาท
สมาชิกจำนวน 217 คน
อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 6 บาท/ปี (คงที่)
ระยะเวลาให้คืนเงินกู้ 2 ปี
เงื่อนไข
1. ลูกหนี้ดี
2. กู้ไม่เกิน 30,000/ครัวเรือน หรือดูพินิจคณะกรรมการ
3. ไม่มีหนี้นอกระบบ
4. ออมขั้นต่ำ 100 บาท
5. เลือกชำระรายปีหรือรายเดือน
6. สามารถยืดระยะเวลากู้ 2 ปี
ผิคนัดชำระ
พิจารณาบทลงโทษเป็นรายกรณีไป

4. ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการหนี้

1. ประชุมประชาคมใช้กระบวนการมีส่วนร่วม “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ” อย่างสม่ำเสมอ
2. ไม่กู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนนอกระบบ
3. มีการจัดทำฐานข้อมูลวิเคราะห์ลูกหนี้อย่างเป็นระบบและชัดเจน
4. ทุกคนมีความเสียสละ มีความจริงใจ และรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง สร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิกให้เกิดความไว้วางใจ ใช้หลักคุณธรรม 5 ประการ
5. สภาพคล่องทางการเงินของกองทุนชุมชน
6. การแบ่งความรับผิดชอบใช้คนให้เหมาะสมกับงาน
7. ส่งเสริมอาชีพ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับในการดำรงชีวิต
8. จัดเวทีเสวนาพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลการดำเนินงานศูนย์ฯ สม่ำเสมอ

5. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนให้สามารถลดหนี้/ ปลดหนี้

- 1 ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้แนวทางการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน “กิจกรรม สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”
- 2 การสำรวจข้อมูล และการเตรียมข้อมูลของกลุ่ม/กองทุนในชุมชน การจัดทำทะเบียนลูกหนี้คนในชุมชน การวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้ การจัดประเภทลูกหนี้
- 3 การประชุมประชาคมรับสมัครครัวเรือนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ (ครัวเรือนเป็นหนี้ 30 ครัวเรือน)
- 4 ดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ครัวเรือน
- 5 ประชุมเชิงปฏิบัติการความรู้ด้านการเงินในการบริหารจัดการหนี้
 - อบรมให้ความรู้การสร้างวินัยทางการเงิน การจัดทำบัญชีครัวเรือน การส่งเสริมการออม วางแผนการใช้จ่ายทางการเงิน การปรับพฤติกรรมทางการเงิน น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปรับใช้การดำเนินชีวิตประจำวัน
 - ส่งเสริม สนับสนุนอาชีพตามกิจกรรมสำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้
- 6 หนุนเสริมการส่งเสริมอาชีพ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกลุ่ม/กองทุนในชุมชน
- 7 เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และคณะกรรมการศูนย์ฯ ติดตาม สนับสนุน ให้กำลังใจครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอ

6. การส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมายตามกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

ปี 2560 การส่งเสริมอาชีพ “การปลูกกล้วยหอม”

ปี 2561 การส่งเสริมอาชีพ “การทำหมูเส้น”

ผลสำเร็จการบริหารจัดการหนี้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านชาทองกลาง										
ปี 2560				ปี 2561				ปี 2562		
บริหารจัดการหนี้ 11 คน จำนวน 601,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 14 คน จำนวน 954,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 14 คน จำนวน 354,000 บาท		
ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)
20,000	1	190,000	1	65,000	2	35,000	1	215,000	1	0

7. ครวัเรียนต้นแบบ

นายวิจิตร ศิลาวาริน/อาชีพเกษตรกรกรม

ที่อยู่ เลขที่ 33 ยอดเงินกู้ 30,000 บาท สามารถลดหนี้
จำนวน 10,000 บาท คงเหลือ 20,000 บาท

นายวิจิตร เล่าว่า ตนเองมีอาชีพหลักทำนาและรับจ้างทั่วไป ได้นำเงินทั้งหมดที่นำไปลงทุนประกอบอาชีพเกษตรกรรม ใช้การบริหารจัดการค่าใช้จ่ายอย่างประหยัดและเท่าที่จำเป็นเท่านั้น แต่ด้วยครวัเรียนประสบปัญหาขาดทุนซ้ำซากจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง จึงเป็นเหตุให้กู้เงินเพื่อมาประกอบอาชีพต่อเนื่อง อีกทั้งราคาผลผลิตที่ไม่แน่นอนส่งผลกระทบต่อทางตลาด จึงตัดสินใจเข้าร่วมบริหารจัดการหนี้โดยศูนย์จัดการฯ และได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก นำมาปลูกร่วมกับผักที่จัดหาเอง วิธีการปลูกผักจะเน้นเรื่องลดต้นทุนโดยและใช้ปุ๋ยมูลสัตว์จากไก่ที่เคยเลี้ยงไว้ เลือกปลูกผักที่ดูแลง่ายโตไว ขายได้เร็วและเป็นที่ต้องการของตลาด เช่น ผักกาด โหระพา กะเพรา ต้นหอม กะหล่ำ ผักชี ถั่วพู มะระขี้นก ฯลฯ

การดำเนินชีวิตน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจมาใช้ในชีวิตประจำวัน ลดค่าใช้จ่ายในครวัเรียน สิ่งฟุ่มเฟือยลง เช่น เลิกซื้อหวย ปลูกผักรับประทานเองเหลือขายสร้างรายได้

สถานที่ขายผัก มีแม่ค้ามารับซื้อที่บ้านและนำไปขายที่ตลาดนัดชุมชน มีรายได้ประมาณเดือนละ 2,500 – 3,500 บาท/เดือน

ข้อคิดเห็น การได้รับการสนับสนุนอาชีพเสริมจากศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ชีวิตอยู่บ้าน มีความสุขกับการปลูกผัก มีรายได้ มีเงินออม เลี้ยงตัวเองได้แบบพอเพียง ส่งผลให้ครวัเรียนสามารถลดหนี้ได้

8. แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ซ้ำซาก

- 1 ปรับทัศนคติพร้อมกับการปรับพฤติกรรมวางแผนทางการเงินครวัเรียน
- 2 รู้จักการใช้จ่ายเงินเฉพาะสิ่งที่จำเป็น
- 3 ฝึกการออมให้เป็นนิสัย นำเงินออมก่อนใช้
- 4 ทำบัญชีครวัเรียน คือการส่งกระຈกเงา สรุปรายรับ รายจ่ายเป็นประจำทุกเดือน
- 5 วางแผนการใช้หนี้เพื่อลดหนี้/ปลดหนี้ (ออมเพื่อปลดหนี้) ไม่ก่อหนี้เพิ่ม

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านวังเย็น
หมู่ที่ 10 ตำบลนาดอกคำ อำเภอนาดัง
จังหวัดเลย

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านวังเย็น
หมู่ที่ 10 ตำบลดอกคำ อำเภอดง
จังหวัดเลย

วิสัยทัศน์

“ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านวังเย็น เป็นแหล่งเงินทุนมั่นคง เชื่อตรง บริหารโปร่งใส”

จัดตั้ง

เดิมใช้ชื่อ สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนบ้านวังเย็น ปี 2555

เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านวังเย็น วันที่ 17 มิถุนายน 2560

ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

นายทองเลื่อน สารพัน โทร : 09-8226-0424

คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

จำนวน 11 คน ชาย 5 คน หญิง 6 คน

ความเป็นมา

ข้อมูลทั่วไป บ้านวังเย็นมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขา มีแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ฝายน้ำล้นห้วยน้ำสวย อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำสวย (ขนาดเล็ก) ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ปลูกยางพารา ปลูกข้าวโพดอาหารสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อย และพืชผัก อาชีพเสริม ได้แก่ ค้าขาย และรับจ้างทั่วไป มีจำนวน 187 ครัวเรือน 548 คน ประกอบด้วย ชาย 272 คน หญิง 276 คน

สาเหตุปัญหาหนี้สินครัวเรือน แต่เดิมที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งที่จัดตั้งจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านและที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้เกิดเงื่อนไขแตกต่างกันไป ส่งผลกระทบต่อการวางแผนบริหารจัดการหนี้สิน และนำไปสู่วงจรหนี้หมุนเวียน กู้หลายที เป็นหนี้หลายทาง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น จึงได้จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านวังเย็น โดยมีคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนและบูรณาการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

1. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

เงินทุนในการบริหารจัดการทั้งสิ้น จำนวน 6,236,300 บาท

กลุ่มกองทุนมีเงิน/ กลุ่มกองทุนไม่มีเงิน	จำนวนเงินทุน (บาท)	จำนวน สมาชิก (คน)	การปรับโครงสร้างหนี้			
			อดีต		ปัจจุบัน	
			ดอกเบี้ย (%)	ระยะเวลา ปล่อยกู้ (ปี)	ดอกเบี้ย (%)	ระยะเวลา ปล่อยกู้ (ปี)
 1. กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต	2,536,300	102	12	1	10	1
 2. โครงการ กข.คจ.	320,000	12	6 (เงินบริจาค)	1	10 (เงินบริจาค)	1
 3. กองทุนหมู่บ้านฯ	3,380,000	67	5	1	6.5	1

**หมายเหตุ : โครงการ กข.คจ. คิดเป็นเงินบริจาค/ เงินสนับสนุนการจัดทำสัญญาเงินยืมโครงการ กข.คจ.

2. เทคนิคการดำเนินงาน

เทคนิคที่

1

การสร้างแรงจูงใจการบูรณาการกองทุน

- คณะกรรมการสมาชิกศูนย์ฯ 3 กลุ่ม/กองทุน ประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์การดำเนินงานศูนย์ฯ
- หรือ/เจรจา/บูรณาการกองทุน/ไม่กระทบลูกหนี้ และระเบียบกลุ่ม/กองทุนเดิม/หากกองทุนรับผิดชอบ
- วางกรอบทิศทางการทำงานและเป้าหมายสูงสุด ประชาชนได้ประโยชน์จากการบูรณาการกองทุน และป้องกันหนี้เสียในชุมชน

เทคนิคที่

2

การสร้างแรงจูงใจ
ครัวเรือนเป้าหมาย

- สมาชิกและประชาชนในหมู่บ้านต้องได้ประโยชน์เป็นอันดับแรก
- การจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก ได้แก่ การส่งเสริมด้านอาชีพ

เทคนิคที่

3

ค้นหารูปแบบหรือโมเดล
และวิธีการปรับโครงสร้างหนี้

ปรับลดอัตราดอกเบี้ย ให้เหมาะสมกับการบริหารจัดการ กลุ่ม/กองทุน

3. รูปแบบการบริหารจัดการหนี้

ขนาดอกคำทุ่งโมเดล

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
ดอกเบี้ยร้อยละ 6.5 ต่อปี

กบ.คจ. คิดเป็นเงินบริจาค
เข้ากองทุนร้อยละ 10 ต่อปี

จัดตั้ง พ.ศ. 2542
เงินทุน 320,000 บาท
เงินบริจาค ร้อยละ 10/ปี
ระยะเวลาให้คืนเงินยืม 1 ปี
เงื่อนไข
1. ลูกหนี้ดี
2. ยืมไม่เกิน 50,000/ครัวเรือน
3. ไม่มีหนี้นอกระบบ
4. ออมขั้นต่ำ 100 บาท
5. ชำระรายปี
ผิณฑ์ชำระ
1. ไม่สามารถยืมเงินได้

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
ดอกเบี้ยร้อยละ 10 ต่อปี

จัดตั้ง พ.ศ. 2544
เงินทุน 2,536,300 บาท
อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 10/ปี
ระยะเวลาให้คืนเงินกู้ 1 ปี
เงื่อนไข
1. ลูกหนี้ดี
2. กู้ไม่เกิน 100,000/ครัวเรือน
3. ไม่มีหนี้นอกระบบ
4. ออม 120 บาท
5. ชำระรายปี
ผิณฑ์ชำระ
1. ปรับร้อยละ 5/เดือน
2. ไม่สามารถกู้เงินฉุกเฉินได้
3. ดำเนินการตามกฎหมาย

จัดตั้ง พ.ศ. 2544
เงินทุน 3,380,000 บาท
อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 6.5/ปี
ระยะเวลาให้คืนเงินกู้ 1 ปี
เงื่อนไข
1. ลูกหนี้ดี
2. กู้ไม่เกิน 75,000/ครัวเรือน
3. ไม่มีหนี้นอกระบบ
4. ออม 100 - 500 บาท
5. ชำระรายปี
ผิณฑ์ชำระ
1. ปรับร้อยละ 0.5/วัน
2. ไม่สามารถกู้เงินฉุกเฉินได้
3. ดำเนินการตามกฎหมาย

4. ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการหนี้

ด้านคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

- 1 คณะกรรมการศูนย์ฯ และสมาชิกมีความเข้าใจแนวทางการดำเนินงาน และได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน
- 2 แนวคิดที่จะทำให้องค์กรในชุมชนมีอาชีพ รายได้ที่ยั่งยืน พึ่งตนเองได้
- 3 คณะกรรมการศูนย์ฯ มีระบบบริหารจัดการด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม

ปัจจัยด้านการบริหารงาน

- 1 การดำเนินงานต้องเกิดจากความต้องการของชุมชนเป็นหลัก “ระเบิดจากข้างใน”
- 2 ส่งเสริมให้คนในชุมชน “คิดเป็น ทำเป็น ร่วมแก้ไขปัญหาในชุมชน”
- 3 แบ่งหน้าที่ตามถนัด “ใช้คนให้ถูกกับงาน”

ปัจจัยอื่น ๆ

- 1 บริบทการอยู่ร่วมอาศัยกันของประชาชนที่มีมาอย่างช้านาน มีความรัก ความสามัคคี พึ่งพาอาศัยกันจนเป็นพื้นฐานการดำเนินชีวิตร่วมกันของคนในชุมชน ความขัดแย้งในชุมชนสามารถจัดการด้วยวิถีประชาธิปไตย และการยอมรับในเสียงส่วนใหญ่
- 2 ครัวเรือนเป้าหมายให้ความร่วมมือแก้ไขปัญหานั้นขึ้นกับคณะกรรมการฯ
- 3 สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด/อำเภอมีระบบการสอนงาน (Coaching) ของจังหวัด/อำเภอ เพื่อให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนเกิดการเรียนรู้ในภารกิจและเข้าใจการดำเนินงานศูนย์ฯ
- 4 คณะกรรมการศูนย์ฯ และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน สนับสนุน ติดตาม ให้กำลังใจ การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

5. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนให้สามารถลดหนี้/ปลดหนี้

- 1 ประชุมคณะกรรมการกลุ่ม/กองทุนทางการเงิน ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เพื่อหาวิธีการบริหารจัดการศูนย์ฯ
- 2 ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้ประชาชนในหมู่บ้านเห็นถึงประโยชน์การแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน
- 3 จัดทำฐานข้อมูลสมาชิกศูนย์ฯ สํารวจข้อมูลสมาชิก/เงินทุน และข้อมูลหนี้ เพื่อเป็นฐานข้อมูลการตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการหนี้ โดยวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้ และจัดประเภทลูกหนี้
- 4 จัดทำเมนูทางเลือกบริการลูกหนี้
- 5 คัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ
- 6 การส่งเสริมการบริหารจัดการหนี้ จัดเมนูทางเลือกในการชำระหนี้ให้กับลูกหนี้ ปรับโครงสร้างหนี้ โอนภาระหนี้ ปรับเปลี่ยนสัญญา
- 7 อบรมให้ความรู้การสร้างวินัยทางการเงิน การจัดทำบัญชีครัวเรือน การส่งเสริมการออม วางแผนการใช้จ่ายทางการเงิน
- 8 สนับสนุนอาชีพครัวเรือน ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปรับใช้ในการดำเนินชีวิต
- 9 คณะกรรมการติดตาม เยี่ยมเยือนให้กำลังใจ ให้คำแนะนำครัวเรือนเป้าหมายและสรุปรายงานผลการดำเนินงานศูนย์ฯ

6. การส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมายตามกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

การส่งเสริมอาชีพ
“การเลี้ยงไก่”

การส่งเสริมอาชีพ
“ปลูกผักสวนครัว”

การส่งเสริมอาชีพ
“การทำขนมดอกจอก”

ผลสำเร็จการบริหารจัดการหนี้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านวังเย็น

ปี 2560				ปี 2561				ปี 2562				ปี 2563			
บริหารจัดการหนี้ 16 คน จำนวน 599,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 15 คน จำนวน 339,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 31 คน จำนวน 396,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 31 คน จำนวน 829,300 บาท			
ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน
47,000	15	20,000	1	81,000	14	30,000	1	81,000	15	31,000	1	146,000	31	0	0

7. ครวัเรียนต้นแบบ

นางโอกาส ประริพนันง/อาชีพหลักทำการเกษตร อาชีพเสริมปลูกผักปลอดสารพิษ

ยอดเงินกู้ 30,000 บาท สามารถลดหนี้ จำนวน 10,000 บาท คงเหลือ 20,000 บาท

บ้านเลขที่ 40/1 ยอดเงินกู้ 20,000 บาท ปัจจุบันปลดหนี้

นางโอกาส เล่าว่า อดีตทำเกษตรเชิงเดี่ยว ปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ค่ะน้า กวางตุ้ง หอมแดง หอมแบ่ง ปลูกเป็นแปลงใหญ่ส่งขายตลาด ใช้ปุ๋ยเคมีเป็นหลัก ทำให้ไร่ก็เอาเงินมาจ่ายค่าปุ๋ยหมด จึงได้เปลี่ยนวิธีการและเปลี่ยนแนวคิด ใช้ปุ๋ยเคมีไปใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพที่ผลิตขึ้นในครัวเรือน

ปัจจุบันมีพ่อค้าคนกลางมารับถึงแปลง หักต้นทุน/ค่าแรง คงเหลือกำไร ประมาณ 50,000 – 70,000 บาท/ปี นอกจากขายให้พ่อค้าคนกลางแล้วยังขายให้กับคนในชุมชน โดยมีชาวบ้านมาซื้อถึงแปลงเพื่อไปทำกับข้าวทานในครัวเรือน ซึ่งก็ทำให้มีรายได้เข้ามาจนเจือจรรอบครัวทุกวัน ๆ ละ 100 – 200 บาท “ผลผลิตที่ได้ แม้จะไม่มากมาย แต่ก็เพียงพอต่อการมีประโยชน์ต่อสุขภาพ ขณะเดียวกัน ช่วยลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ลดการจับจ่ายอาหารสำเร็จรูปเป็นการพึ่งพาตนเอง และเป็นการน้อมนำพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน”

เงินทั้งหมดที่ได้มาก็จะมีการวางแผนการเงินในครัวเรือน ดังนี้ ออม แบ่งชำระหนี้เงินกู้ ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เงินเพื่อการลงทุนประกอบอาชีพ นอกจากมีรายรับจากการขายผักแล้ว ครัวเรือนยังมีรายได้จากการทำนา และรายได้จากการรับจ้างทั่วไป จึงสามารถวางแผนชำระหนี้ได้ตามกำหนด

8. แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ซ้ำซาก

- 1 ปรับพฤติกรรมครัวเรือน ให้รู้อยู่ รู้ใช้ รู้เก็บ
- 2 ส่งเสริมการออมอย่างเป็นระบบ ควบคุมการส่งเสริมอาชีพ
- 3 ไม่ใช้ชีวิตแบบ หาเช้ากินค่ำ หาเท่าไร ใช้จนหมด
- 4 สร้างพฤติกรรม หนี้ก่อรายได้ ไม่สร้างหนี้ที่ไม่ก่อรายได้
- 5 ส่งเสริมอาชีพ กิจกรรมลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้ครัวเรือน
- 6 การติดตาม เยี่ยมเยียนให้กำลังใจ และให้คำแนะนำแก่ครัวเรือนเป้าหมาย

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านนาฝาย
หมู่ที่ 8 ตำบลบ้านเวียง อำเภอร้องกวาง
จังหวัดแพร่

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านนาฝาย หมู่ที่ 8 ตำบลบ้านเวียง อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่

วิสัยทัศน์

“เงินทุนมั่นคง เชื่อตรงและบริการ บริหารโปร่งใส ใส่ใจสมาชิก”

จัดตั้ง

เดิมใช้ชื่อ สถาบันการจัดการเงินกองทุนชุมชนบ้านนาฝาย วันที่ 17 มีนาคม 2553

เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านนาฝาย ปี 2560

ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

นายธนพล ทานบุญ ไทโร : 09-1412-9187

คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

จำนวน 20 คน ชาย 8 คน หญิง 12 คน

ความเป็นมา

ข้อมูลทั่วไป บ้านนาฝายมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม ที่ตั้งห่างจากที่ว่าการอำเภอร่องขวางประมาณ 20 กิโลเมตร ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำไร่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และปลูกพืชผัก อาชีพเสริมทำปศุสัตว์ (โคเนื้อ สุกร ไก่พันธุ์ไข่ และไก่พื้นบ้าน) นอกจากนี้ยังมีการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มอาชีพแปรรูปแคปหมู มีจำนวน 99 ครัวเรือน 346 คน ประกอบด้วยชาย 150 คน หญิง 166 คน

สาเหตุปัญหาหนี้สินครัวเรือน แต่เดิมที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งที่จัดตั้งจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านและที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้เกิดเงื่อนไขแตกต่างกันไป ส่งผลกระทบต่อการวางแผนบริหารจัดการหนี้สิน และนำไปสู่วงจรหนี้หมุนเวียน กู้หลายที่ เป็นหนี้หลายทาง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น จึงได้จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านนาฝาย โดยมีคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนและบูรณาการบริหารจัดการเงินกองทุนชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

1. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านนาฝาย ประกอบด้วย 21 กลุ่ม ภายใต้การบริหารจัดการคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านนาฝาย เงินทุนในการบริหารจัดการ ทั้งสิ้น จำนวน 10,461,169 บาท			
อดีต		ปัจจุบัน	
ดอกเบี้ย	ระยะเวลาปล่อยกู้	ดอกเบี้ย	ระยะเวลาปล่อยกู้
2 บาท/เดือน ลดต้น ลดดอก	2 ปี	1 บาท/เดือน ลดต้น ลดดอก	1 - 3 ปี (เลือกระยะเวลาการชำระหนี้ ตามศักยภาพครัวเรือน)
เงื่อนไขพิเศษสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน สามารถกู้ได้ตามความจำเป็นและความสามารถในการชำระ (ไม่เกิน 100,000 บาท/ครัวเรือน) โดยผ่านกระบวนการบริหารจัดการหนี้ ดังนี้ การกู้ยืมเงินแบ่งเป็น 2 ประเภท 1) เงินกู้ระยะสั้น กู้ยืมตั้งแต่ 1,000 - 50,000 บาท ชำระภายใน 1 ปี 2) เงินกู้ระยะปานกลาง กู้ยืมเกิน 50,000 - 100,000 บาท ชำระภายใน 3 ปี 3) เงินกู้ฉุกเฉิน เงินกู้ยืม 10,000 บาท ชำระภายใน 3 เดือน (กรณีเจ็บป่วย เสียชีวิต เกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น หรือตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้ทำสัญญาประกันภัยกับฝ่ายสินเชื่อและรับเงินสด)			

2. เทคนิคการดำเนินงาน

01

เทคนิค การสร้างแรงจูงใจ การบูรณาการกองทุน

- คณะกรรมการ สมาชิก มีเป้าหมายเดียวกัน คือ ต้องการลดหนี้ ปลดหนี้
- ยึดหลักคุณธรรม 5 ประการในการบริหารจัดการ กลุ่ม/กองทุนทางการเงิน
- คณะกรรมการ มีแนวคิดการบูรณาการ “ใช้หัวใจนำทาง มากกว่า ใช้เงินนำทาง”
- จัดสวัสดิการครอบคลุมทุกกลุ่ม /กองทุนทางการเงิน

เทคนิค การสร้างแรงจูงใจ ครัวเรือนเป้าหมาย

02

- สวัสดิการครอบคลุม 3 ส (สร้างสิ่งแวดล้อม สร้างสุขภาพ สร้างสังคมที่ดี)
- ได้รับสิทธิ์ ขยายระยะเวลาเพิ่ม ผ่อนชำระ/เดือนน้อยลง
- ได้รับการสนับสนุนอาชีพตามโครงการ

03

ค้นหารูปแบบหรือโมเดล และวิธีการปรับโครงสร้างหนี้

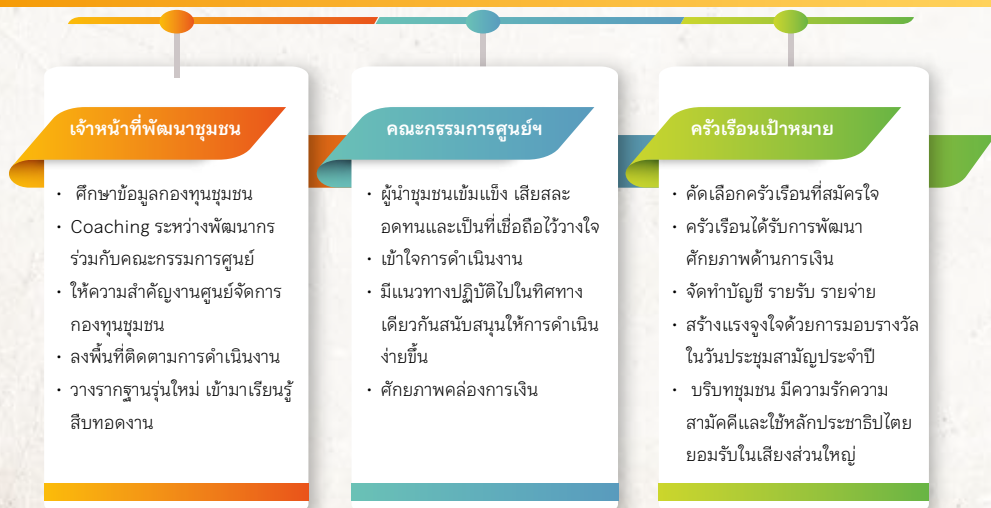
“นาฝายโมเดล 131 และเมนูครัวเรือนมั่นคง
ลดอัตราดอกเบี้ย ขยายระยะเวลากู้”

3. รูปแบบการบริหารจัดการหนี้

“นาฝายโมเดล 131 ครั้วเรือนมั่นคง”

4. ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการหนี้

5. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนให้สามารถลดหนี้/ปลดหนี้

- 1 ประชุมคณะกรรมการกลุ่ม/กองทุนทางการเงิน ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เพื่อหาวิธีการบริหารจัดการศูนย์ฯ พร้อมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการหนี้
- 2 ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้ประชาชนในหมู่บ้านเห็นถึงประโยชน์การแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน
- 3 จัดทำฐานข้อมูลสมาชิกศูนย์ฯ โดยคณะกรรมการกลุ่ม/กองทุนทางการเงิน ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์ฯ สืบหาข้อมูลสมาชิก/เงินทุนและข้อมูลหนี้ เพื่อเป็นฐานข้อมูลการตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการหนี้ โดยวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้และจัดประเภทลูกหนี้
- 4 จัดทำเมนูทางเลือกบริการลูกหนี้ จำนวน 4 เมนู
- 5 คัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการและพร้อมปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฯ ตามกลุ่ม/กองทุนทางการเงิน ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โครงการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน และกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ภายใต้เมนูบริการ 4 เมนู
- 6 การส่งเสริมการบริหารจัดการหนี้ จัดเมนูทางเลือกในการชำระหนี้ให้กับลูกหนี้ ปรับโครงสร้างหนี้ โอนหนี้ภาระหนี้ ปรับเปลี่ยนสัญญา
- 7 อบรมให้ความรู้การสร้างวินัยทางการเงิน การจัดทำบัญชีครัวเรือน การส่งเสริมการออม วางแผนการใช้จ่ายทางการเงิน การปรับพฤติกรรมทางการเงิน
- 8 สนับสนุนอาชีพครัวเรือน ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปรับใช้ในการดำเนินชีวิต
- 9 คณะกรรมการติดตาม เยี่ยมเยียนให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ แก่ครัวเรือนเป้าหมาย
- 10 การประชุมคณะกรรมการศูนย์ฯ ประเมินผลครัวเรือนและสรุปรายงานผลการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

6. การส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมายตามกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

ปี 2560 - 2561 การส่งเสริมอาชีพ
“การทำแคปหมู”

ปี 2562 การส่งเสริมอาชีพ
“การปลูกข้าวโพด และการปลูกผักสวนครัว”

ผลสำเร็จการบริหารจัดการหนี้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านนาฝาย											
ปี 2560				ปี 2561				ปี 2562			
บริหารจัดการหนี้ 22 คน จำนวน 953,324 บาท				บริหารจัดการหนี้ 20 คน จำนวน 963,328 บาท				บริหารจัดการหนี้ 18 คน จำนวน 4,410,393 บาท			
ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน
493,382	17	250,000	5	513,329	16	143,000	4	401,399	15	50,000	3

7. ครีวเรือนต้นแบบ

นายอนุวัฒน์ กุณณะ/อาชีพหลักเกษตรกรรม

ยอดเงินกู้ 100,000 บาท

นายอนุวัฒน์ เล่าว่า ได้สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้ และได้ปรับโครงสร้างหนี้จากคณะศูนย์จัดการกองทุนชุมชน จำนวน 100,000 บาท โดยนำเงินกู้จำนวนดังกล่าว มาลงทุนในการประกอบอาชีพทำนา ลงทุนปลูกข้าวโพดหลังฤดูการเก็บเกี่ยว และลงทุนเลี้ยงหมูโรงเรือน หลังเข้าร่วมโครงการครัวเรือนได้รับการส่งเสริมอาชีพการผลิตปุ๋ยชีวภาพใช้ในครัวเรือนแทนการใช้ปุ๋ยเคมี เพื่อลดต้นทุนจากการผลิต เนื่องจากครอบครัวมีต้นทุนมูลสัตว์ ที่ได้จากการเลี้ยงหมูทุกวัน มูลสัตว์ดังกล่าว ได้นำมาแปรรูปเป็นปุ๋ยอินทรีย์ใช้ในไร่นาและการปลูกข้าวโพด ส่งผลให้สามารถเพิ่มผลผลิตสูงขึ้น ต้นทุนการผลิตต่อไร่ลดลง ทำให้ครัวเรือนสามารถนำเงินเก็บไปชำระหนี้ตามกำหนดได้

8. แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ซ้ำซาก

- 1 วิเคราะห์ข้อมูลหาสาเหตุการก่อหนี้
- 2 ส่งเสริมให้ครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ ออมเงินก่อนใช้ (และเข้าร่วมกิจกรรมออมเพื่อตัดหนี้)
- 3 ลดรายจ่ายจากการลงทุนการประกอบอาชีพและลดรายจ่ายในชีวิตประจำวัน
- 4 รวมกันซื้อรวมกันขาย เช่น การรวมกลุ่มเพื่อซื้อปัจจัยการผลิต
- 5 ครัวเรือนมีอาชีพเสริมนอกฤดูกาล
- 6 ได้รับการส่งเสริมอาชีพตามความถนัด
- 7 น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต (รู้จัก รู้อยู่ รู้ใช้ รู้เก็บ)
- 8 คณะกรรมการติดตาม เยี่ยมเยียนให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ แก่ครัวเรือนเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านไธ้เจียะ
หมู่ที่ 5 ตำบลซากอ อำเภอสรีสาคร
จังหวัดนราธิวาส

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านไอร์เจียะ หมู่ที่ 5 ตำบลซากอ อำเภอสรีสาคร จังหวัดนราธิวาส

วิสัยทัศน์

“ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน บริหารจัดการหนี้ดี นำพาประชาชน ช่วยลด ปลดหนี้”

จัดตั้ง

เดิมใช้ชื่อ สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนบ้านไอร์เจียะ วันที่ 3 กันยายน 2555

เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านไอร์เจียะ ปี 2560

ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

นายไพศาล ไชยประเสริฐ โทร : 08-4890-8021

คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

จำนวน 14 คน ชาย 7 คน หญิง 7 คน

ความเป็นมา

ข้อมูลทั่วไป บ้านไอร์เจียะมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงและภูเขาสลับซับซ้อน มีจำนวน 246 ครัวเรือน 773 คน ประกอบด้วย ชาย 383 คน หญิง 390 คน ชาวบ้านส่วนใหญ่ร้อยละ 90 นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 10 นับถือศาสนาพุทธ อาชีพหลักทำการเกษตร ได้แก่ ยางพารา ทุเรียน และลองกอง นอกจากนี้ชาวบ้านยังมีการค้าขายพืชผลทางการเกษตรทั้งในและนอกพื้นที่

สาเหตุปัญหาหนี้สินครัวเรือน แต่เดิมที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งที่จัดตั้งจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านและที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้เกิดเงื่อนไขแตกต่างกันไป ส่งผลกระทบต่อการวางแผนบริหารจัดการหนี้สิน และนำไปสู่วงจรหนี้หมุนเวียน กู้หลายที่ เป็นหนี้หลายทาง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น จึงได้จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านไอร์เจียะ โดยมีคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนและบูรณาการการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

1. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นแกนนำหลักในการบริหารจัดการหนี้ เงินทุนทั้งสิ้น 21,109,000บาท						
กองทุน	จำนวนเงินทุน (บาท)	อัตรา ดอกเบี้ย (เดิม)	อัตรา ดอกเบี้ย (ปัจจุบัน)	ระยะเวลา (เดิม)	ระยะเวลา (ใหม่)	หมายเหตุ
 กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต	21,109,000	ร้อยละ 10	ร้อยละ 9	125 งวด	132 งวด	อัตราดอกเบี้ย ลดต้นลดเบี้ย
 กองทุนหมู่บ้านฯ	3,200,000	ร้อยละ 7	ร้อยละ 9	-	-	-
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้าน	3,175,000	ร้อยละ 12	ร้อยละ 9	-	-	-

2. เทคนิคการดำเนินงาน

เทคนิคที่

1

การสร้างแรงจูงใจการบูรณาการกองทุน

- 1 คณะกรรมการ สมาชิก มีเป้าหมายเดียวกัน คือ ต้องการลดหนี้ ปลดหนี้
- 2 ยึดหลักคุณธรรม 5 ประการในการบริหารจัดการกลุ่ม/กองทุนทางการเงิน
- 3 จัดสวัสดิการครอบคลุมทุกกลุ่ม/กองทุนทางการเงิน

เทคนิคที่

2

การสร้างแรงจูงใจเร็วร้อนเป้าหมาย

- 1 ปรับอัตราดอกเบี้ยลดลงเท่ากันทุกกองทุน
- 2 คิดอัตราดอกเบี้ยเป็นรายเดือน (ไม่ใช่รายปี) ลดต้น ลดดอก
- 3 ยึดระยะเวลากู้เงิน เพื่อผ่อนคลายรายจ่ายการชำระหนี้ต่อเดือน

เทคนิคที่

3

ค้นหารูปแบบหรือโมเดล และวิธีการปรับโครงสร้างหนี้

ปรับอัตราดอกเบี้ยลดลงเท่ากันทุกกองทุน

3. รูปแบบการบริหารจัดการหนี้

กองทุนหมู่บ้านฯ
อัตราดอกเบี้ย
9 บาท/ปี

กลุ่มออมทรัพย์ฯ
อัตราดอกเบี้ย
9 บาท/ปี
(ลดต้น/ลดดอก)

วิสาหกิจชุมชน
กลุ่มแม่บ้าน
อัตราดอกเบี้ย
9 บาท/ปี

4. ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการหนี้

- 1 คณะกรรมการกลุ่มฯ บริหารจัดการกลุ่มตามหลักคุณธรรม 5 ประการ
- 2 สมาชิกทุกคนปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับกลุ่มอย่างเคร่งครัด
- 3 มีการประชุมทุกเดือนเพื่อชี้แจงผลการดำเนินงานในสมาชิกรับทราบ
- 4 มีการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
- 5 มีการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาศูนย์จัดการกองทุนชุมชนประจำปี
- 6 มีการตรวจติดตามผลการดำเนินงานของพัฒนากรอย่างสม่ำเสมอ และรายงานผลการดำเนินงานผลการติดตามให้พัฒนากรอำเภอทราบทุกเดือน

5. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนให้สามารถลดหนี้/ปลดหนี้

- 1 ประชุมคณะกรรมการกลุ่ม/กองทุนทางการเงิน ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เพื่อหาวิธีการบริหารจัดการศูนย์ฯ
- 2 ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้ประชาชนในหมู่บ้านเห็นถึงประโยชน์การแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน
- 3 จัดทำฐานข้อมูลสมาชิกศูนย์ฯ สํารวจข้อมูลสมาชิก/เงินทุน และข้อมูลหนี้ เพื่อเป็นฐานข้อมูลการตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการหนี้ โดยวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้ และจัดประเภทลูกหนี้
- 4 จัดทำเมนูทางเลือกบริการลูกหนี้
- 5 คัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ
- 6 การส่งเสริมการบริหารจัดการหนี้ จัดเมนูทางเลือกในการชำระหนี้ให้กับลูกหนี้ ปรับโครงสร้างหนี้ โอนภาระหนี้ ปรับเปลี่ยนสัญญา
- 7 อบรมให้ความรู้การสร้างวินัยทางการเงิน การจัดทำบัญชีครัวเรือน การส่งเสริมการออม วางแผนการใช้จ่ายทางการเงิน
- 8 สนับสนุนอาชีพครัวเรือน ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปรับใช้ในการดำเนินชีวิต
- 9 คณะกรรมการติดตาม เยี่ยมเยือนให้กำลังใจ ให้คำแนะนำครัวเรือนเป้าหมายและสรุปรายงานผลการดำเนินงานศูนย์ฯ

6. การส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมายตามกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

ปี 2560 มีการส่งเสริมอาชีพเพาะเห็ด ครัวเรือนเป้าหมาย จำนวน 18 ครัวเรือน

ปี 2561 มีการส่งเสริมอาชีพเลี้ยงไก่ไข่ ครัวเรือนเป้าหมาย จำนวน 14 ครัวเรือน

7. ครั้วเริ่มต้นแบบ

นางสาวณัฐนันท์ ห้องเม่ง/อาชีพเกษตรกร ทำสวนผลไม้

บ้านเลขที่ 142 ยอดหนี้รวม 191,506 บาท ลดหนี้ จำนวน 78,000 บาท หลังเข้าร่วมโครงการ มีการวางแผนการเงิน ดังนี้

นางสาวณัฐนันท์ ห้องเม่ง เล่าว่า หลังเข้าร่วมโครงการได้ตรวจสอบหนี้ทั้งหมดของครัวเรือนและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่าย (รู้จักใช้ รู้จักเก็บ) โดยหยุดก่อหนี้ใหม่และเริ่มทำบัญชีครัวเรือน (รายรับ – รายจ่าย) เพื่อนำมาวิเคราะห์ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นและวางแผนการใช้หนี้ ว่าครบกำหนดชำระหนี้เมื่อไร มีการบริหารจัดการเงินเพื่อชำระหนี้ โดยนำเงินที่ได้แบ่งเป็น 2 บัญชี บัญชีที่ 1 ฝากประเภทออมทรัพย์สำหรับการใช้จ่ายทั่วไป ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพ และค่าใช้จ่ายลงทุนในการประกอบอาชีพ บัญชีที่ 2 เป็นการฝากประจำสำหรับการชำระหนี้ครัวเรือน

นอกจากนี้ยังหารายได้เพิ่มจากการแปรรูปผลไม้ เช่น ทูเรียนทอด จำหน่ายไม้ประดับทางออนไลน์ สร้างรายได้เพิ่มให้กับครอบครัวและสามารถวางแผนการใช้จ่ายเพื่อชำระหนี้ในอนาคตได้

8. แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ซ้ำซาก

- 1 การสร้างเครือข่ายการจำหน่ายผ่านตลาดออนไลน์
- 2 รวมกันซื้อ รวมกันขายเพื่อต่อรองราคากับพ่อค้าคนกลาง
- 3 ส่งเสริมให้ครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ ออมเงินก่อนใช้ (กิจกรรมออมเพื่อตัดหนี้)
- 4 ลดรายจ่ายการลงทุนประกอบอาชีพและลดรายจ่ายในชีวิตประจำวัน
- 5 ส่งเสริมสนับสนุนอาชีพตามความถนัด
- 6 น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต (รู้จักใช้ รู้จักเก็บ)
- 7 เครือข่ายผู้นำชุมชน ติดตาม เยี่ยมเยียน ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ แก่ครัวเรือนเป้าหมาย อย่างสม่ำเสมอ

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านท่าม่วงใหม่
หมู่ที่ 11 ตำบลท่าม่วง อำเภอสตึก
จังหวัดบุรีรัมย์

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านท่าม่วงใหม่
หมู่ที่ 11 ตำบลท่าม่วง อำเภอสตึก
จังหวัดบุรีรัมย์

วิสัยทัศน์

“ก้าวเดินไป อย่างมั่นคง มุ่งตรงสู่ ความมั่งคั่ง พร้อมตั้งอยู่ ให้ยั่งยืน”

จัดตั้ง

เดิมใช้ชื่อ สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนบ้านท่าม่วงใหม่ ปี 2555

เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านท่าม่วงใหม่ วันที่ 14 มิถุนายน 2560

ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

นายสุรศักดิ์ น้อยถนอม โทร : 09-3398-9295

คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

จำนวน 22 คน ชาย 9 คน หญิง 13 คน

ความเป็นมา

ข้อมูลทั่วไป บ้านท่าม่วงใหม่ มีจำนวน 154 ครัวเรือน 645 คน ประกอบด้วย ชาย 314 คน หญิง 331 คน ใช้ภาษาเขมรเป็นหลัก ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา และรับจ้างทั่วไปนอกฤดูกาล อาชีพเสริม คือ ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม นอกจากนี้ยังมีการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น ผ้าไหม ผ้าขาวม้า ผ้าโสร่ง ข้าวหอมมะลิ เครื่องจักสานไม้ไผ่ น้ำพริกปลาตุ๋น ขนมอบายเกรียม ฯลฯ

สาเหตุปัญหาหนี้สินครัวเรือน แต่เดิมที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งที่จัดตั้งจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านและที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้เกิดเงื่อนไขแตกต่างกันไป ส่งผลกระทบต่อการวางแผนบริหารจัดการหนี้สิน และนำไปสู่วงจรหนี้หมุนเวียน กู้หลายที่ เป็นหนี้หลายทาง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น จึงได้จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านท่าม่วงใหม่ โดยมีคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนและบูรณาการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

1. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

เงินทุนในการบริหารจัดการทั้งสิ้น จำนวน 6,007,906 บาท						
กลุ่มกองทุนมีเงิน/ กลุ่มกองทุนไม่มีเงิน	จำนวนเงินทุน (บาท)	จำนวน สมาชิก (คน)	การปรับโครงสร้างหนี้			
			อดีต		ปัจจุบัน	
			ดอกเบี้ย (%)	ระยะเวลา ปล่อยกู้ (ปี)	ดอกเบี้ย (%)	ระยะเวลา ปล่อยกู้ (ปี)
 กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	2,461,198	276	8	1	8	1
 โครงการ กข.คจ.	280,000	154	-	1	8 (เงินบริจาค)	1
 กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	3,266,708	122	8	1	8	1
กลุ่มอื่น ๆ จำนวน 3 กลุ่ม	646,200	318	-	-	-	-

2. เทคนิคการดำเนินงาน

01

เทคนิค การสร้างแรงจูงใจ
การบริหารจัดการกองทุน

- 1 ประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฯ
- 2 หลักคุณธรรมในการบริหารจัดการและเป้าหมายสูงสุดเพื่อพัฒนาคนในหมู่บ้านท่าม่วงใหม่
- 3 การบูรณาการกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินในชุมชน โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

02

เทคนิค การสร้างแรงจูงใจ
ครัวเรือนเป้าหมาย

- 1 ปรับอัตราดอกเบี้ยให้เท่ากัน เลือกเมนูบริการตามศักยภาพครัวเรือน
- 2 จัดสวัสดิการกองทุนอย่างทั่วถึง
- 3 จัดกลุ่มลูกหนี้ตามวงเงินกู้/เงินยืม

03

ค้นหา รูปแบบหรือโมเดล
และวิธีการปรับโครงสร้างหนี้

ปรับอัตราดอกเบี้ยเท่ากัน (ร้อยละ 8 บาท/ปี)

3. รูปแบบการบริหารจัดการหนี้

จัดตั้ง พ.ศ. 2544
เงินทุน 3,266,708 บาท
อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 8/ปี
ระยะเวลาให้คืนเงินกู้ 3 ปี
เงื่อนไข
1. ลูกหนี้ดี
2. กู้ตั้งแต่ 30,001 - 79,999/ครัวเรือน
3. ไม่มีหนี้นอกระบบ
4. ออมขั้นต่ำ 100 บาท
5. เลือกชำระรายปีหรือรายเดือน
ผิณฑ์ชำระ
1. ปรับร้อยละ 1/วัน
2. ไม่มีเครดิต/ไม่สามารถกู้เงินฉุกเฉินได้

เงินทุนในการบริหารจัดการทั้งสิ้น จำนวน 6,007.906 บาท

จัดตั้ง 1 กันยายน พ.ศ. 2542
เงินทุน 2,461,198 บาท
อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 8/ปี
ระยะเวลาให้คืนเงินกู้ 1 ปี
เงื่อนไข
1. ลูกหนี้ดี
2. กู้ตั้งแต่ 80,000/ครัวเรือน ขึ้นไป
3. ไม่มีหนี้นอกระบบ
4. ออมขั้นต่ำ 100 บาท
5. เลือกชำระรายปีหรือรายเดือน
6. สามารถยืดระยะเวลากู้ 2 ปี
ผิณฑ์ชำระ
1. ปรับร้อยละ 1/วัน
2. ไม่มีเครดิต/ไม่สามารถกู้เงินฉุกเฉินได้

****สามารถกู้ยืมเงินกับกองทุนใดก็ได้ เนื่องจากปรับอัตราดอกเบี้ยเท่ากับ 8 บาท ระยะเวลาชำระเงินกู้ 1 ปี****

จัดตั้ง พ.ศ. 2536
เงินทุน 280,000 บาท
เงินบริจาค ร้อยละ 8/ปี
ระยะเวลาให้คืนเงินยืม 1 ปี

เงื่อนไข
1. ลูกหนี้ดี
2. ยืมตั้งแต่ 30,000/ครัวเรือน
3. ไม่มีหนี้นอกระบบ
4. ออมขั้นต่ำ 100 บาท
5. เลือกชำระรายปี

ผิณฑ์ชำระ
1. ปรับร้อยละ 1/วัน
2. ไม่มีเครดิต/ไม่สามารถกู้เงินฉุกเฉินได้

4. ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการหนี้

1. บริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการ 4 ฝ่าย และมีการประชุมเป็นประจำทุกเดือน
2. สมาชิกมีส่วนร่วมกำหนดระเบียบข้อบังคับ และร่วมกิจกรรมของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง
3. จัดทำบัญชีเอกสาร ครบถ้วน ถูกต้องเป็นปัจจุบัน เน้นความโปร่งใส ตรวจสอบได้
4. กระจายรายได้และผลประโยชน์กลุ่มให้กับสมาชิกอย่างทั่วถึง เป็นธรรมและเสมอภาคส่งเสริมการประกอบอาชีพให้สมาชิกกู้ยืมเงินบ้านท่าม่วงใหม่
5. มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ยึดหลักคุณธรรม 5 ประการ ซื่อสัตย์ เสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจกัน อย่างเคร่งครัด และความไว้วางใจกัน
6. มีการกำหนดระเบียบข้อบังคับร่วมกัน เคารพกฎกติกา นิติกรรมสัญญาร่วมกัน โดยเน้นคนดีประจำกันเป็นบุคคลสำคัญ
7. มีแผนการติดตามครัวเรือนชัดเจน

5. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนให้สามารถลดหนี้/ ปลดหนี้

- 1 ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้แนวทางการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน “กิจกรรม สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”
- 2 การสำรวจข้อมูลและการเตรียมข้อมูลของกลุ่ม/กองทุนในชุมชน การจัดทำทะเบียนลูกหนี้คนในชุมชน การวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้และการจัดประเภทลูกหนี้
- 3 การประชาสัมพันธ์สมัครครัวเรือนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ (ครัวเรือนเป็นหนี้)
- 4 ปรับโครงสร้างหนี้ครัวเรือนเป้าหมาย
- 5 ประชุมเชิงปฏิบัติการความรู้ด้านการเงินในการบริหารจัดการหนี้
 - อบรมให้ความรู้การสร้างวินัยทางการเงิน การจัดทำบัญชีครัวเรือน การส่งเสริมการออม วางแผนการใช้จ่ายทางการเงินเพื่อปรับพฤติกรรมทางการเงิน
 - ส่งเสริม สนับสนุนอาชีพ และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครัวเรือนเป้าหมาย
- 6 หนุนเสริมการส่งเสริมอาชีพขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกลุ่ม/กองทุนในชุมชน
- 7 ทีมปฏิบัติการแก้หนี้ ติดตาม สนับสนุน ให้กำลังใจครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอ

6. การส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมายตามกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

ส่งเสริมครัวเรือนนำข้าวเปลือกมาสีที่โรงสีชุมชนและแปรรูปข้าวสาร

ส่งเสริมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ชุมชนให้เข้าถึงแหล่งทุนในการประกอบอาชีพ

ส่งเสริมให้ครัวเรือนปลูกผักสวนครัวเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร ลดรายจ่าย สร้างรายได้ให้ครัวเรือน

ผลสำเร็จการบริหารจัดการหนี้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านท่าม่วงใหม่

ปี 2560				ปี 2561				ปี 2562				ปี 2563			
บริหารจัดการหนี้ 11 คน จำนวน 764,300 บาท				บริหารจัดการหนี้ 11 คน จำนวน 806,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 13 คน จำนวน 678,160 บาท				บริหารจัดการหนี้ 31 คน จำนวน 702,400 บาท			
ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน
0	0	0	0	193,040	11	0	0	140,200	11	140,000	2	280,200	13	0	0

7. ครวัเรียนต้นแบบ

นางแอ็ด ยองรัมย์/อาชีพทำนา เลี้ยงสัตว์

บ้านเลขที่ 8 ยอดเงินกู้ จำนวน 50,000 บาท ก่อนเข้าร่วมโครงการ ไม่มีการวางแผนการเงิน เมื่อถึงเวลาชำระหนี้ กู้ยืมเงินวนเวียนซ้ำ ๆ หมุนเวียนทุกปี นางแอ็ด เล่าว่าการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและทอผ้าไหมเป็นวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษและถ่ายทอดให้แก่ลูกหลานจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะสตรีในหมู่บ้านส่วนใหญ่จะเรียนทอผ้าไหม หลังฤดูเก็บเกี่ยวจะมีการทอผ้าไหมขายเพื่อเป็นรายได้เสริม แบบต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างขาย ทำให้ไม่มีตลาดรองรับที่แน่นอน ผู้นำชุมชนจึงได้ประชุมปรึกษาหารือกับชาวบ้านเพื่อรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มทอผ้าไหมขึ้นชื่อ “กลุ่มทอผ้าไหมบ้านท่าม่วงใหม่” เริ่มแรกยังไม่มีชื่อเสียงมากนักจนจนได้รับคำแนะนำปรึกษาจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสตึก ฝึกอบรมให้ความรู้การพัฒนาด้านการผลิต การบริหารจัดการกลุ่ม การส่งเสริมด้านการตลาด ทำให้กลุ่มมีการพัฒนาผ้าไหมมัดหมี่ที่มีสีสันและพัฒนาลวดลายใหม่ที่มีสวยงาม แต่ยังคงความเป็นผ้าไหมมัดหมี่แบบดั้งเดิมไว้ กว่าจะได้ผืนผ้าแต่ละผืน จะใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 3 เดือน ทำให้มีราคาจำหน่ายค่อนข้างสูง

นางแอ็ดมีรายได้เพิ่มจากการขายผ้าไหม ปีละ 30,000 – 50,000 บาท และมีรายได้หลักจากการทำนา ซึ่งรายได้ดังกล่าวสามารถนำเงินชำระหนี้เวลาสิ้นปีได้ตามกำหนดการชำระหนี้ โดยกำหนดชำระหนี้ 1 ครั้ง/ปี

ปัจจุบันสามารถปลดหนี้ได้ทั้งหมด มีเงินออม มีอาชีพหลักและอาชีพเสริมที่ทำรายได้ให้กับครอบครัว ไม่ขัดสนชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ครอบครัวอบอุ่น

8. แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ซ้ำซาก

- 1 การส่งเสริมอาชีพ ใช้เงินกองทุนสทบในชุมชน
- 2 การให้ความร่วมมือการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนของครัวเรือน
- 3 การส่งเสริมความรู้การสร้างวินัยทางการเงิน ควบคุมการออม
- 4 ไม่ใช้ชีวิตแบบ หาเช้ากินค่ำ หาเท่าไร ใช้จนหมด
- 5 เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และคณะกรรมการศูนย์ฯ ติดตาม เยี่ยมเยียนให้กำลังใจ และให้คำแนะนำ ครัวเรือนเป้าหมาย

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองมะจับ
หมู่ที่ 1 ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย
จังหวัดเชียงใหม่

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองมะจับ
หมู่ที่ 1 ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย
จังหวัดเชียงใหม่

วิสัยทัศน์

“ออมเงินวันนี้ มีเงินเก็บไว้ สะสมเรื่อยไป จะไม่ลำบาก และไม่เป็นหนี้”

จัดตั้ง

เดิมใช้ชื่อ สถาบันการจัดการเงินกองทุนชุมชนบ้านหนองมะจับ วันที่ 15 พฤษภาคม 2554

เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองมะจับ ปี 2560

ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

นางวิไล จอมรัตน์ โทร : 08-1883-1867

คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

จำนวน 9 คน ชาย 2 คน หญิง 7 คน

ความเป็นมา

ข้อมูลทั่วไป บ้านหนองมะจับมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขาสลับพื้นที่ลาดเอียง ทำให้พื้นที่ไม่เหมาะต่อการเพาะปลูก แต่เหมาะต่อการเลี้ยงสัตว์ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพปศุสัตว์ (โคเนื้อ โคนม ไก่พันธุ์เนื้อ และไก่พันธุ์ไข่) นอกจากนี้ยังมีการประกอบอาชีพค้าขาย ทำนา รับจ้างทั่วไป และรับราชการ มีจำนวน 356 ครัวเรือน 1,139 คน ประกอบด้วย ชาย 528 คน หญิง 611 คน

สาเหตุปัญหาหนี้สินครัวเรือน แต่เดิมที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งที่จัดตั้งจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านและที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้เกิดเงื่อนไขแตกต่างกันไป ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการหนี้สิน และนำไปสู่วงจรหนี้หมุนเวียน กู้หลายที่ เป็นหนี้หลายทาง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น จึงได้จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองมะจับ โดยมีคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนและบูรณาการบริหารจัดการเงินกองทุนชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

บ้านหนองมะจิบ จ. เชียงใหม่

1. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

เงินทุนในการบริหารจัดการทั้งสิ้น จำนวน 28,585,200 บาท

กลุ่มกองทุนมีเงิน/ กลุ่มกองทุนไม่มีเงิน	จำนวนเงินทุน (บาท)	จำนวน สมาชิก (คน)	การปรับโครงสร้างหนี้			
			อดีต		ปัจจุบัน	
			ดอกเบี้ย (%)	ระยะเวลา ปล่อยกู้ (ปี)	ดอกเบี้ย (%)	ระยะเวลา ปล่อยกู้ (ปี)
1. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	22,000,000	510	12	12	6/12	ตามศักยภาพ ครัวเรือน
2. กองทุน/กลุ่มอาชีพ จำนวน 37 กลุ่ม	6,585,200	510	6	12	6/12	ตามศักยภาพ ครัวเรือน

2. เทคนิคการดำเนินงาน

3. รูปแบบการบริหารจัดการหนี้

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองมะจับ

หลักการคิด 2 เมนูแก้หนี้ เป็นการสร้างแรงจูงใจจากการบริหารจัดการหนี้เสีย โดยปรับโครงสร้างหนี้ ชื่อหนี้ของสมาชิกจากเจ้าของเงิน (ผู้ให้กู้) กลุ่ม/สถาบันการเงินอื่น ๆ โดยนำเงินของกลุ่มออมทรัพย์ฯ ชำระให้กับเจ้าหนี้ทุกราย แล้วนำหนี้ของสมาชิกรวมเข้าสู่ระบบ สมาชิกปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่มออมทรัพย์ฯ และพัฒนาศักยภาพสมาชิกที่เข้าร่วมการบริหารจัดการหนี้เสียตามความสามารถของครัวเรือน

ภายใต้รูปแบบโมเดลการบริหารจัดการหนี้ 2 เมนู ดังนี้ เมนูที่ 1 คิดอัตราร้อยละ 12 ปรับเป็นเมนู 2 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6 (เมื่อยอดเงินกู้คงเหลือเท่ากับเงินออมของสมาชิก) โดยไม่ต้องกังวลในเรื่องของระยะเวลาจำนวนวันที่ต้องชำระ “ชำระไปเรื่อย ๆ” สมาชิกสามารถยืด ระยะเวลาการชำระหนี้ ลด จำนวนหนี้ลง และปลดหนี้ได้ สุดท้ายครัวเรือนเป้าหมายเหล่านี้ ก็จะหมดหนี้ มีเงินออม ตามวิสัยทัศน์ของกลุ่ม “ออมเงินวันนี้ มีเงินเก็บไว้ สละสลวยไป จะไม่ลำบาก” และไม่เป็นหนี้

กลุ่มกองทุนมีเงิน/ กลุ่มกองทุนไม่มีเงิน	อัตรา ดอกเบี้ย เดิม	อัตรา ดอกเบี้ย ปรับใหม่
1. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	12 บาท	6 บาท
2. กองทุน/กลุ่มอาชีพ จำนวน 37 กลุ่ม	12 บาท	12 บาท

โดยมีเงื่อนไขว่า วงเงินกู้สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการและสมาชิกทั่วไปที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ สามารถขอกู้ได้จำนวน 3 เท่าของเงินออม หากเข้าร่วม 1 ครัวเรือน 1 สัญญา และต้องการวงเงินกู้มากกว่าจำนวน 3 เท่าของเงินออม สมาชิกจะต้องมีการออมเงินเพิ่มขึ้น (ถือเป็นกำลังใจส่งเสริมการออมโดยสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกมีเงินออมเพิ่มขึ้น)

4. ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการหนี้

1. มีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นกลุ่มแกนหลัก มีความมั่นคงด้านการเงินในการจัดตั้งศูนย์จัดการเงินชุมชน
2. คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการกองทุนชุมชนส่วนใหญ่เป็นกรรมการกลุ่มหลัก ๆ ในหมู่บ้าน ได้รับการยอมรับ เชื่อมั่น ศรัทธา และปฏิบัติตามอยู่ในคุณธรรม 5 ประการ เป็นผู้นำชุมชนมาอย่างต่อเนื่องยาวนานตั้งแต่การบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
3. สมาชิกมีวินัยทางการเงิน ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ผ่านการคัดเกลาฝึกฝนการพัฒนาผ่านคุณธรรม 5 ประการ มีความซื่อสัตย์ เสียสละ รับผิดชอบ เห็นอกเห็นใจ และการไว้วางใจ
4. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสามารถบริการให้คำปรึกษา และแก้ปัญหาทางการเงินให้กับสมาชิกของแต่ละกลุ่มได้อย่างเป็นรูปธรรม ในการปรับโครงสร้างหนี้ ทำให้สมาชิก “ยึด ลด ปลดหนี้” และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
5. ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนส่งเสริมอาชีพให้สมาชิกมีอาชีพ ครอบวงจร ตามแนวทางของสำนักคิด แผนดี บริหารหนี้ได้ โดยสนับสนุนเงินทุนประกอบอาชีพ มีรายได้ จากการจำหน่ายผลผลิต มีตลาดรองรับในชุมชน โดยกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ดำเนินการเปิดตลาดชุมชนในลักษณะ “กาดหมั้วบายพาสบ้านหนองมะจับ” เป็นสถานที่จำหน่ายผลผลิตของสมาชิกและเพิ่มหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
6. “ใช้คนให้ถูกกับงาน (Put the right man on the right job)”
7. อัตลักษณ์ บริบทการอยู่ร่วมอาศัยกันของประชาชน ที่มีมาอย่างช้านาน มีความรัก ความสามัคคี พึ่งพาอาศัยกันจนเป็นพื้นฐานการดำเนินชีวิตร่วมกันของคนในชุมชน
8. ติดตาม สนับสนุน ให้กำลังใจ การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ/จังหวัด

5. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนให้สามารถลดหนี้/ปลดหนี้

6. การส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมายตามกิจกรรม "สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้"

การส่งเสริมอาชีพ ปี 2560 "กิจกรรมนำของกาแฟมาทำกระเป๋า ภาชนะใส่ของ เช่น ตะกร้า กล่องใส่กระดาษเช็ดหน้า"

การส่งเสริมอาชีพ ปี 2561 - 2562 "กิจกรรมนำต่อยอดกลุ่มทำข้าวแต๋น"

การส่งเสริมอาชีพ ปี 2563 "กิจกรรมสร้างความมั่นคงทางอาหาร"

ผลสำเร็จการบริหารจัดการหนี้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านหนองมะจิบ

ปี 2560				ปี 2561				ปี 2562				ปี 2563			
บริหารจัดการหนี้ 15 คน จำนวน 907,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 15 คน จำนวน 814,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 15 คน จำนวน 625,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 18 คน จำนวน 1,388,500 บาท			
ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	315,500	15	30,000	3

7. ครวัเรียนต้นแบบ

นางบัวเขียว จักคำบาง/อาชีพทำการเกษตร ปลูกผักขาย

บ้านเลขที่ 254 ยอดเงินกู้ 130,000 บาท

ปี 2542 ทำงานบริษัทเอกชน เงินเดือน 9,700 บาท ปัจจุบันรับเงินบำนาญเดือนละ 3,000 บาท

นางบัวเขียว เล่าว่า มีภาระหนี้สินของครัวเรือน ไม่สามารถหาเงินมาชำระหนี้ได้เนื่องจากเจ้าหนี้ระบบตามให้ชำระหนี้ทุกวัน ได้รับความเดือดร้อนและไม่ปลอดภัยในชีวิต สุขภาพกายใจเสื่อมโทรม จึงได้ขอความช่วยเหลือจากคณะกรรมการศูนย์ฯ เมื่อปี 2563 คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ฯ ดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้โดยนำเงินไปซื้อหนี้จำนวนทั้งหมดเป็นเงิน 115,000 บาท และทำสัญญากู้ยืมเงินกับกลุ่มออมทรัพย์ฯ ผ่อนชำระเดือนละ 2,000 บาท โดยบังคับออมเงินเพิ่มขึ้นเดือนละ 300 บาท เป็นเดือนละ 500 บาท ปัจจุบันยอดหนี้คงเหลือ 70,000 บาท มีเงินออม 65,000 บาท ผักเงินออมให้หลาน 2 คน ๆ ละ 200 บาท เดือนละ 400 บาท

แหล่งรายได้ของครัวเรือน ได้จากเงินบำนาญบริษัท รายเดือน ๆ ละ 3,000 บาท ปลูกผักขายเฉลี่ยเดือนละ 9,000 บาท แบ่งค่าใช้จ่ายออกเป็นส่วน ๆ ดังนี้ เงินออม/เงินใช้จ่ายในครัวเรือน/เงินใช้หนี้/เงินทำบุญ/เงินค่ารักษาพยาบาล/โดยมีเงื่อนไขการใช้จ่าย คือ เงินส่วนไหนใช้หมดไม่มีการหยิบยืมจากแหล่งเงินทุนที่อื่นมา

ปัจจุบันสามารถลดหนี้ มีเงินออม มีเงินเหลือไว้ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน มีเงินส่งหลานเรียน ครอบครัวมีความสุขมากขึ้น เพราะไม่มีใครมาตามทวงหนี้แล้ว

8. แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ซ้ำซาก

- 1 ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นทางออกให้ครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากการหมุนหนี้และเป็นหนี้ซ้ำซ้อน
- 2 การมีวินัยทางการเงิน ส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเข้าร่วมกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” และการปรับพฤติกรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต
- 3 ส่งเสริมการออม พร้อมสร้างแรงจูงใจการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ด้วยเมนูการชำระหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน “ผ่อนชำระสบาย ๆ สไตล์ หนองมะจับโมเดล 12 ไป 6”
- 4 หยุดก่อนหนี้ใหม่ สำราจหนี้ทั้งหมดของครัวเรือน นำบัญชีครัวเรือนมาวิเคราะห์ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ทำบัญชีต้นทุนอาชีพ วางแผนการชำระหนี้ ปรับพฤติกรรมการใช้จ่าย รู้ใช้ รู้เก็บ ทหารายได้เพิ่ม
- 5 คณะกรรมการศูนย์ฯ ร่วมกับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ติดตาม เยี่ยมเยียน ให้กำลังใจครัวเรือนสม่ำเสมอเพื่อช่วยเหลือในกรณีที่ มีปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินชีวิตหลังเข้าร่วมโครงการ
- 6 จัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ประจำปี (ติดขัด อึดอัด ทำอย่างไร)

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านห้วยสิงห์
หมู่ที่ 1 ตำบลปง อำเภอปง
จังหวัดพะเยา

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านห้วยสิงห์ หมู่ที่ 1 ตำบลปง อำเภอปง จังหวัดพะเยา

วิสัยทัศน์

“ชุมชนเข้มแข็ง กรรมการร่วมใจ ซื่อสัตย์ โปร่งใส ใส่ใจ มีคุณธรรม นำชุมชน ลด ปลดหนี้ อย่างยั่งยืน”

จัดตั้ง

วันที่ 20 มีนาคม 2560

ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

นายศรีนวล หมอยาดี โทร : 08-6188-2839

คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

จำนวน 11 คน ชาย 5 คน หญิง 6 คน

ความเป็นมา

ข้อมูลทั่วไป บ้านห้วยสิงห์มีลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบสูงสลับเชิงเขา พื้นที่เหมาะต่อการปลูกพืชไร่ ได้แก่ ข้าวโพด ถั่ว และพืชผักตามฤดูกาล ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำไร่ข้าวโพด และทำสวนลำไย อาชีพเสริม ได้แก่ ปลูกถั่วลิสง ปลูกหอมและปลูกกระเทียม มีจำนวน 145 ครัวเรือน 503 คน ประกอบด้วย ชาย 250 คน หญิง 253 คน

สาเหตุปัญหาหนี้สินครัวเรือน แต่เดิมที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งที่จัดตั้งจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านและที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้เกิดเงื่อนไขแตกต่างกันไป ส่งผลกระทบต่อการวางแผนบริหารจัดการหนี้สิน และนำไปสู่วงจรหนี้หมุนเวียน กู้หลายที่ เป็นหนี้หลายทาง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น จึงได้จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านห้วยสิงห์ โดยมีคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนและบูรณาการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

1. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

เงินทุนในการบริหารจัดการทั้งสิ้น จำนวน 3,396,000 บาท						
กลุ่มกองทุนมีเงิน/ กลุ่มกองทุนไม่มีเงิน	จำนวนเงินทุน (บาท)	จำนวน สมาชิก (คน)	การปรับโครงสร้างหนี้			
			อดีต		ปัจจุบัน	
			ดอกเบี้ย (%)	ระยะเวลา ปล่อยกู้ (ปี)	ดอกเบี้ย (%)	ระยะเวลา ปล่อยกู้ (ปี)
1. กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต	1,250,000	132	6	1	5	1
2. โครงการ กบ.คจ.	280,000	17	3 (เงินบริจาค)	1	5 (เงินบริจาค)	1
3. กองทุนหมู่บ้านฯ	2,866,000	134	6	1	5	1

2. เทคนิคการดำเนินงาน

01

เทคนิค การสร้างแรงจูงใจ
การบูรณาการกองทุน

- ประชุมแกนนำคณะกรรมการแต่ละกลุ่ม/กองทุนองค์กรการเงิน สร้างความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์ศูนย์ฯ
- ประชุมคณะกรรมการแต่ละกองทุนเพื่อทบทวนระเบียบและหาทางออกร่วมกัน

03

ค้นหารูปแบบหรือโมเดล
และวิธีการปรับโครงสร้างหนี้

อัตราดอกเบี้ยเท่ากัน ระยะเวลาเท่ากัน
จัดกลุ่มตามวงเงินกู้เป็น 3 เมนูทางเลือก

เทคนิค การสร้างแรงจูงใจ
ครัวเรือนเป้าหมาย

02

- ครัวเรือนที่เข้าโครงการยืมวัสดุในการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ครัวเรือน
- เชิญเชิญครัวเรือนต้นแบบลดหนี้/ปลดหนี้
- การปรับดอกเบี้ยลดลงเท่ากัน จัดกลุ่มตามวงเงินกู้เป็น 3 เมนูทางเลือก

3. รูปแบบการบริหารจัดการหนี้

ห้วยสิงห์โมเดล แพคเกจ 555

4. ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการหนี้

- 1 คณะกรรมการศูนย์ฯ มีความคิดที่จะทำให้อันไหนในชุมชน มีอาชีพและรายได้ที่ยั่งยืน ฟังตนเองได้
- 2 “คณะกรรมการชุดเดียวกัน แนวทางเดียวกัน เป้าหมายเดียวกัน”
- 3 คณะกรรมการศูนย์ฯ เข้าใจแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฯ และคำนึงถึงประโยชน์ของคนในชุมชน บริหารจัดการ ยึดหลักคุณธรรม 5 ประการ (ซื่อสัตย์ เสียสละ รับผิดชอบ เห็นอกเห็นใจกัน ไว้วางใจกัน)
- 4 ประชุมประชาคมใช้กระบวนการมีส่วนร่วม “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ” อย่างสม่ำเสมอ
- 5 ส่งเสริมให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
- 6 สมาชิกเกิดความศรัทธาเชื่อมั่นในการบริหารงาน
- 7 ใช้คนให้ถูกกับงาน (Put the right man on the right job)
- 8 อัตลักษณ์ บริบทการอยู่ร่วมอาศัยกันของประชาชน ที่มีมาอย่างช้านาน มีความรัก ความสามัคคี ฟังพาทอาศัย กันจนเป็นพื้นฐานการดำเนินชีวิตร่วมกันของคนในชุมชน
- 9 ติดตาม สนับสนุน ให้กำลังใจ การดำเนินงาน อย่างต่อเนื่อง

5. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนให้สามารถลดหนี้/ปลดหนี้

- 1 ประชุมวางแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์ฯ และมอบภารกิจงานให้แก่คณะกรรมการศูนย์ฯ
- 2 คณะกรรมการศูนย์ฯ ดำเนินการสำรวจ/ตรวจสอบข้อมูลของลูกหนี้ทั้งหมดของกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินที่เป็นสมาชิกของศูนย์ฯ
- 3 จัดทำฐานข้อมูลลูกหนี้เป็นรายครัวเรือน
- 4 วิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้และจัดประเภทลูกหนี้
- 5 คัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายที่เป็นหนี้ ลงทะเบียนครัวเรือน เพื่อเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้
- 6 ปรับโครงสร้างหนี้ครัวเรือนเป้าหมาย
- 7 ทำสัญญาใหม่โดยยืดระยะเวลาการชำระเงินกู้คืน
- 8 ส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมาย

6. การส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมายตามกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

การส่งเสริมอาชีพ ปี 2560 “เลี้ยงไก่, เลี้ยงปลา”

การส่งเสริมอาชีพ 2561 - 2563 “การปลูกถั่วลิสง พร้อมต่อยอดการแปรรูป” การส่งเสริมอาชีพ “การทำพริกหมื่นเม็ด”

ผลสำเร็จการบริหารจัดการหนี้ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านห้วยสิงห์

ปี 2560				ปี 2561				ปี 2562				ปี 2563			
บริหารจัดการหนี้ 17 คน จำนวน 365,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 14 คน จำนวน 220,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 16 คน จำนวน 260,000 บาท				บริหารจัดการหนี้ 18 คน จำนวน 200,000 บาท			
ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน	ลดหนี้ (บาท)	คน	ปลดหนี้ (บาท)	คน
10,000	1	150,000	7	0	0	245,000	2	130,000	4	165,000	7	20,000	15	60,000	3

7. ครวัเรียนต้นแบบ

นางอุไรวรรณ จิตตะ/อาชีพเกษตรกรกรม

บ้านเลขที่ 164 ยอดเงินกู้ 20,000 บาท

ก่อนเข้าร่วมโครงการ ไม่มีความรู้การวางแผนการเงินในครัวเรือน หาได้เท่าไรใช้เท่านั้น

หลังเข้าร่วมโครงการ มีการวางแผนการเงิน มีการออมเงินเพื่อมาชำระหนี้ สามารถลดหนี้ได้ และได้รับสนับสนุนด้านการประกอบอาชีพเสริม เช่น เลี้ยงวัว เลี้ยงไก่ แปรรูปถั่วลิสง ถนอมอาหาร ปลูกผักสวนครัว ฯลฯ

นางอุไรวรรณ เข้าร่วมกลุ่มอาชีพการปลูกถั่วลิสง ด้วยบริบทพื้นที่ อากาศ และดิน มีพื้นที่เหมาะสมต่อการปลูกถั่วลิสง ที่สามารถปลูกได้ทุกฤดูกาล ใช้ระยะเวลาสั้นประมาณ 3 เดือน สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ หลังการเก็บเกี่ยวจะนำผลผลิตไปจำหน่ายให้กับกลุ่มแปรรูปถั่วลิสงที่อยู่ในหมู่บ้าน ซึ่งกลุ่มดังกล่าวจะประกันราคา/กิโลกรัม เพื่อลดความเสี่ยงให้กับครัวเรือนที่ไม่มีตลาดรองรับ โดยกลุ่มแปรรูปถั่วลิสงจะจ่ายเงินสดเพื่อให้ครัวเรือนนำไปใช้จ่ายหรือชำระหนี้ ตามการวางแผนการเงินครัวเรือน กลุ่มจะนำถั่วลิสงมาแปรรูป และนำไปจำหน่ายตามร้านค้าชุมชน หรือผ่านตลาดออนไลน์ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ให้คนในชุมชน

8. แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ซ้ำซาก

- 1 วิเคราะห์หาสาเหตุการเป็นหนี้ของครัวเรือน
- 2 มีการวางแผนการเงินครัวเรือน การจัดสรรรายได้ให้เหมาะสม
- 3 คำนึงส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความรับผิดชอบต่อสังคม (กู้แล้วต้องใช้)
- 4 ส่งเสริมการออมเงิน ควบคุมการลดรายจ่ายในครัวเรือน
- 5 ไม่กู้เงินจนเกินตัว
- 6 การสนับสนุนอาชีพปลูกถั่ว ทำให้มีกิจกรรมให้บริการ และลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิก ทำให้สมาชิกมีเงินเหลือเก็บ และสามารถนำไปลดหนี้ได้จากการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว เช่น กิจกรรมรับซื้อถั่วลิสงสดจากสมาชิกกิจกรรมการผลิตถั่วลิสงคั่วเกลือบรรจุถุงจำหน่าย

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านน้ำซับ
หมู่ที่ 9 ตำบลศรีกะอาง อำเภอบ้านนา
จังหวัดนครนายก

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านน้ำซับ
หมู่ที่ 9 ตำบลศรีกะอาง อำเภอบ้านนา
จังหวัดนครนายก

วิสัยทัศน์

“ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านน้ำซับ ไม่มีหนี้เน่า ไม่มีหนี้เสีย”

จัดตั้ง

เดิมใช้ชื่อ สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนบ้านน้ำซับ วันที่ 5 สิงหาคม 2555
เปลี่ยนเป็นชื่อ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านน้ำซับ ปี 2560

ประธานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

นางสมทรง พิกุลทอง โทร : 09-2784-6212

คณะกรรมการบริหารศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

จำนวน 10 คน ชาย 1 คน หญิง 9 คน

ความเป็นมา

ข้อมูลทั่วไป บ้านน้ำซับ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่สูงเนินเขาสลับที่ราบ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่และทำสวนผลไม้ (มะยงชิด ส้มโอ ทูเรียน และกระท้อน) อาชีพเสริมปลูกพืชผักตัดยอด/ตัดใบ นอกจากนี้ยังมีการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มอาชีพทอพรหมเอนกประสงค์ มีจำนวน 224 ครัวเรือน 760 คน ประกอบด้วย ชาย 372 คน หญิง 388 คน

สาเหตุปัญหาหนี้สินครัวเรือน แต่เดิมที่เกิดจากการเป็นหนี้กองทุนต่าง ๆ ทั้งที่จัดตั้งจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านและที่จัดตั้งโดยภาครัฐ ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้เกิดเงื่อนไขแตกต่างกันไป ส่งผลกระทบต่อการวางแผนบริหารจัดการหนี้สิน และนำไปสู่วงจรหนี้หมุนเวียน คุ้ยหลายที เป็นหนี้หลายทาง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับการจัดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ให้เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น จึงได้จัดตั้งศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบ้านน้ำซับ โดยมีคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนและบูรณาการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้สามารถใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

1. สมาชิกศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ประกอบด้วย

เงินทุนในการบริหารจัดการทั้งสิ้น จำนวน 4,200,900 บาท
โดยมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นแกนนำในการปรับโครงสร้างหนี้

กลุ่มกองทุนมีเงิน/ กลุ่มกองทุนไม่มีเงิน	จำนวนเงินทุน (บาท)	จำนวน สมาชิก (คน)	การปรับโครงสร้างหนี้			
			อดีต		ปัจจุบัน	
			ดอกเบี้ย (%)	ระยะเวลา ปล่อยกู้ (ปี)	ดอกเบี้ย (%)	ระยะเวลา ปล่อยกู้ (ปี)
 กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	1,624,000	103	12	1	10	3
 โครงการ กข.คจ.	280,000	23	0	1	2 (เจ็บริจาค)	1
 กทป กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	2,261,900	77	8	1	6	2

2. เทคนิคการดำเนินงาน

เทคนิคที่
1

การสร้างแรงจูงใจการบูรณาการ
กองทุน

- ประชุมคณะกรรมการ สร้างความรู้ความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฯ
- บูรณาการข้อมูลกองทุนชุมชน/ ข้อมูลลูกหนี้
- ตั้งเป้าหมายร่วมกัน “ประโยชน์ และหลักสำคัญเพื่อช่วยเหลือสมาชิก”

เทคนิคที่
2

การสร้างแรงจูงใจ
ครัวเรือนเป้าหมาย

- ครัวเรือนเป้าหมาย สามารถกู้กองทุน “เงินกู้พิเศษ”
- ปรับลดอัตราดอกเบี้ย ขยายระยะเวลากู้
- สนับสนุนอาชีพกิจกรรม สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้

เทคนิคที่
3

ค้นหารูปแบบหรือโมเดล
และวิธีการปรับโครงสร้างหนี้

อัตราดอกเบี้ยต่างกัน ระยะเวลากู้ต่างกัน

3. รูปแบบการบริหารจัดการหนี้

น้ำซับโมเดล แพคเกจ 3-5-7 อัตราดอกเบี้ยต่างกัน ระยะเวลากู้ต่างกัน

การจัดตั้งกองทุน “เงินกู้พิเศษ” อัตราเงินกู้ร้อยละ 6 ระยะเวลากู้ไม่เกิน 2 ปี เพื่อเหตุฉุกเฉิน แก้ปัญหาเร่งด่วน กำหนดวงเงินกู้พิเศษ โดยคณะกรรมการฝ่ายอำนวยการพิจารณาอนุมัติตามคุณสมบัติลูกหนี้ที่ดีมีเงื่อนไขต้องชำระเป็นรายเดือนเท่านั้น และแจ้งให้คณะกรรมการแต่ละกลุ่มที่เป็นแหล่งเงินกู้รายใหม่ของครัวเรือนเป้าหมายทราบด้วย

4. ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการหนี้

- 1 คณะกรรมการศูนย์ฯ มีความเข้มแข็งเข้าใจแนวทางการดำเนินงานศูนย์ฯ บริหารจัดการยึดหลักคุณธรรม 5 ประการ (ซื่อสัตย์ เสียสละ รับผิดชอบ เห็นอกเห็นใจกัน ไว้วางใจกัน)
- 2 ผู้นำชุมชนใช้กระบวนการมีส่วนร่วม “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ”
- 3 ทุกคนมีความเสียสละจริงใจ และรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง สร้างความเชื่อมั่นให้สมาชิกไว้วางใจ ใช้หลักคุณธรรม 5 ประการ
- 4 ส่งเสริมให้ประชาชนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

5. แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนครัวเรือนให้สามารถลดหนี้/ปลดหนี้

- 1 ประชุมคณะกรรมการกลุ่ม/กองทุนทางการเงิน ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์ฯ เพื่อหาวิธีการบริหารจัดการศูนย์ฯ พร้อมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการหนี้
- 2 ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้ประชาชนในหมู่บ้านเห็นถึงประโยชน์การแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน
- 3 จัดทำฐานข้อมูลสมาชิกศูนย์ฯ โดยคณะกรรมการกลุ่ม/กองทุนทางการเงิน ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์ฯ สํารวจข้อมูลสมาชิก/เงินทุน และข้อมูลหนี้ เพื่อเป็นฐานข้อมูลการตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการหนี้ โดยวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้และจัดประเภทลูกหนี้
- 4 จัดทำเมนูทางเลือกบริการลูกหนี้
- 5 คัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ
- 6 การส่งเสริมการบริหารจัดการหนี้ จัดทำเมนูทางเลือกในการชำระหนี้ให้กับลูกหนี้ ปรับโครงสร้างหนี้ โอนภาระหนี้ ปรับเปลี่ยนสัญญา
- 7 อบรมให้ความรู้การสร้างวินัยทางการเงิน การจัดทำบัญชีครัวเรือน การส่งเสริมการออม วางแผนการใช้จ่ายทางการเงิน การปรับพฤติกรรมทางการเงิน
- 8 สนับสนุนอาชีพครัวเรือน ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้และนํ้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปรับใช้ในการดำเนินชีวิต
- 9 เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนและคณะกรรมการศูนย์ฯ ติดตาม เยี่ยมเยียนให้กำลังใจ ให้คำแนะนำครัวเรือนเป้าหมาย
- 10 การประชุมคณะกรรมการศูนย์ฯ ประเมินผลครัวเรือนและสรุปรายงานผลการดำเนินงานศูนย์ฯ

6. การส่งเสริมอาชีพครัวเรือนเป้าหมายตามกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”

การส่งเสริมอาชีพ “สนับสนุนปุ๋ยอินทรีย์ ต่อยอดอาชีพเกษตรกรรม”

การส่งเสริมอาชีพ “การเลี้ยงไก่พื้นบ้าน”

การส่งเสริมอาชีพ “การทำพรมเช็ดเท้า”

7. ครีวเรือนต้นแบบ

นายสมชาย พรำวงษ์/อาชีพหลัก เกษตรกรรม อาชีพเสริม เลี้ยงไก่ชน เลี้ยงไก่พื้นเมือง

ยอดหนี้รวม 85,000 บาท ปัจจุบันยอดเงินกู้คงเหลือ 80,000 บาท

สมชาย เล่าว่า อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ต้องใช้ต้นทุนในการประกอบอาชีพสูง และใช้เวลามากกว่าจะได้ผลผลิตในแต่ละครั้งผลผลิตที่ได้ก็ให้กำไรน้อย บ้างก็ขาดทุน จึงจำเป็นต้องหาอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นปลูกผักหรือเลี้ยงสัตว์ ในขณะที่รอผลผลิตจากการทำอาชีพหลัก ได้เลี้ยงไก่ชนเป็นอาชีพเสริมและได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอาชีพการเลี้ยงไก่พื้นบ้านตามกิจกรรม “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้” ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ไก่ชนตัว ๆ ไปมีราคาตั้งแต่ 500 บาท จนถึงหลักล้านบาท ขึ้นอยู่กับการตั้งราคาของเจ้าของ คุณสมบัติพันธุ์ และลักษณะไก่ ราคาเริ่มต้นแตกต่างกันไป รายได้จากการจำหน่ายไก่ชน ไก่พื้นเมืองประมาณ 2,000 – 3,000 บาท/เดือน รวมทั้งปีได้ประมาณ 30,000 บาท รายได้ดังกล่าว สามารถวางแผนการเงินและเก็บออมเพื่อชำระหนี้ในอนาคตได้

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ขยัน อดทน อดออม มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และผู้อื่น
2. ลดรายจ่ายฟุ่มเฟือย (สุรา บุหรี่ การพนัน)

8. แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ซ้ำซาก

1

จัดสรรรายได้สำหรับค่าใช้จ่ายออกเป็นส่วน ๆ อีกส่วนสำรองไว้เป็นเงินออม หากรายรับไม่เพียงพอสำหรับจ่ายต้องหาวิธีลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ทุกเดือน

4

บริหารเงินออมเพื่อการลงทุน เป็นการนำเงินออมที่มีอยู่มาบริหารจัดการให้งอกเงย

2

จ่ายเงินให้ตรงตามกำหนดเพื่อไม่ต้องเสียดอกเบี้ยเพิ่มโดยไม่จำเป็น

5

บริหารหนี้อย่างเป็นระบบ

3

วางแผนสำรองล่วงหน้าสำหรับรายจ่ายก้อนโต รู้ว่าเดือนไหนจะมีค่าใช้จ่ายที่ต้องมีค่าใช้จ่ายเงินจำนวนมากควรวางแผนเก็บเงินออม

6

การนำมรดกหรือทรัพย์สินของตระกูลมาขายเพียงมาขับเคลื่อนในชุมชน

บันทึกถอดรหัส Model

การบริหารจัดการหนี้ ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบ 2564

[illegible]

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา

นายสมคิด จันทมฤก
นายนิวัติ น้อยผาง
นายสุรศักดิ์ อักษรกุล
นายทรงพล วิชัยขัทคะ

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

คณะผู้จัดทำ

นายชาลี ชูชี
นางสาวสุธาสิณี พุ่มกุมาร
นางสาวกาญจนา สิมพันธ์
นางสาวลลดา สิทธิเกตุ
นางสาวกวีธิดา ใจศิริ

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

ผู้เขียน/ออกแบบ/รวบรวม/เรียบเรียง

นางสาวกาญจนา สิมพันธ์

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

พิสูจน์อักษร

นางสาวกาญจนา สิมพันธ์

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

เดือน ปี ที่จัดพิมพ์

พฤศจิกายน 2564

จำนวนที่พิมพ์

5,000 เล่ม

ISBN : 978-974-458-721-3

จัดพิมพ์ที่ บริษัท รุ่งทิพย์ เนรมิตร จำกัด

เลขที่ 2/45 ถ. เพิ่มสิน 34 แขวงคลองถนน เขตสายไหม กทม. 10220

กลุ่มงานส่งเสริมองค์การการเงินชุมชน
สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
กรมการพัฒนาชุมชน

**ถอดรหัส Model การบริหารจัดการหนี้
ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนต้นแบบ 2564**

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคาร B) ชั้น 3 ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร 10210 โทร. 0-2141-6143 www.cdd.go.th